صبح صادق

دوشنبه اول خرداد ۱۳۹۶
۲۵ شعبان ۱۴۳۸
سال هجدهم شماره ۷۹۹
۱۲ صفحه

هفته‌نامه داخلی
سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

www.sobhesadeghweekly.ir

مردم ایران پیروز انتخاباتند

صفحه ۱

فعالیت‌های بنیاد برکت نماد عملی تحقق شعار سال

صفحه ۴

فلسطین همچنان در اوج مظلومیت

صفحه ۵

سند ۲۰۳۰ و رسمی شدن تهاجم فرهنگی

صفحه ۷

پایان ماراتن سرآغاز همدلی‌ها

همین صفحه

صبح صادق ابعاد مختلف سفر رئیس‌جمهور آمریکا به عربستان سعودی را بررسی می‌کند

معرکه‌گیری ترامپ برای مقابله با ایران

لابی صهیونیستی مستقر در آمریکا در جریان سفر رئیس‌جمهور آمریکا به منطقه به دنبال آن است تا ضمن عملیاتی کردن سناریوی خاورمیانه جدید که مورد نظر رهبران رژیم صهیونیستی است، تعامل جدیدی میان اعراب و رژیم صهیونیستی برقرار کنند

دونالد ترامپ تلاش خواهد کرد کشـــورهای عربی به ویژه کشـــورهای عضو شورای همکاری خلیج‌فارس را به برقراری رابطه آشکار با رژیم صهیونیستی تشویق کند

صفحه ۶

محمدحسن قدیری‌ابیانه در گفت‌وگو با صبح صادق

دیپلماسی قدرتمندانه مانع بروز جنگ می‌شود

صفحه ۲

سیدمرتضی نبوی در گفت‌وگو با صبح صادق

هنر دولت‌ها هدایت منابع و امکانات برای تولید است نه دلالی!

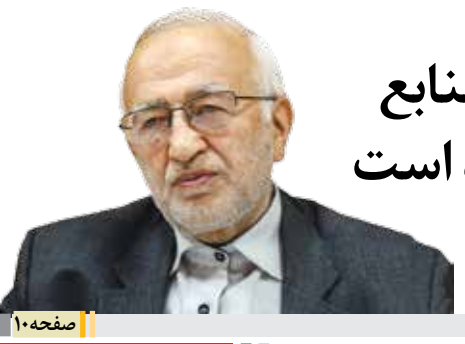

صفحه ۱۰

سرلشکر صفوی

نبود امنیت به ناپایداری در مؤلفه‌های توسعه منجر می‌شود

صفحه ۱۱

نگاهی به فیلم «ویلایی‌ها»

جنگ، زن زندگی

صفحه ۱۲

فرمانده کمیته جست‌وجوی مفقودین ستاد کل نیروهای مسلح

پیکر پاک ۱۳۰ شهید تازه تفحص شده وارد کشور می‌شود

صفحه ۱۱

سرمقاله

پایان ماراتن سرآغاز همدلی‌ها

علی قاسمی/ روز جمعه ۲۹ اردیبهشت ماه، میزان مشارکت مردم در انتخابات ریاست‌جمهوری دوره دوازدهم در داخل و خارج از کشور به بیش از ۴۰ میلیون نفر رسید و از مرز ۷۰ درصد گذشت؛ موضوعی که این انتخابات را به یکی از بی‌سابقه‌ترین انتخابات از حیث میزان مشارکت مردم بدل کرد. ضمن تقدیر و تشکر از مردم فهیم و همیشه در صحنه که با مشارکت بالای خود بار دیگر شگفتی‌ساز شدند، از تمامی دست‌اندرکارانی که در بهتر برگزار شدن این حماسه بزرگ سهیم بوده‌اند، قدردانی می‌شود. در این میان سهم شـــورای نگهبان قانون اساسی، وزارت کشور، صداوسیما، نیروهای امنیتی ـ اطلاعاتـــی و عوامل اجرایی و نظارتی که در برگزاری خردمندانه و نیکوی این انتخابات تلاش وافر کردند تشـــکر نموده و توفیق هر چه بیشتر ایشان را از درگاه ایزد متعال مســـئلت می‌نماییم. در این برهه حساس همه باید به این نکته خوب واقف باشـــیم که دوران رقابت با تمام فراز و فرودها و برخی از ناملایمات به خط پایان رســـید و اینک فصل کار و تلاش و همدلی‌ها آغاز شده تا رئیس‌جمهور منتخب به مطالبات واقعی مردم که بسیاری از آنها در هنگام تبلیغات انتخاباتی رونمایی شد، جامه عمل بپوشاند. همان‌طور که رهبر معظم انقلاب فرمودند، با پایان انتخابات، فضای رقابت باید به فضای مهربانی و بردباری تبدیل شود و هواداران نامزدها از هرگونه رفتار و گفتار تحریک‌آمیز خودداری کنند؛ چراکه «رئیس‌جمهور منتخب و محترم، رئیس‌جمهور همه ملت ایران اســـت و همه و از جمله رقیبان دیروز باید یکپارچه از او حمایت و به او کمک کنند. بی‌شـــک این نیز امتحانی الهی است که موفقیت در آن خواهد توانست رحمت خداوند متعال را جلب کند.» البته این اعتماد مردم به نظام مقدس جمهوری اســـلامی ایران و رئیس‌جمهور منتخب در چهار سال آینده با عملکردی حقگرایانه و استفاده از همکاران پاکدست و اتخاذ مدیریت درست و جبران فرصت‌های سوخته گذشته و اعتلای شأن ایرانیان و پیشرفت میهن اسلامی‌مان و مقابله با محرومیت و فساد و ظلم و استکبار باید به عینه مشهود شود. مردمی که با مشکلات اقتصادی دست و پنجه نرم می‌کنند و به امید گشایش در زندگی، یا پیدا کردن شغلی مناسب هستند، باری دیگر به دولت مستقر اعتماد کردند؛ لذا دولت هم در پاسخ به این اعتماد مردم باید مطالبات و اولویت‌های آنها در دستور کار خود قرار داده و جوابگو باشد. افزون بر این، انتخابات دوازدهمین دوره ریاست‌جمهوری و پنجمین دوره شوراهای شهر و روستا زمانی اتفاق افتاد که منطقه با جنگ و درگیری همراه اســـت و مردم منطقه از فقدان امنیت در رنجند، اما دیدیم که مردم ســـربلند ایران در آرامش و امنیت به پای صندوق‌های رأی رفتند و رئیس دولت دوازدهم را انتخاب کردند. در منطقه‌ای که انتقال قدرت در بسیاری از کشورهایش از این شاهزاده به آن شاهزاده رخ می‌دهد، آن هم با دخالت و نقش تعیین‌کننده آمریکایی‌ها، اما مردم ایران در امنیت کامل با برگه‌هایی سفید از دورترین نقاط ایران تا کلانشهرهای کشور، «جمهوریت» نظام اسلامی را به رخ کشیدند. برگزاری آرام و امن انتخابات نشان‌دهنده ثبات سیاسی یک کشور است. بی‌شک در این ثبات نیروهای اطلاعاتی و امنیتی ارتش، سپاه و بسیج نقش اصلی را ایفا می‌کنند. مضافاً اگر بخواهیم از منظر بین‌المللی و منطقه‌ای به این انتخاب نگاه کنیم، ایران را کشوری خواهیم یافت که به یک قدرت مؤثر و بازدارنده تبدیل شده است. آنچنان که در حوزه قدرت سخت، نفوذ و جایگاه آن غیرقابل مقایسه با دهه‌های پیشین و نیز بالاتر از بسیاری از کشورهاست؛ قدرتی که غرب و متحدان منطقه‌ای‌اش تصور می‌کردند با ایجاد بحران‌های پس از بیداری اسلامی ممکن است از آن فروکاسته شود، اما به مدد فرماندهی دقیق و حکیمانه در عرصه‌های منطقه‌ای، ایران نه تنها توانست مرزهای پهناور خود را از لوث وجود اشرار و تروریست‌ها مبرا کند؛ بلکه با حضور بموقع خود در عراق و سوریه به عنوان کانون‌های تولید و توزیع ناامنی عملاً نقش اصلی را در ایجاد امنیت در منطقه داشته است؛ لذا ادامه این قدرت‌افزایی و حضور مقتدارانه نیازمند ساخت درونی کشور و توانمندی از درون است تا ضمن آن یک اقتصاد قدرتمند نیز شکل بگیرد.

پیام امام خامنه‌ای به مناسبت حضور حماسی مردم در انتخابات ۲۹ اردیبهشت

مردم ایران پیروز انتخاباتند

به دنبـــال حضور پر شـــکوه و حماســـی مردم در دوازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری و پنجمین دوره انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روســـتا، حضـــرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی پیام تشکر و قدردانی صادر و بر نکات مهمی تأکید کردند.

متن پیام رهبـــر معظم انقلاب اسلامی به این شرح است:

«بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

ملت عزیز ایران

جشن حماسی انتخابات دیروز، بار دیگر گوهر درخشانِ عزم و اراده ملی را در برابر چشـــم جهانیان به جلوه آورد. مشـــارکت گســـترده و پر شور شـــما و هجوم مشتاقانه به مراکز رأی‌گیری و تشکیل صف‌های طولانی برای رسیدن به صندوق‌های رأی در همه جای کشـــور و از همه قشرهای اجتماعی، نشانه‌ای آشکار از اســـتحکام پایه‌های مردم‌سالاری اســـلامی و دلبســـتگی همگانی به این موهبت بـــزرگ پروردگار بود و ایران و ایرانـــی را در آزمون میدان عمل، سرافراز و روسفید کرد. دیروز با این حضـــور متراکـــم و افکندن بیـــش از چهل میلیون برگه رأی در صندوق‌ها، نصاب تازه‌ای در انتخابات ریاست‌جمهوری پدید آمد و پیشرفت روزافـــزون ملت ایـــران را در عرصه حضور و بروز قدرتمندانه نشان داد. ایران اســـلامی بار دیگر بدخواهان و کین‌ورزان و حسودان را عقب نشانید و دل دوســـتان و تحسین کنندگان خـــود را لبریز از شـــادی و افتخار کـــرد. پیـــروز انتخابـــات دیروز، شما مردم ایرانید و نظـــام جمهوری اســـلامی است که به‌رغـــم توطئه و تلاش دشـــمنان، توانســـته اســـت اعتمـــاد این ملت بـــزرگ را به طور فزاینـــده جلب کنـــد و در هر دوره درخشش تازه‌ای نشان دهد. آزمون برجســـته دیـــروز تنها مشـــارکت گســـترده نبود، آرامـــش و متانت و نجابت شـــرکت‌کنندگان که امنیت انتخابات را تضمین کرد، نیز بخش مهمی از این آزمون خیره‌کننده بود. همه قشرها، همه ســـلیقه‌ها، همه گرایش‌های سیاسی در کنار هم به صحنه آمدند و دوشادوش یکدیگر به نظام جمهوری اسلامی رأی دادند.

اینجانب با خشوع در برابر خدای بزرگ، جبهه سپاس بر خاک می‌سایم و لطف و رحمت و پاداش شایســـته برای ملت ایران مسئلت می‌نمایم و به پیشگاه حضرت بقیه‌الله‌الاعظم(ارواحنا فداه) عرض سلام و اخلاص می‌کنم و نکاتی چند را متذکر می‌شوم:

۱ـ به مردم عزیز عرض می‌کنم خدای را بـــر موفقیـــت در برگزاری انتخابـــات شـــکر گزاریـــد و پس از التهـــابِ روزهـــا و هفته‌های پیش از انتخابـــات، اکنون به اتحـــاد و اتفاق عمومی بیندیشید کـــه بی شـــک یـــک عامـــل مهم اســـتحکام و اقتدار ملی اســـت. همه در زیر ســـایه نظام جمهوری اسلامی و فرزندان این میهنِ ســـرافرازید، بکوشـــید تا سهم خود از وظیفه پیشـــبرد کشـــور به سمت هدف‌های بزرگ را بشناسید و دنبال کنید. برآمدن همه آرزوهای ملی در گرو چنین اندیشـــیدن و چنین عمل کردن است.

۲ـ بـــه رئیس‌جمهـــور محترم و همه کســـانی که در دولت آینده شـــرکت خواهند داشـــت، سفارش و تأکیـــد می‌کنم کـــه کار و تلاش پرانگیـــزه و اندیشـــیده و جوانانه را برای برطرف کردن مشکلات کشور در پیـــش گیرند و لحظـــه‌ای از این خط مســـتقیم غفلت نکنند. رعایت قشرهای ضعیف، توجه به روستاها و مناطق فقیر، در نظر گرفتن اولویت‌ها، برخورد با فســـاد و با آســـیب‌های اجتماعـــی، باید در صـــدر برنامه‌ها قرار گیرد.

۳ـ عـــزت ملّی و رعایت حکمت در ارتباطات جهانی و اهتمام به اقتدار بین‌المللی نیـــز، از جمله اولویت‌های مدیریت انقلابی و اسلامی است.

۴ـ لازم می‌دانم از یکایک آحاد شرکت‌کننده در انتخابات و نیز کسانی که در ترغیب آنان به این وظیفه نقش آفریدند تشـــکر کنم، به ویژه مراجع معظـــم و علمـــای اعـــلام و نخبگان دانشـــگاهی و سیاســـی و فرهنگی و هنری.

۵ـ لازم می‌دانـــم از حضـــرات نامزدهای ریاســـت‌جمهوری نیز که در این روشنگری و شورآفرینی برای انتخابات تأثیر جدی بر جای نهادند، تشکر کنم.

۶ـ لازم می‌دانـــم از همـــه دســـت‌اندرکاران اجـــرا و نظـــارت انتخابـــات ریاســـت‌جمهوری و نیز انتخابات شوراهای شهر و روستا که متحمل زحمات طاقت‌فرسا شدند، تشکر کنم.

۷ـ لازم می‌دانـــم از حافظـــان امنیت انتخابات و نیز از رســـانه ملّی که انتخابات پرشـــور، مرهون تلاش شـــبانه‌روزی و هنرمندانه آنان است، سپاسگزاری کنم.

۸ـ در پایـــان، خود و همگان را به تقوا و تلاش در راه وظیفه الهی و اجتماعی و پایبندی به مسیر انقلاب کـــه میراث ارزشـــمند امام خمینی بزرگ(ره) و شهدای گرانمایه است دعوت می‌کنم و شـــادی روح و علو درجـــات آنـــان را از خداوند متعال مسئلت می‌نمایم.»

یادداشت

رمز پیروزی

مهدی سعیدی/ انتخابات پرشور ۲۹ اردیبهشت ماه نیز به پایان رسید و مطابق برآوردهای موجود بیش از ۷۵ درصد مردم در انتخابات شرکت کرده‌اند. این اتفاق مهم را می‌توان بزرگ‌ترین دستاورد نظام جمهوری اسلامی در انتخابات دانست. این حماسه در حالی خلق شد که اینچنین مشارکتی در اغلب نظام‌های دموکراتیک بی‌نظیر بوده و کمتر شاهد چنین مشارکت پرشور و رقابتی نزدیک و فراگیر و جذاب بین نامزدهای انتخاباتی هستیم.

در این میان آقای روحانی توانست اکثریت آرا را به دست آورد و خود را برای مدیریت چهار سال آینده آماده سازد.

رقابت‌های انتخاباتی معمولاً بر اســـاس دوقطبی شکل می‌گیرد که می‌تواند به آرای ملت جهت و معنا ببخشد و به مثابه گفتمانی فراگیر اذهان عمومی را به دنبال خود بکشاند. دوقطبی اصلی انتخابات ۱۳۹۶ در گام اول با محوریت مدیریت اقتصادی کشور شکل گرفت.

روحانی به عنوان نماینده دولت مســـتقر، تلاش کرد تا با سیاســـت دفاع از وضع موجود و نوید برای رفع مشـــکلات کشـــور با به ثمر نشستن آنچه در چهار سال گذشته کاشته، آرای عمومی را به سمت خود جذب کند. وی این‌گونه اظهار کرد که برای عبور از مشکلات کشور باید به تداوم سیاست‌های وی اعتماد نمود.

اما جریان رقیب او، معتقد بود که دولت یازدهم در حل مشکلات کشور ناتوان بوده و نتوانسته از فرصت‌ها به درستی استفاده کند و علت ناکامی نه کمبود وقت، که اشتباه بودن سیاست‌هاست.

علاوه بر آن وجود رانت و فساد و نبود روحیه فسادستیزی در دولت موجب شیوع فساد در دولت شده و آن را در سطح دولت طبقه خاص تقلیل داده است و حاصل آن ناکارآمدی و ناتوانی در رفع مشکلات کشور است. از نگاه این جریان تداوم وضع موجود موجب خسران جبران‌ناپذیری برای کشور بود که نباید اجازه داد این روند ادامه یابد.

تداوم این دوقطبی که مبتنی بـــر ضرورت‌ها و اولویت‌های واقعی جامعه و مردم شـــکل گرفته بود، می‌توانست نتیجه انتخابات را به گونه دیگری رقم بزند. اما مســـیر انتخابات در روزهای پایانی به گونه دیگری رقم خورد. نتایج نامطلوب تداوم دوقطبی اقتصادی موجب شد تا جریان حامی روحانی تلاش کند ریل رقابت انتخاباتی را در مسیر دیگری قرار دهد و دوقطبی فرعی دیگری را فعال سازد تا خـــود را پیروز میدان رقابت انتخاباتی ببیند. دوقطبی فرعی که در مرحله بعدی شکل گرفت، بیشتر رنگ و بوی سیاست، فرهنگ و اجتماع داشت!

دولت روحانی با کلیدزدن ســـناریوی «رقیب‌هراسی» و اتخاذ سیاست‌های تبلیغاتی ســـلبی تلاش کرد تا از رقیبش چهره‌ای تیره و تار بسازد که رأی‌آوری آن با بازگشت به گذشته‌های تاریک مملو از محدودیت‌های سیاسی ـ اجتماعی ـ فرهنگی همراه خواهد بود! روحانی رقبا را خشونت‌طلبان متحجری معرفی کرد که جز به محدودیت آزادی‌ها نمی‌اندیشند!

او در این مسیر از هرگونه اقدامات تخریبی و اتهام زنی دریغ نورزید و حتی از آنچه مربوط به نامزدهای رقیب نبود را نیز به کارنامه آنان بست تا اذهان عمومی را نسبت به رقیب هراسان کند! و در این مسیر حتی در برخی موارد کارنامه نظام اسلامی را که خود نیز در گذشته در بخشی از آن نقش‌آفرین بود، زیر سؤال برد تا با اتخاذ ادبیاتی اپوزیســـیون‌وار، مدعی تغییر در وضع گذشـــته شود! و این در حالی بود که وی در چهار ســـال گذشـــته مدیریت امور اجرایی کشور را بر عهده داشـــت و اگر شبهه‌ای به آنچه می‌گفت وارد بود، این خود آقای روحانی بود که باید برای آن پاسخی ارائه دهد!

جریان حامی آقای روحانی توانســـت با جا انداختن سناریوی رقیب‌هراسی پیروز انتخابات شـــود و آراء ســـرگردان و آنهایی که تا روزهای آخر همچنان به جمع‌بندی مشخصی نرسیده بودند را با خود همراه سازد تا به تداوم سیاست‌های دولت یازدهم اعتماد کرده و به روحانی رأی دهند تا منجی مشکلات کشور شود.

ادامه در صفحه دو

پیامک صبح صادق
۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

سؤال تریبون ۳
راهکار شما برای جاری کردن دستورهای قرآن در کشور چیست؟
همراه با ۳ جایزه
پیامک ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳
صفحه ۱۱

آخرین فرصت پاسخ به تریبون ۳
۳ خرداد ۹۶

رونمایی از کتاب «مرز ما عشق است»

کتاب «مرز ما عشق است» از سروده‌های حجت‌الاسلام سیدمحمدمهدی شفیعی با حضور جمعی از اهالی شعر و ادبیات در اهواز رونمایی شد. حجت‌الاسلام محمدمهدی شفیعی سال گذشته ضمن دیدار با رهبر معظم انقلاب و جمعی از اهل فرهنگ و هنر و شعرخوانی در این دیدار، شعری را به مقام شامخ شهدای مدافع حرم تقدیم کرد؛ شعری که رهبر معظم انقلاب نیز برای هر بیت از ابیات آن یک آفرین گفتند.

یادداشت

رئیس‌جمهور؛ آفت‌ها و انحراف‌ها

□ **احمدرضا هدایتی/** تجارب سال‌های گذشته انقلاب اسلامی ایران از ابتدا تاکنون، این نکته را نشان می‌دهد که متأسفانه گاهی رؤسای‌جمهور منتخب مردم گرفتار عجب و غرور ناشی از آرایی شده‌اند که در جریان انتخابات کسب کرده‌اند، این ناهنجاری هنگامی رخ می‌نمایاند که افرد منتخب فراموش می‌کنند مقبولیت خود را مدیون نظام اسلامی و اعتماد مردم به وعده‌ها و شعارهایی هستند که خود را متعهد به اجرای آنها اعلام کرده‌اند.

این فراموشی نقطه شروع انحراف و آغاز بروز و ظهور آفت‌هایی است که به تدریج شخصیت رئیس‌جمهور را در برگرفته و از وی تصویری نامطلوب و شاید نفرت‌انگیز ارائه می‌دهد.

برخی از مهم‌ترین این آفت‌ها عبارتند از:

عُجب و غرور بیجا: اگرچه بخشی از این ناهنجاری ناشی از برداشت نادرست فرد منتخب از حمایت مردم است، اما در پاره‌ای از موارد، افراد منتخب با اتکا به نتیجه برخی از اقدامات خود، چنان گرفتار عجب و غرور و خودبزرگ‌بینی می‌شوند که سهم نصرت الهی و همدلی و همراهی مردم و سایر مسئولان و دستگاه‌ها در توفیقات کسب شده را از یاد می‌برند و خود را از مساعدت دیگران بی‌نیاز می‌پندارند.

خودکامگی و خودمحوری: این ناهنجاری خود معلول عوامل مختلفی از جمله؛ غرور بیجاست و معمولاً به گریز از ولایتمداری و کم‌توجهی به منویات رهبری یا قانون‌گریزی و زیر پاگذاشتن اسناد بالادستی یا نادیده انگاشتن اصول و ارزش‌های انقلابی و اسلامی و در واقع عبور از خطوط قرمز نظام منجر می‌شود و درست از همین‌جاست که زمینه انحراف در مسیر انجام وظایف ایجاد می‌شود.

فراموش کردن اهداف و آرمان‌های انقلاب: گاهی عملکرد رؤسای‌جمهور به‌گونه‌ای بوده که گویا اصلاً انقلابی صورت نگرفته و فقط قرار بوده تغییرات مختصری در ارکان حکومت انجام شده و مسئولیت‌ها دست به دست شود، در این مواقع معمولاً پرونده انقلاب مختومه اعلام می‌شود و فرآیند بازگشت به شرایط پیش و حتی بدتر از آن کلید می‌خورد.

اَشرافی‌گری: مال‌اندوزی، خوی اَشرافی‌گری و پرهیز از ساده‌زیستی یکی از بدترین آفاتی است که نه‌تنها شخصیت و موقعیت دولتمردان را در معرض خطر قرار می‌دهد؛ بلکه امکان درک شرایط عمومی و به ویژه قشر محروم جامعه را سخت و عدالت را تحت‌الشعاع قرار داده و زمینه بدبینی مردم به اصل نظام را سبب می‌شود.

فاصله گرفتن از مردم: بدیهی است که یک دولت موفق، دولتی است که نه‌تنها به هنگام انتخابات، بلکه در تمام طول مدت مسئولیت خود، به طور مستمر در ارتباط با جامعه و در میان مردم باشد و ضمن دیدن و شنیدن مستقیم مشکلات آنها، هرگز نقش اثرگذار مردم در اداره کشور و کسب موفقیت‌های احتمالی و همچنین انتظارات و توقعات مشروع و منطقی آنها را فراموش نکند.

غربزدگی و عدم خودباوری: این پدیده نامیمون که معمولاً ریشه در وادادگی سیاسی و ترس درونی دارد، هنگامی آشکار می‌شود که به جای توکل به خدا و اتکا به نیروهای درون‌زا، اراده و خواسته کدخدا محور اقدامات و فعالیت‌ها قرار گیرد و پیشرفت کشور را به شکل مطلق منوط به کمک بیگانگان بدانیم و این مشکل نیز هنگامی تشدید می‌شود که فرد مورد نظر اسیر هوای نفس بوده، یا ذاتاً مستعد انحراف اخلاقی باشد و زرق و برق و ظواهر مادی دنیای غرب و شرق، وی را فریفته و مجذوب خود کند.

بی‌توجهی به اصل هم‌افزایی: بدیهی است که استفاده بهینه از منابع و امکانات مادی و معنوی موجود و قابل دسترس داخلی یا خارجی، مستلزم هماهنگی، همکاری و تعامل سازنده با سایر قوا و ارکان حکومت است و هرگاه این اصل نادیده انگاشته شود، طبیعتاً امکان استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود و قابل دسترس به‌شدت کاهش یافته و متقابلاً موازی‌کاری یا تداخل کاری تشدید می‌شود.

سطحی‌نگری و نگاه مقطعی به امور: آفت دیگری که نتایج کار دولت‌ها را در معرض خطر قرار می‌دهد، سطحی‌نگری و بسنده کردن به انجام کارهای کوتاه‌مدت و مقطعی است. در واقع، نگاه سطحی و مقطعی به مسائل، سبب غفلت از انجام اقدامات ریشه‌ای و بنیادین شده و نه تنها روند رشد و پیشرفت کشور را کند و متوقف می‌کند بلکه سبب تشدید مشکلات می‌شود.

تأثیرپذیری از اطرافیان و جریان‌های سیاسی و غیرسیاسی؛ این معضل می‌تواند رئیس‌جمهور را همانند یک مهره شطرنج، بازیچه دست جریان‌های سیاسی و صاحبان ثروت و قدرت یا ابزار دست دوستان، بستگان و سایر افراد نفوذی قرار داده و روند فعالیت‌های دولت و حتی شخصیت شخص رئیس‌جمهور را تحت‌الشعاع خود قرار دهد.

بی‌شک مجموع این عوامل سلب اعتماد از مسئولان شده و خواسته یا ناخواسته و البته به اشتباه، چهره‌ای مخدوش از کارآمدی نظام اسلامی را به تصویر می‌کشد و درست به همین دلیل است که مسئولان دولت دوازدهم باید بیش از پیش به این نکات توجه داشته باشند.

محمدحسن قدیری‌ابیانه در گفت‌وگو با صبح صادق

دیپلماسی قدرتمندانه مانع بروز جنگ می‌شود

□ حسن فلاح/ یکی از ضرورت‌های تغییر در دولت دوازدهم، سیاست خارجی است که باید بر تقویت قدرت ملی و تعاملات هوشمند و اثرگذار و غیر انفعالی با کشورهای جهان تأکید شود. بدیهی است بخشی از این رویکردها باید در سیاست، روش و سازوکارهای بازرگانی خارجی برای فرصت‌یابی و بازیابی محصولات داخلی دنبال شود و بخش دیگر باید منش دیپلماتیک بی‌رمق و انفعالی موجود را که اقتصاد ملی، توسعه اقتصادی و امنیت ملی را در گرو رضایتمندی آمریکا و غرب خلاصه کرده، به دیپلماسی فعال و تعامل‌گرا با بسیاری از فرصت‌های دیپلماتیک در عرصه جهانی تبدیل کند که قابلیت قدرت‌افزایی، موازنه‌سازی، کاستن از فشارهای ظالمانه غرب و هزینه‌مند کردن آنها را داشته باشد. محمدحسن قدیری‌ابیانه، دیپلمات سابق و کارشناس مسائل سیاست خارجه در گفت‌وگو با خبرنگار هفته‌نامه صبح صادق می‌گوید، دیدگاه موجود در سیاست خارجی، هنوز به این حقیقت دست نیافته که جهان، ساختارهای قدرت و معادلات قدرت جهانی تغییر کرده و روحیه تسلیم‌پذیری در قبال قدرت‌های غربی را نه یک انتخاب، بلکه یک ضرورت می‌داند. این اندیشه و راهبرد معیوب در سیاست خارجی هنوز درک نکرده است که فرصت‌های جهانی برای دیپلماسی خارجی در بسیاری از نقاط جهان و کشورهای دیگر نیز با هزینه کمتر و حتی بدون هزینه قابل تحصیل است. اگرچه بسیاری از علایم و نشانه‌های انتخاباتی پایان عمر این اندیشه در سیاست خارجی را نشان می‌دهد؛ ولی در عین حال باید تأکید کرد که هر دولتی در دور جدید ریاست‌جمهوری در ایران چه در عرصه اقتصاد ملی و مقاومتی و چه در عرصه سیاست خارجی و دیپلماسی، راهی جز پایه‌ریزی یک تغییر عزتمندانه و به نفع مردم و نظام ندارد. در ادامه گپ‌وگفت با این کارشناس مسائل سیاست خارجه از نظرتان می‌گذرد:

*** به نظر شما در دولت جدید باید چه پارامترهایی در سیاست خارجه تغییر کند؟**

در دولت جدید باید شرایط ویژه جهانی، یعنی تغییر نظم جهان از تک‌قطبی به چندقطبی و مرحله شکل‌گیری قطب جهانی اسلام که به رهبری ایران در حال تحقق است و از آن به بیداری اسلامی یاد می‌کنیم، خوب شناخته شده باشد. ما باید نقاط قوت و ضعف خودمان و نقاط قوت و ضعف دشمن را بدانیم و بی‌جهت قدرت دشمن را بیش از آنچه که هست، تصور نکنیم و فریب لبخندهای آنها را نخوریم. دشمن‌شناس باشیم؛ تضاد منافع مشروع ایران با منافع نامشروع غرب و به ویژه آمریکا در منطقه خودمان را خوب شناسایی کرده و از موضع عزت، حکمت و مصلحت عمل کنیم. قدرت ملت خودمان را دست کم نگیریم. فکر نکنیم که اگر خودمان را محتاج نشان بدهیم، می‌توانیم ترحم کشورهای خارجی را برانگیزیم. همواره درصدد تقویت اقتصاد، قدرت نظامی، اتحاد و انسجام حکومتی باشیم. در صورت شناخت وضعیت جهانی باید سیاست خارجی‌مان پشتوانه اقتصاد مقاومتی در ایران باشد؛ یعنی بتوانیم از روابط خارجی برای تقویت اقتصاد مقاومتی و بهبود وضعیت کشورمان استفاده کنیم؛ اما باید بدانیم که بهبود وضعیت کشور پیش از هر چیز به توان داخلی، زمینه‌ها و توانایی‌های داخلی کشورمان بستگی دارد. اقتصاد ما باید درون‌زا و برون‌گرا باشد؛ یعنی ما بتوانیم از روابط خارجی به منظور ایجاد بازار برای محصولات خودمان، صادرات خدمات فنی و مهندسی استفاده کنیم و سرمایه‌های خارجی در مسیر درستش در جایی که به اقتصاد مقاومتی کمک می‌کند، هزینه شود. از فناوری همچنین خارجی استفاده کرده و سیاست خارجی را براساس محور احترام و منافع متقابل دنبال کنیم.

*** انتظار کشورهای محور مقاومت و مستضعفان جهانی از دیپلماسی دولت دوازدهم و انقلاب اسلامی چیست؟**

ما مسلمانان موظف هستیم از حقوق دیگر ملت‌ها، از جمله ملت‌های مظلوم به ویژه ملت‌های مسلمان دفاع کنیم. البته دفاع ما از ملت‌های مسلمان در نهایت همسو با منافع خودمان است. برای نمونه، وقتی از اوباما رئیس‌جمهور آمریکا می‌پرسند چرا شما به ایران حمله نکردید، او می‌گوید اگر ما به ایران حمله می‌کردیم، حزب‌الله اسرائیل را نابود می‌کرد؛ یعنی وجود حزب‌الله و قدرت ضربه زدن او به رژیم صهیونیستی که کاخ شیشه‌ای یا پادگان شیشه‌ای آمریکا در منطقه است، از موانع حمله نظامی به کشور ماست؛ بنابراین ما ضمن حمایت از آنها، خودمان نیز از این مسئله منتفع خواهیم شد کما اینکه روی صندوق‌های صدقات نوشته، شما صدقه بدهید خداوند ۷۰ بلا را از شما دور می‌کند. شما به نیت کمک، صدقه می‌دهید؛ اما خداوند بلایای زیادی را از خود ما دور خواهد کرد. ما باید یک سیاست به اصطلاح ظلم‌ستیزی را در پیش بگیریم، البته باید با کشورهای مختلف به استثنای آمریکا و رژیم صهیونیستی روابط داشته باشیم؛ اسرائیل را اصلاً به رسمیت نمی‌شناسیم و آمریکا هم به تعبیر حضرت امام(ره) تا زمانی که آدم بشود که البته ما هیچ علامتی مبنی بر آدم شدن آمریکا مشاهده نمی‌کنیم. گفتنی است، سیاست خارجی انقلاب اسلامی فقط به فعالیت‌های دولت محدود نمی‌شود، بلکه دیپلماسی عمومی و دیپلماسی مردمی حضور نیروهای توانا در سازمان‌های غیر دولتی برای معرفی اسلام و حمایت از مظلومان برای افشای جنایت آمریکا همه می‌تواند به نوعی کمک‌کننده باشد؛ یعنی در سیاست خارجی ما باید از کلیه توان کشورمان و حتی توان دیگر مسلمان‌ها برای پیشبرد اهداف اسلامی استفاده کنیم.

*** برای اینکه در سیاست خارجی طبق الگوهای رهبر معظم انقلاب عمل کنیم و تسلیم تئوری‌ها و فرضیات دیپلمات‌های غرب نشویم، چه باید بکنیم؟**

یکی از مشکلاتی که ما داریم این است برخی افرادی که از ایران عازم غرب می‌شوند مرعوب و مجذوب آن می‌شوند. یا از اول آنجا بودند و رابطه عاشق و معشوقی پیدا می‌کنند یعنی کسی که عاشق می‌شود عیب‌های آن طرف را نمی‌بیند و حتی عیب‌هایش را حسن می‌بیند. کسانی باید ملت ما را نمایندگی کنند که واقعاً معرف ملت خودمان باشند. از دشمن نهراسند و اگر خوبی‌هایی دارد، خوبی‌هایش را ببینند. اگر امکان دارد آن خوبی‌ها به کشورمان منتقل شود اگر نه عیب‌های آن را منتقل نکنیم رهبر معظم انقلاب همچون حضرت امام(ره) نگاه کلان و درستی نسبت به مسائل جهانی دارند که ما باید این را دنبال کنیم. دیپلمات‌ها هم باید خودشان را با این نگاه تطبیق دهند. خانم رایس، وزیر خارجه آمریکا و همین طور مراکز پژوهشی آمریکا گفته بودند که ما سال‌ها نقشه‌کشی و هزینه کردن و نیروهای زیادی را به کار می‌بندیم ولی با یک سخنرانی آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای خنثی می‌شود. آنها گفته بودند مهم‌ترین مشکل‌شان این است که رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران نقشه راه آنها را می‌شناسد. یعنی دست آنها را خوانده و می‌داند دنبال چه هدفی هستند و فریب آنها را نمی‌خورد. باید ملت و دولت حول محور ولایت باشند و دیپلمات‌های ما هم باید در همین مسیر قدم بردارند.

*** دیپلماسی در چارچوب انقلابی‌گری و اهداف انقلاب اسلامی چه دستاوردهایی می‌تواند برای جمهوری اسلامی داشته باشد؟**

منافع متعددی می‌تواند برای کشور ما به دنبال داشته باشد. اولاً می‌تواند ایران را از تهدیدات دور کند؛ برخی‌ها فکر می‌کنند اگر ما مقتدر باشیم اقتدار ما تحریک‌کننده دشمن و نتیجه آن تنش‌زایی است. در حالی که اقتدار ما دشمن را از هرگونه تنشی پشیمان می‌کند و به آنها اجازه نمی‌دهد که وارد درگیری با ما بشوند. بنابراین سیاست انقلابی دشمن را به این نتیجه خواهد رساند که نمی‌تواند در مقابل ملت ما بایستد و توطئه‌های او شکست خواهد خورد. همین که مطمئن بشود توطئه‌هایش پیروز نمی‌شود آن وقت به دنبال این خواهد بود که از رابطه با کشور ما منافع خودش را جلو ببرد. البته این رابطه موقعی برقرار می‌شود که هر دو طرف از آن نفع ببرند. حتماً باید منافع و حقوق ملت ما در این رابطه محفوظ بماند. اقتدار ما، انسجام حول محور ولایت و تقویت پایه‌های قدرت اعم از اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و نظامی منافع همه‌جانبه‌ای را نصیب کشور ما می‌کند. امروز تحولاتی در کشورهای مختلف به وقوع پیوسته که اگر این تحولات به نتیجه برسد، موقعیت جمهوری اسلامی ایران به شدت متحول می‌شود کما اینکه ما الان نزد ملت یمن، بحرین، عراق، سوریه و لبنان محبوب هستیم و حیطه نفوذ معنوی ما به دریای مدیترانه رسیده است که این نشانه افزایش قدرت ملت ماست.

*** نقاط ضعف دیپلماسی دولت گذشته را در کجا می‌بینید؟**

در دولت چهار ساله یازدهم، سیاست عزت در روابط خارجی گم شد. دولت تلاش کرد حس ترحم خارجی‌ها را برانگیزد و خودش را نیازمند رابطه نشان بدهد، کما اینکه ما شاهد این بودیم آقای روحانی در وسط مذاکرات عنوان کرد که ایران برای حل مشکلات آب خوردن خود هم نیاز به توافق با آمریکا دارد. این نگاه باعث شد دشمن امتیاز کمتر بدهد و امتیاز بیشتر بگیرد. امتیازهایی که روی کاغذ امضا کرد ولی به آنها عمل نکرد. به قول خودشان بدون اینکه گلوله‌ای شلیک بکنند، قدرت صلح‌آمیز هسته‌ای ما را به شدت کاهش دادند. به آمریکا اطمینان کردند و ما از این اطمینان لطمه خوردیم مانند اینکه مصدق وقتی به آمریکا اعتماد کرد و حتی نقطه امید مصدق به آمریکا بود، باعث موفقیت کودتا و ۲۵ سال اسارت ملت ما شد. در عرصه‌های مختلف نرمش بی‌جا در مقابل قلدر مآبی‌های برخی باعث شده که حتی کشورهایی مثل عربستان و اینها برای ما گردن‌کشی کنند؛ در حالی که اگر ما یک سیاست انقلابی داشته باشیم آنها را از گردن‌کشی باز می‌دارد. برخی‌ها فکر می‌کنند دیپلماسی قدرتمند باعث بروز جنگ می‌شود در حالی که باعث پیشگیری از جنگ می‌شود.

روی خط خبر

ناکارآمدترین نهاد جاسوسی

بنیانگذار ویکی‌لیکس، سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) را ناکارآمدترین نهاد جاسوسی و اطلاعاتی جهان خواند. جولیان آسانژ، بنیانگذار پایگاه اینترنتی افشاگر ویکی‌لیکس در گفت‌وگو با شبکه خبری راشاتودی، سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) را به قرار دادن سلاح در اختیار تروریست‌ها و از میان بردن نظام‌های دموکراتیک متهم کرد. وی خاطرنشان کرد: «سیا به شکل خطرناکی ناکارآمدترین نهاد جاسوسی و اطلاعاتی جهان است.» بنیانگذار ویکی‌لیکس همچنین گفت: «سیا اقدام به روی کار آوردن و حمایت از نظام‌های دیکتاتوری در سراسر جهان کرده است.»

رهایی از بندهای آمریکایی

روزنامه «البناء» در مطلبی با عنوان «ایران؛ دستاورد بزرگ دیپلماتیک»، نوشت: «انقلاب اسلامی در ایران مرحله مهمی بود تا سپیده‌دم جدیدی را در این کشور رقم زده و سرآغاز تغییرات نوینی باشد؛ تغییراتی که برخی آن را «انزوا» به شمار آورده و برخی نیز از آن به «تولد جدید» و «رهایی ایران» از بندهای آمریکایی و غربی تعبیر می‌کنند.» البناء ادامه داد: «همزمان با افزایش دایره حضور ایران در پنج کشور لبنان، سوریه، یمن، عراق و بحرین آمریکایی‌ها فهمیدند که بدون گفت‌وگو با ایران و شناخت رویکرد آن نمی‌توانند در این منطقه هیچ‌گونه تحرک سیاسی داشته باشند، برای همین نیز در قضیه هسته‌ای تسلیم گفت‌وگو با ایران شدند.»

انتخابات پر اهمیت

روزنامه آمریکایی وال‌استریت‌ژورنال، انتخابات ایران را «پر اهمیت» توصیف کرده و نوشت: «رقابت اصلی میان حسن روحانی، رئیس‌جمهور مستقر و سیدابراهیم رئیسی، رقیب اصلی او است.» این روزنامه آقای روحانی را یک تکنوکرات توصیف کرده که «خواستار روابط دوستانه‌تر با دشمنان سنتی ایران از جمله آمریکا است، اگرچه آشتی‌جویی او هنوز با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا مخاطبی نیافته است. دولت ترامپ تاکنون دو دور تحریم به بهانه برنامه موشکی علیه ایران وضع کرده است.»

عصبانیت ضد انقلاب

عده انگشت‌شماری از نیروهای اجاره‌ای گروهک تروریستی منافقین با تجمع مقابل سفارت ایران در بلژیک خواستار تحریم انتخابات ریاست‌جمهوری شدند. به نوشته رویترز، تصاویر منتشر شده از ایران حکایت از وجود صف‌های طولانی در شعب اخذ رأی دارند. همچنین «بی‌بی‌سی عربی» در مطلبی در زمینه انتخابات ریاست‌جمهوری و شوراهای شهر و روستا در ایران نوشت: «مردم ایران به صورت گسترده در این انتخابات شرکت کردند.» بر اساس این گزارش، این پایگاه در گزارش خود آورده است: «بسیاری از صفوف تشکیل شده برای رأی دادن به خارج از شعب اخذ رأی کشیده شده‌اند.»

وظیفه دولت دوازدهم

پایگاه اینترنتی خبرآنلاین وابسته به اصلاح‌طلبان نوشت: «بررسی‌ها نشان می‌دهد دو سر بحرانی که دولت دوازدهم باید برای حل آن چاره بیندیشد به تازه‌واردان و خارج‌شدگان از بازار کار برمی‌گردد؛ به ایجاد شغل و حل بحران صندوق‌های بازنشستگی. در این میان اجرای برنامه‌هایی چون یکسان‌سازی نرخ ارز و همچنین پیگیری مفاد پیش‌بینی شده در برنامه اقتصاد مقاومتی نیز ضرورت دارد. به نظر می‌رسد، یکی از مهم‌ترین اولویت‌های دولت دوازدهم، باید معطوف به برنامه‌ریزی برای ایجاد شغل باشد. ایران با نرخ دو رقمی بیکاری روبه‌روست و این به آن معناست که بیش از سه میلیون و ۳۰۰ هزار نفر از یافتن کار مناسب در بازار کار ایران بازمانده‌اند. از سوی دیگر برخی گزارش‌ها بر طولانی شدن دوره بیکاری، یعنی فاصله ورود به بازار کار تا یافتن کار مناسب دلالت دارد.

یادداشت

رمز پیروزی

ادامه از صفحه یک

اما حقیقت آن است که با فرونشستن گرد و غبار رقابت‌های سیاسی، دولت مستقر باید برای رفع مشکلات واقعی کشور تلاش کند و فراموش نکند آنهایی که در هیجانات انتخاباتی و دوقطبی کاذب ایجاد شده به ایشان رأی داده‌اند نیز، در فردای انتخابات در مقام مطالبه‌گری بر رفع مشکلات رونق اقتصادی و رکود و بیکاری تأکید خواهند ورزید. امید که دولت دوازدهم فارغ از تعصبات سیاسی، انتقادات وارد و منطقی رقبای سیاسی خود را بپذیرد و برای رفع و اصلاح سیاست‌ها در جهت پیشرفت کشور تلاش کند و در مسیر حل مشکلات کشور کوشا باشد. از امروز مطالبه‌گری ملت نسبت به وعده‌های داده شده انتخاباتی از دولت آقای روحانی آغاز شده است.

نکته‌ونظر

غذا بخورید به حساب نوه‌تان

نکته: یکی از غذاخوری‌های بین راه بر سر در ورودی با خط درشت نوشته بود: «شما در این مکان غذا میل بفرمایید، ما پول آن را از نوه شما دریافت خواهیم کرد.» راننده‌ای با خواندن این تابلو فوری خودروی خود را پارک کرد و وارد شد و ناهار مفصلی سفارش داد و نوش‌جان کرد، بعد از خوردن غذا سرش را پایین انداخت که بیرون برود، ولی خدمتگزار با صورتحسابی بلندبالا جلوی او سبز شد. با تعجب پرسید: «مگر شما ننوشته‌اید که پول غذا را از نوه من خواهید گرفت؟!» خدمتگزار با لبخند پاسخ داد: «چرا قربان، ما پول غذای امروز شما را از نوه‌تان خواهیم گرفت، ولی این صورتحساب مال مرحوم پدربزرگ شماست.»

نظر: ایران به لحاظ جغرافیایی از مکنت و ثروت عظیم خدادادی (نفت، گاز، مواد معدنی) بهره‌مند است، اما با وجود اینکه در اسناد بالادستی بر حفظ این منابع تأکید شده است و رهبر معظم انقلاب بارها بر آن تأکید داشته‌اند شاهد هستیم که دولت‌ها همچنان سعی دارند در خام‌فروشی ثروت کشور از هم سبقت بگیرند. گزارش‌ها حاکی است از کل ۴۳ میلیارد و ۹۳۰ میلیون دلار صادرات کشور در سال ۹۵ بیش از ۲۲ میلیارد و ۱۷۶ میلیون دلار آن به جز پسته مربوط به ۱۴ قلم کالای عمده صادر شده مواد نفتی و معدنی خام است؛ یعنی اینکه کمی بیشتر از نصف صادرات غیر نفتی را کاملاً محصولات معدنی و نفتی به خود اختصاص می‌دهند. دولت باید حساسیت ویژه‌ای در بهره‌برداری از منابع نفت، گاز و معدن داشته باشد تا آیندگان هزینه پیش‌خوری ما را نپردازند؛ باید برای آنها پس‌انداز کنیم؛ زیرا در نسل‌های آینده این مواد ارزش بیشتری می‌یابند.

خبر تحلیلی

میزان مشارکت در انتخابات

□ **محمدحسین مصطفایی/** انتخابات دوازدهمین دوره ریاست‌جمهوری با اعلام میزان مشارکت حدود ۷۰ درصدی روز سی‌ام اردیبهشت به خط پایان رسید و نزدیک به ۴۱ میلیون نفر پای صندوق‌های رأی حاضر شدند. مجموع آرای مأخوذه این دوره ۴۱/۲۲۰/۱۳۱ رأی بود که حسن روحانی: ۲۳/۵۴۹/۶۱۶ رأی (۵۷ درصد از کل آرای مأخوذه)، سیدابراهیم رئیسی: ۱۵/۷۸۶/۴۴۹ رأی (۳۸/۵ درصد از کل آرای مأخوذه)، سیدمصطفی میرسلیم ۴/۷۸۲/۱۵ رأی و مصطفی هاشمی‌طبا ۲/۱۵۴/۵۰ رأی کسب کردند.میزان مشارکت برخی از استان‌ها تا زمان انتشار این خبر به شرح زیر است:

ـ در سمنان میزان مشارکت مردم در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۹ اردیبهشت‌ماه ۸۰/۵ درصد اعلام شده است. در این انتخابات، ۵۱/۳ درصد به حجت‌الاسلام سیدابراهیم رئیسی اختصاص داشت و حجت‌الاسلام حسن روحانی نیز ۴۶/۶ درصد آرا را کسب کرد.

ـ در استان فارس مشارکت ۷۲ درصدی مردم در انتخابات اتفاق افتاد و از میان سه هزار و ۵۲۱ صندوق رأی تاکنون آرای سه هزار و ۵۷۵ صندوق شمارش شده و تنها شمارش ۵۴ صندوق باقی مانده است که در این میان تعداد آرای حجت‌الاسلام حسن روحانی در استان فارس بیش از یک‌ونیم میلیون و تعداد آرای حجت‌الاسلام سیدابراهیم رئیسی بیش از ۹۰۰ هزار رأی بوده است و به این ترتیب روحانی ۶۲ درصد آرا و رئیسی ۳۷ درصد آرای مردم فارس را به خود اختصاص داده‌اند.

ـ در راستای نتایج انتخابات برای نامزدهای ریاست‌جمهوری در استان گلستان بیش از ۶۱۴ هزار و ۴۶۵ نفر بالغ بر ۶۱/۵ درصد به حسن روحانی رأی دادند و حجت‌الاسلام سیدابراهیم رئیسی با ۳۶۰ هزار و ۳۱۸ نفر معادل ۳۶ درصد از آرای مردم را کسب کرد.

ـ مشارکت مردم استان خراسان شمالی در انتخابات به ۸۰ درصد رسید و حدود ۵۱۱ هزار نفر آرای خود را به صندوق‌های رأی انداختند. تعداد واجدان شرایط رأی در این استان ۶۴۷ هزار نفر بوده است.

ـ مردم همیشه در صحنه قم با مشارکت ۷۸ درصدی خود در انتخابات روز گذشته حماسه‌ای بزرگ آفریدند. بیش از ۶۰۷ هزار نفر از واجدان شرایط در استان قم در انتخابات شرکت کردند. مشارکت مردم قم در انتخابات از سطح کشوری شش درصد بیشتر است که حضور گسترده و حماسی مردم قم را نشان می‌دهد. سیدابراهیم رئیسی ۳۳۴ هزار و ۳۰۶ رأی و حسن روحانی ۲۱۰ هزار و ۲۹۳ رأی را کسب کردند.

ـ در استان مرکزی میزان مشارکت به ۷۴ درصد رسید، چهارمحال‌وبختیاری مشارکت ۷۵ درصدی و استان خوزستان مشارکتی ۶۵ درصدی از خود به ثبت رسانده است، ۷۷ درصد مردم استان بوشهر هم مشارکت کردند.

ـ مشارکت مردم قزوین در انتخابات ریاست‌جمهوری ۸۳ درصد، مازندرانی‌ها ۸۶ درصد، خراسان‌جنوبی ۸۵ درصد، خراسان رضوی ۷۴ درصد و مردم گیلان مشارکت ۷۷ درصدی داشته‌اند.

ـ استان‌های آذربایجان شرقی، اردبیل، هرمزگان، همدان، زنجان و کرمانشاه هر یک ۷۰ درصد مشارکت داشته‌اند.

اخبار ویژه

انتقاد شدید از توطئه علیه ایران

شیخ ماهر حمود، رئیس اتحادیه جهانی علمای مقاومت گفت: «متوجه نمی‌شویم که چرا اعراب به بهانه دفاع از دین اصیل اسلامی و مذهب اهل سنت و جماعت در برابر ایران بسیج شده‌اند. ایران در طول ۳۸ سال ثابت کرد که در شعارهای بزرگ خود به ویژه مقابله با آمریکا و رژیم صهیونیستی صادق است و این مسئله برای ما نشان‌دهنده اسلام اصیل سیاسی و عملی به شمار می‌آید.» وی ادامه داد: «تروریسم بر اساس سیاه‌نمایی رسانه‌ها به پدیده‌ای معتدل جلوه داده می‌شود.»

کتاب داعش در ترکیه مجوز چاپ گرفت!

کتابی که قتل عام و اقدامات تروریستی داعش را «جهاد» به شمار می‌آورد، در ترکیه و در میان سکوت مشکوک دولت این کشور، جنجال به پا کرده است. یک مسئول انتشارات کورسل اظهارنظر غیرمنتظره‌ای درباره این کتاب کرده و گفته است؛ روند چاپ و انتشار این کتاب صد در صد قانونی بوده زیرا مجوز انتشار این کتاب را از مقامات رسمی دریافت کرده‌اند.

طرح نظامی جدید علیه یمن

عربستان سعودی و امارات، نزدیک به ۵ هزار مزدور سودانی را به شهر «المکلا» در استان «حضرموت» در جنوب شرق یمن اعزام کردند. منابع محلی در گفت‌وگو با خبرگزاری «ثورهٔ یمن»، اعلام کردند؛ نیروهایی که امروز با کشتی وارد یمن شده‌اند، در پایگاهی داخل شهر «مکلا» مستقر شده‌اند و این نظامیان سودانی، از سوی امارات و عربستان به سلاح‌های آمریکایی مجهز شده‌اند. منابع آگاه نظامی اعلام کردند که در سایه شکست‌های پیاپی عربستان در جبهه‌های مختلف، ورود مزدوران سودانی به مکلا، بیانگر وجود یک طرح نظامی جدید در حضرموت است.

فداییان شیخ‌عیسی قاسم در مساجد حضور یابند

به گزارش شبکه خبری المنار، علمای بحرین در آستانه زمان قرائت حکم آیت‌الله شیخ‌عیسی قاسم، روحانی برجسته شیعی این کشور از فداییان ایشان خواستند به طور گسترده در مساجد حضور یابند. شهروندان بحرینی ضمن محکومیت محاکمه شیخ‌عیسی قاسم، تأکید کردند تا لحظه مرگ به دفاع از ایشان ادامه خواهند داد. این حکم قرار بود روز ۱۷ اردیبهشت قرائت شود؛ اما رژیم آل‌خلیفه تحت فشار افکار عمومی و هشدار علمای بحرین قرائت این حکم را به روز ۳۱ اردیبهشت موکول کرد.

روی خط خبر

جنگ خیالی با ایران

خبرگزاری رویترز با انتشار گزارشی به نقل از مقامات آمریکایی گفته است که کاروانی که روز پنج‌شنبه در سوریه از سوی آمریکا هدف گرفته شده، تحت هدایت ایران بوده است. در این گزارش آمده است: «آمریکا روز جمعه اعلام کرد که معتقد است نیروهای کاروانی را که روز پنج‌شنبه در جنوب سوریه هدف قرار داده است، تحت هدایت ایران بوده‌اند؛ این نشانه‌ای احتمالی از گسترش تنش‌ها میان واشنگتن و تهران در جنگ سوریه است. جیمز متیس، وزیر دفاع آمریکا به خبرنگاران در پنتاگون اعلام کرد که ماهیت حمله آمریکا، دفاعی بوده است. دولت بشار اسد که تحت حمایت ایران و روسیه قرار دارد، این حمله را محکوم کرده است. ادعاهای آمریکا در جنگ خیالی علیه ایران در حالی منتشر می‌شود که این حمله و تأثیرات آن تأیید نشده است.

رونمایی از سلاح خطرناک ایران

وبگاه «بوابتی» گزارش داد: «سازمان اطلاعات ملی آمریکا طی گزارشی از سلاح خطرناک ایران رونمایی کرد که به دست حوثی‌ها رسیده است. این سلاح در ۲۰ ژانویه گذشته ناوچه سعودی را هدف قرار داده است.» این وبگاه خبری در ادامه به ادعای مرکز مشورتی «آی‌اچ‌اس» آمریکا ویژه مسائل مرتبط با سلاح پرداخت و افزود: «مرکز مشورتی «آی‌اچ‌اس» خبر داد که مرکز اطلاعات آمریکا بر آن است، ایران شناورهای انتحاری قابل انفجار در اختیار حوثی‌ها قرار داده است که قابلیت کنترل از راه دور برای حمله به اهداف دریایی دارند.» سازمان اطلاعات ملی آمریکا در این باره مدعی شد: «ایران فناوری ساخت پهپاد، شناورهای انتحاری و به‌روزرسانی موشک‌های بالستیک را در اختیار حوثی‌ها قرار داده است.»

اهمیت راهبردی آزادسازی محله القابون

یک سرتیپ ارتش سوریه تأکید کرد، ارزیابی من از واقعیت میدانی این است که یک رویکرد و گرایش واضح برای حل سیاسی و آشتی وجود دارد و می‌توان گفت، ۸۰ درصد افراد مسلح در غوطه سلاح‌های خود را تسلیم دولت کرده و اوضاع‌شان ساماندهی خواهد شد و اندک افراد باقی‌مانده هم به ادلب اخراج خواهند شد. «علی مقصود» کارشناس نظامی و سرتیپ ارتش سوریه درباره اهمیت راهبردی آزادسازی محله القابون در شرق پایتخت گفت: «اهمیت راهبردی محله القابون در این است که دروازه شمالی دمشق را تشکیل می‌دهد و همچنین با آزادسازی آن، بزرگراه بین‌المللی که شاهراه اصلی خارج از پایتخت تا شهرهای مختلف سوریه قلمداد می‌شود، در تسلط کامل دولت قرار می‌گیرد.»

تسلط افزایش نفوذ عربستان در افغانستان

وزیر خارجه عربستان در دیدار با وزیر دارایی افغانستان تلاش کرده است درباره تأمین مالی برخی پروژه‌ها در این کشور پیشنهادهایی را ارائه کند. این رایزنی‌ها در حالی انجام می‌شود که کار ساخت سومین دانشگاه بزرگ اسلامی با هزینه ۵۰۰ میلیون دلار از سوی عربستان در ۱۵ کیلومتری حاشیه شهر جلال‌آباد جریان دارد. این دانشگاه که در زمینی به وسعت ۱۶۰ هکتار ساخته می‌شود و ظرفیت بیش از ۱۰ هزار دانشجو را خواهد داشت، کار ساخت دیوار محوطه آن رو به اتمام است و قرار است دروس آن به زبان عربی تدریس شود. هرچند که برخی از علمای افغان و نمایندگان پارلمان از تلاش‌ها برای ترویج وهابیت و افراط‌گرایی در این کشور ابراز نگرانی کرده‌اند؛ اما به نظر می‌رسد که هدف عربستان از تدریس به زبان عربی احتمالاً به منظور استفاده از استادان مورد نظر یا استادان سعودی است.

رخداد

ترامپ در اندیشه فاکتورنویسی

□ علی تتماج / این روزها غرب آسیا شاهد تحولات جدیدی بوده که بخش عمده‌ای از آن را می‌توان در عرصه سوریه مشاهده کرد. نشست ژنو بر اساس توافقات سوری ـ سوری در حالی برای ششمین مرتبه برگزار شد که ارتش سوریه و متحدانش دستاوردهای جدیدی در مبارزه با تروریسم رقم زده‌اند؛ اما اخبار از تحرکات نظامی آمریکا علیه سوریه حکایت دارد.

هنوز چند روزی از انتشار اخباری مبنی بر اعزام نیروی نظامی آمریکا به برخی مناطق سوریه، از جمله در رقه و مراکز کردنشین نگذشته بود که یک مقام نظامی آمریکایی حمله جنگنده‌های ائتلاف ضد داعش به سرکردگی این کشور به نیروهای ارتش سوریه را تأیید کرد و گفت، جنگنده‌های ائتلاف تحت رهبری این کشور، یک کاروان نظامی وابسته به ارتش سوریه را هدف قرار داده‌اند. این مقام آمریکایی مدعی شد، این نیروها قصد حرکت به نیروهای تحت حمایت آمریکا را داشتند.

شبکه العربیه با تأیید این حمله به نقل از مخالفان دولت سوریه مدعی شد، جنگنده‌های ائتلاف ضد داعش به سرکردگی آمریکا مواضع نیروهای ارتش سوریه را در گذرگاه مرزی «التنف» واقع در مرز عراق و سوریه هدف قرار داده‌اند.

این اقدام در حالی صورت گرفته است که به تازگی نیروهای آمریکایی و انگلیسی به بهانه رزمایش مشترک اردن در مرزهای سوریه تحرکات نظامی صورت داده‌اند. در همین حال، مجلس نمایندگان آمریکا نیز چندی پیش طرحی را تصویب کرده است که در صورت تبدیل شدن به قانون، تحریم‌های جدیدی علیه سوریه اعمال می‌شود.

با توجه به این شرایط و در حالی که پیش از این آمریکا ادعا کرده بود بر توافقات با روسیه در قبال سوریه پایبند است، این پرسش مطرح می‌شود که هدف آمریکا از تحرکات مذکور چیست و چه اهدافی را در ورای آن دنبال می‌کند؟

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا برای سفری دوره‌ای راهی منطقه شده است. وی در عربستان در کنار دیدار با سران این رژیم در آنچه اجلاس اسلامی-ـ آمریکایی نامیده می‌شود، حضور می‌یابد. وی در ادامه وارد سرزمین‌های اشغالی می‌شود تا به گفته ناظران سیاسی، ارادت خود را به این رژیم نشان دهد. از سوی دیگر بررسی کارنامه ترامپ نشان می‌دهد، وی با زنجیره‌ای از چالش‌های درونی و بیرونی روبه‌رو است که عملاً حیات سیاسی وی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. در حوزه داخلی ترامپ با مسئله‌ای به نام عدم تمکین نهادهای قضایی و امنیتی درباره قانون مهاجرت مواجه است که البته اعتراض‌های مردمی را نیز باید به آن افزود.

در عرصه بیرونی نیز وضعیت بحرانی ترامپ در داخل و نیز ناتوانی وی در مدیریت تحولاتی، همچون سوریه و عراق تردیدهای بسیاری را در میان متحدان آمریکا مبنی بر توان ترامپ برای تحقق مطالبات‌شان ایجاد کرده است. در واقع، ترامپ در عمل نتوانسته است اعتماد شرکای منطقه‌ای خود را جلب کند و این برای ترامپی که می‌خواهد از این سفر دوره‌ای به منظور فاکتورنویسی برای شرکا و کسب امتیازات از آنها بهره گیرد، چالش‌آفرین خواهد بود.

وضعیت نابسامان ترامپ چنان است که وی برخلاف وعده‌های انتخاباتی‌اش مبنی بر انتقال سفارت آمریکا از تل‌آویو به قدس، اعلام کرده است در سفر به سرزمین‌های اشغالی این موضوع را مطرح نخواهد کرد؛ چرا که اگر بخواهد این طرح را اجرایی کند، با اهدافش در نشست ریاض یا همان نشست به اصطلاح ۱۷ کشور اسلامی با چالش روبه‌رو خواهد شد؛ در صورتی که البته اجرا نکردن این طرح نیز جایگاهش را در میان لابی صهیونیستی تهدید می‌کند. در این شرایط می‌توان گفت، ترامپ با تحرکات نظامی در سوریه از یک سو سعی دارد افکار عمومی را از عرصه داخلی آمریکا و چالش‌های گسترده خود به حاشیه‌ها منحرف کند و از سوی دیگر با حمایت از تروریست‌ها و بحران‌سازی در سوریه، رضایت شرکای منطقه‌ای خود را کسب کند که از اصلی‌ترین آنها فروش تسلیحات به کشورهای عربی و کسب حمایت لابی صهیونیستی است.

به هر تقدیر اقدام ترامپ در سوریه نه از روی قدرت، بلکه برگرفته از چالش‌های درونی و بیرونی است که با این تحرکات سعی دارد آنها را پنهان کند.

رهیافت

پیروز انتخابات؛ نظام و ملت

□ حسین عبداللهی‌فر / بدون تردید نظام جمهوری اسلامی ایران به عنوان نخستین نماد مردم‌سالاری دینی در جهان موفق‌ترین برنده حماسه‌ای بود که ملت ایران رقم زد. چرا که توانست بعد از نزدیک به چهار دهه از عمر خود بار دیگر به دنیا اثبات کند پشتوانه مردمی خود را حفظ کرده و بی‌نظیرترین دموکراسی زمان خود را به نمایش درآورد. از همین رو، چامسکی در نخستین واکنش به انتخابات اردیبهشت ایران گفت پیروزمند این واقعه سیاسی بزرگ ایران، رهبر این کشور است که توانست از آرای مخالفان نظام در جهت مقاصد کشورش بهره گرفته و آرزوی خود را محقق کند.»

همچنین شکی نیست مردم مسلمان ایران برنده‌ترین نیروی عرصه سیاسی ایران هستند که هم حمایت خود از اسلام و انقلاب را نشان دادند و هم اثبات کردند قدر فرصتی که نظام اسلامی با انتخابات در اختیارشان قرار داده را می‌دانند و با بزرگ‌منشی به دولت در قدرت این امکان را می‌دهند تا مشکلات اقتصادی کشور را حل کرده و به وضع معیشتی مردم رسیدگی کند.

نکته‌ای که همه نیروهای انقلابی و دلسوزان نظام باید به آن توجه کنند این است که پیروزی ملت و موفقیت نظام در حالی به دست آمده که:

۱ـ ملت ایران به ویژه توده‌های محروم جامعه در اوج نارضایتی از وضعیت اقتصادی کشور قرار داشته و در شرایطی به خلق این حماسه پرداختند که همه تحلیلگران خارجی بر طبل کاهش مشارکت کوبیده و بر این گمان بودند، مردم انگیزه‌ای برای آمدن به صحنه نداشته و امیدی به آینده ندارند.

۲ـ این موفقیت در حالی نصیب نظام اسلامی شد که مشخص بودن نتیجه انتخابات با القای اینکه معمولاً رؤسای‌جمهوری در ایران دو دوره هستند، می‌توانست بر روند مشارکت تأثیر منفی داشته و مانع حضور حماسی ملت شود، اما حضور رقبای قوی و رقابت تنگاتنگ آنها سبب شد تا هیچ‌کس نتواند نسبت به نتیجه انتخابات مطمئن باشد.

۳ـ رهبر معظم انقلاب اسلامی در شرایطی به این خواسته خود در حضور پررنگ و پرشور مردم دست یافتند که تصور ایجاد این شرایط و ریل‌گذاری برای رسیدن به این مقصود در فرصتی بسیار اندک دور از تصور بود. حداقل دو مانع بزرگ در این مسیر وجود داشت که یکی عدم توفیق دولت در تحقق وعده‌هایش بود و دوم عدم وجود جریان سیاسی که بتواند گزینه مناسبی را برای تغییر فراروی مردم معرفی کند. اما این اتفاق افتاد و یک دوقطبی بسیار نزدیک بین دو روحانی شکل گرفت.

این توفیق نظام و ملت مرهون زحمات شخصیت‌ها، گروه‌ها و تشکل‌های زیادی بود که توجه به آنها نوعی قدرشناسی و ایجاد فرصت برای آینده است. مهم‌ترین این موارد عبارتند از:

۱ـ رهبر فرزانه انقلاب اسلامی که حکیمانه برای برگزاری انتخاباتی سالم و امن تلاش کرده و چند روز قبل انتخابات فرمودند: «هرکسی که رأی بیاورد. برنده اصلی نظام جمهوری اسلامی است، برنده اصلی ملّت ایران است. هر کسی که می‌خواهد در رأس قرار بگیرد، آنکه در واقع برنده است، مردمند که توانسته‌اند با رأی خودشان یک نفر را انتخاب کنند. این خیلی باارزش است.»

۲ـ کسانی که با زمان‌شناسی دقیق، در شرایطی که اصولگرایان دچار اختلافات زیادی بودند و بعید بود بتوانند فردی به عنوان گزینه نهایی معرفی کنند، اقدام به حرکتی مردمی و انقلابی کردند و توانستند با وجود همه مشکلات، به نامزد نهایی دست یابند و وحدت بی‌سابقه‌ای را در جبهه مخالفان دولت مستقر ساماندهی کنند.

۳ـ شخصیت‌های سیاسی که با بصیرت و ایثار پا به میدان رقابت گذاشته و برای رسیدن به اهداف مشترک ضمن کنار رفتن از گردونه رقابت‌ها تا آخرین لحظه به همکاری با دوستان خود پرداختند.

اوج این بصیرت و ایثارگری را باید در انصراف شخص آقای قالیباف مشاهده کرد که با وجود همه افترائات و تهمت‌ها در آخرین روزها از صحنه رقابت‌ها کناره گرفت و درس بزرگی به مردان سیاست در کشور داد.

۴ـ همه کسانی که با دغدغه‌های مقدس و نیات خالص در کنار مردمی که خواهان تغییر بودند، قرار گرفته و با ایجاد فضای رقابتی زمینه حضور حداکثری مردم را فراهم ساختند. بدون کمترین تردیدی این افراد و گروه‌ها در این پیروزی بزرگ سهم به سزایی داشته و نزد ناظر مقتدر یگانه مأجور هستند.

تبیین

شاخصه‌های اقتصاد مقاومتی در اندیشهٔ امام خامنه‌ای(۱)

□ حسن خدادی / اقتصاد مقاومتی به مثابه یکی از نظریات جدید در حوزه اقتصاد در پی راه‌حل‌هایی برای حل مشکلات فعلی اقتصاد و همچنین پویایی اقتصاد در آینده است. این نظریه را که در افواه عام و فضای رسانه‌ای به طور گسترده به آن پرداخته شده است، اولین بار رهبر معظم انقلاب در ایران مطرح کردند. در این نوشتار تلاش می‌شود تا با تحلیل بیانات و پیام‌های ایشان شاخصه‌های اقتصاد مقاومتی استخراج شود.

نظریه اقتصاد مقاومتی / نظریه اقتصاد مقاومتی الگوی بومی و عملی است که تغییرات و پویایی محیط را مفروض می‌گیرد؛ نگاهی بلندمدت به مسائل دارد؛ قابلیت انطباق با شرایط گوناگون را دارد. به عبارتی، اقتصادی منعطف است و ویژگی بارز آن وفاق در زمینه تعریف و ضرورت آن در سطح نخبگان حاکم است. «در واقع یک الگوی بومی و علمی است که برآمده از فرهنگ انقلابی و اسلامی ما است؛ متناسب با وضعیت امروز و فردای ما... این مربوط به وضع کنونی و شرایط کنونی کشور نیست، این یک تدبیر بلندمدت برای اقتصاد کشور است؛... در عین حال پویا هم هست؛ یعنی ما این سیاست‌ها را به صورت یک چهارچوب بسته و متحجر ندیده‌ایم، قابل تکمیل است، قابل انطباق با شرایط گوناگونی است که ممکن است در هر برهه‌ای از زمان پیش بیاید... عملاً اقتصاد کشور را به حالت «انعطاف‌پذیری» می‌رساند؛ یعنی شکنندگی اقتصاد را در مقابل تکانه‌های گوناگون... برطرف می‌کند... .» (۱۳۹۲/۱۲/۲۰)

شاخصه‌های اقتصاد مقاومتی/ امام خامنه‌ای پس از تعریف اقتصاد مقاومتی شاخصه‌های آن را چنین معرفی می‌کنند: «یکی مسئله ایجاد تحرک و پویایی در اقتصاد کشور و بهبود شاخص‌های کلان است... دوم توانایی مقاومت در برابر عوامل تهدیدزا است... سوم، تکیه بر ظرفیت‌های داخلی است... نکته چهارم، رویکرد جهادی است... نکته پنجم، مردم‌محوری است.... مسئله ششم امنیت اقلام راهبردی و اساسی است... نکته هفتم، کاهش وابستگی به نفت است... موضوع هشتم، مسئله اصلاح الگوی مصرف است... نکته نهم، فسادستیزی است... و نکته دهم از مؤلفه‌های سیاست‌های مقاومتی، مسئله دانش‌محوری است.» (۱۳۹۲/۱۲/۲۰)

۱ـ بهبود شاخصه‌های کلان اقتصاد

به منظور بهبود شاخصه‌های کلان اقتصاد به طور همزمان باید دو شاخصه کلیدی مد نظر قرار گیرد؛ رونق اقتصادی و عدالت اجتماعی است. «یکی مسئله ایجاد تحرک و پویایی در اقتصاد کشور و بهبود شاخص‌های کلان است؛ از قبیل رشد اقتصادی، از قبیل تولید ملی، از قبیل اشتغال، کاهش تورم، افزایش بهره‌وری، رفاه عمومی. در تأمین این سیاست‌ها، تحرکی در اقتصاد کشور و بهبودی در این شاخص‌ها در نظر گرفته شده و از همه این شاخص‌ها مهم‌تر، شاخص کلیدی و مهم عدالت اجتماعی است. یعنی ما رونق اقتصادی کشور را بدون تأمین عدالت اجتماعی به هیچ‌وجه قبول نداریم و معتقد به آن نیستیم.» (۱۳۹۲/۱۲/۲۰)

۲ـ مقابله در برابر عوامل تهدیدزا

در این بخش بین دو مفهوم باید تفاوت گذاشت؛ پیوند با اقتصاد جهان و وابستگی به اقتصاد جهانی. لازمه هر اقتصاد پویایی پیوند با اقتصاد جهانی است؛ اما به جای وابستگی باید استقلال خود را حفظ کند، به این معنا که آن قدر بر ظرفیت‌ها و توان داخلی متمرکز باشد و آنها را افزایش داده باشد که تکانه‌های خارجی اعم از تحریم و بحران اقتصادی نتواند به آن آسیب جدی وارد سازد. «برخی از عوارض مؤثر بر اقتصاد کشورها تکانه‌های اقتصادی دنیا است که پیش می‌آید؛ مثل همان چیزی که در این سال‌ها پیش آمد و در برهه‌های دیگری پیش آمده که این تأثیر می‌گذارد بر روی کشورها. ... پس یک عامل برای تأثیرگذاری بر روی اقتصادها همین تکانه‌های گوناگون اقتصادی دنیا است که سرریز می‌شود به کشورها، یک عامل بلاهای طبیعی است که پیش می‌آید و یک عامل هم تکانه‌های تخاصمی است؛ مثل تحریم‌ها و امثال تحریم‌ها.» (۱۳۹۲/۱۲/۲۰)

یادداشت

برنده اصلی انتخابات

□ محمدکاظم انبارلویی / دوازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری همزمان با انتخابات شوراهای اسلامی برگزار شد و از نخستین ساعات بامداد روز جمعه (۲۹ اردیبهشت) حتی پیش از اینکه مسئولان ناظر و مجری در محل اخذ رأی مستقر شوند، مردم در صفوف فشرده اشتیاق زایدالوصفی برای مشارکت نشان دادند. با اینکه نزدیک به چهار دهه از پیروزی انقلاب اسلامی می‌گذرد؛ شاهد حضور گسترده مردم در پای صندوق‌های رأی بودیم که مشارکت وسیع آنها در امر تعیین سرنوشت کشور ستودنی است؛ چرا که سرزندگی و بالندگی خود را حفظ کرده است. ظهور مردم‌سالاری دینی در عصر ما پاسخی به پرسش‌های بی‌جواب فیلسوفان سیاسی درباره دموکراسی است. یکی از مشکلات یا بهتر بگوییم اندوه فیلسوفان سیاسی غرب درباره حکمرانی خوب همین کاهش روزافزون سطح مشارکت سیاسی است. انتخابات در ایران شبیه جشنی ملی است؛ زیرا مردم با حضور گسترده خود امنیت و اقتدار ملی را تحکیم می‌بخشند و نشان می‌دهند به نظام سیاسی خود پایبندند. انضباط برگزاری انتخابات و دقت مجریان و ناظران در حفظ امانت برای مردم هم از ویژگی‌های مردم‌سالاری دینی در ایران است. قانون انتخابات و آیین‌نامه‌های مربوطه به گونه‌ای است که احتمال تقلب را به کمترین حد خود کاهش می‌دهد و مردم با خیال راحت با علم به اینکه آرای آنها در نهایت امانت محفوظ می‌ماند، در انتخابات شرکت می‌کنند. این دوره از رقابت‌ها شش نامزد دیدگاه‌های خود را در معرض داوری مردم قرار دادند. دو نفر از آنها ترجیح دادند به نفع دو نامزد دیگر که یکی رئیس‌جمهور مستقر و دیگری نامزد تازه‌نفس و معتقد به تغییر بود، کنار بروند. انتخابات با حضور چهار نفر نامزد برگزار شد؛ اما رقابت اصلی بین دو نفر بود که یکی به تداوم وضع کنونی اعتقاد داشت و دیگری به تحول و تغییر برای رسیدن سریع‌تر به اهداف چشم‌انداز و برنامه پنج‌ساله ششم و دیگر هدف‌گذاری‌های نظام در حوزه‌های اقتصاد، فرهنگ و مشکلات اجتماعی معتقد بود. آنچه در این میان اهمیت دارد، این است که باید به انتخاب مردم احترام گذاشت، ضمن اینکه به دیدگاه‌های هر طرف رقابت هم احترام نهاد. رئیس‌جمهور هر کس که باشد، باید در درجه اول امنیت و اقتدار ملی را پاس بدارد و در جهت همبستگی ملی و انسجام اسلامی گام بردارد. فصل پس از انتخابات، فصل برادری و رفاقت است و با فصل پیش از انتخابات کاملاً تفاوت دارد. فصل پس از انتخابات با سوگند رئیس‌جمهور مبنی بر پاسداری از مذهب رسمی و قانون اساسی شروع می‌شود و در ادامه ترویج دین، اخلاق و پرهیز از خودکامگی را دربرمی‌گیرد. حال که رئیس‌جمهور مستقر رأی آورده، باید به این سوگند وفادار باشد. رئیس‌جمهور مستقر باید دیدگاه‌های مشفقانه انتقادی رقیب را در دور دوم به کار ببرد و مشکلات مردم را حل کند و به مطالبات توده‌های میلیونی مردم که عمدتاً در حوزه معیشت است، پاسخ مثبت دهد. همچنین، باید پاسخگوی وعده‌هایی که داده و امیدهایی که آفریده است، باشد. او نباید فراموش کند که چهار سال بعد تمام وعده‌ها و سخنرانی‌های او را مردم در برابرش قرار می‌دهند و وعده‌هایش را مطالبه می‌کنند. رأی بی‌سابقه این دوره که بیشتر نظرسنجی‌ها آن را برآورد کرده بودند، نشان می‌دهد ابعاد مردم‌سالاری دینی، اندازه‌های مشارکت، پهنا و ژرفای دموکراسی در ایران فوق‌العاده است و می‌تواند مورد مطالعه و بررسی دپارتمان‌های علوم سیاسی در دانشگاه‌های معتبر جهان قرار گیرد. اساس تئوری مردم‌سالاری دینی در ایران پاسخگوی پرسش‌های بی‌جواب آنها درباره فلسفه سیاسی است و به راستی دین می‌تواند چارچوب‌های حقیقی دموکراسی را صیانت کند.

اخبار

جنگ نرم پیچیده‌تر از اخلال گری است

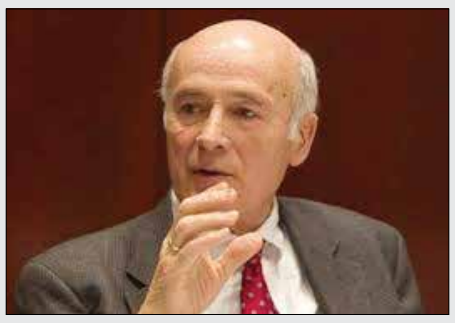

«جوزف نای» در مقاله‌ای که اخیراً منتشر کرده است به زوایایی دیگر از جنگ نرم روی آورده است. وی این مقاله «نبرد برای فتح قلب‌ها و ذهن‌ها» نامیده و نوشته است: جنگ اطلاعات می‌تواند به صورت تهاجمی برای تضعیف رقبا استفاده شود و می‌توان از آن تحت عنوان «قدرت نرم منفی» یاد کرد. با حمله به ارزش‌های دیگران، می‌توان از جذابیت آنها و در نتیجه قدرت نرم مرتبط با آن کاست. مدارک موجود حکایت از آن دارد که روس‌ها از سال ۲۰۱۵ مداخله خود در انتخابات ایالات متحده را کلید زده‌اند؛ هدفشان این بود که روند دموکراتیک ایالات متحده را آلوده و بی اعتبار سازند. برگزیده شدن ترامپ که پوتین را ستایش می‌کرد، هدیه‌ای اضافه بود. هر چند جنگ اطلاعات چیز تازه‌ای نیست، اما فناوری سایبری آن را ارزان‌تر، سریع‌تر، در دسترس‌تر، همچنین دشوارتر برای شناسایی و راحت‌تر برای انکار کرده است. اما با وجود اینکه جنگ اطلاعاتی روسیه تا حدودی در بحث‌های اخلال‌گری موفق بوده و تا حدی انتخابات ۲۰۱۶ ایالات متحده را تحت تأثیر قرار داد، اما در جنگ نرم ناکام بوده است. مرکز «مشاوره پورتلند» در لندن اسامی ۳۰ قدرت برتر «جنگ نرم» را منتشر کرده که روسیه رتبه ۲۷ را کسب کرده است. از قضا، جنگ اطلاعاتی روسیه کاهش قدرت نرم روسیه در آمریکا را در پی داشته است.

نشست محرمانه علیه حزب‌الله

به دنبال افزایش قدرت و نقش حزب‌الله در لبنان و سوریه به ویژه مشارکت آن در جنگ سوریه، اخیراً جلسه‌ای محرمانه در واشنگتن به بررسی چگونگی مقابله با حزب‌الله لبنان پرداخت. واشنگتن در روزهای چهارم و پنجم می (۱۴و ۱۵ اردیبهشت) میزبان نشست غیرعلنی و محرمانه بود که در آن میهمانانی از بسیاری از کشورهای اروپایی و آمریکای جنوبی و نیز کشورهای عرب حاشیه خلیج‌فارس و در صدر آن عربستان، کویت، بحرین و قطر حضور داشتند و محور آن بر چگونگی مقابله با حزب‌الله متمرکز بود. شرکت‌کنندگان در این نشست طراحی نقشه بین‌المللی مشترک برای رویارویی با حزب‌الله و فعالیت‌های تجاری و مالی آن را بررسی کردند و در این باره به اعمال فشار بر آن از راه‌های مختلف از جمله تحریم اقتصادی جدید علیه اعضای آن و زیر نظر گرفتن حامیان و نزدیکان حزب‌الله در سراسر جهان اشاره کردند. حاضران در این نشست درباره تصمیم‌گیری در حق مؤسسات نزدیک به حزب‌الله در خارج از لبنان که بیشتر در آفریقا و اروپا فعالیت دارند، به توافق رسیدند زیرا این مؤسسات در حمایت مالی از حزب‌الله مشارکت دارند. کشورهای شرکت‌کننده در این نشست تأکید کردند؛ باید هر بانک و یا مؤسسه واسطه‌ای که در لبنان و خارج از آن هرگونه تسهیلات یا خدمات به حزب‌الله ارائه می‌کند، مجازات شود.

دستگاه سیاسی ایران تک‌قطبی نیست

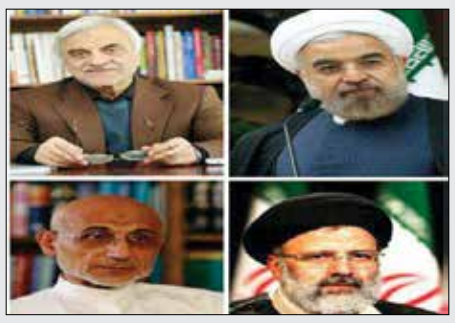

مدیر برنامه در انستیتو گزارش جنگ و صلح، مستقر در واشینگتن گفت: «غربی‌ها اغلب نگاه سیاه و سفیدی به انتخابات ایران دارند، به این معنا که رهبر معظم انقلاب در رأس امور است پس هیچ چیز دیگری اهمیت ندارد. اما دستگاه سیاسی ایران اصلاً تک قطبی نیست و انتخابات رقابتی است.» هر چند که رئیس‌جمهور زیر دست آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای، رهبر معظم ایران که حرف آخر را در مسائل خارجی و داخلی ایران می‌زند، کار می‌کند؛ اما رؤسای‌جمهور همچنان از نفوذ قابل ملاحظه‌ای برخوردار هستند. توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ را در نظر داشته باشید که طی آن ایران موافقت کرد در ازای برداشته شدن برخی از تحریم‌های بین‌المللی، برنامه هسته‌ای خود را محدود کند. رؤسای‌جمهور می‌توانند دو دوره ۴ ساله خدمت کنند. اغلب دور دوم را پیروز می‌شوند، اما کارشناسان می‌گویند رشد آرام اقتصادی باعث افزایش انتقادها از روحانی شده و نسبت به آنچه تصور می‌شد، رقابت شدیدتری به وجود آمده است. تمام شش کاندیدای ریاست‌جمهوری در جریان مناظره‌ها گفته‌اند که به توافق هسته‌ای پایبند می‌مانند. هر چند روحانی بر سر قول خود برای امضای توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ ماند، اما خیلی از وعده‌های کارزار انتخاباتی‌اش همچون آزادی‌های اجتماعی متوقف ماند.

تشابه یارانه‌ها در ایران و سوئیس!

در حالی که دولت در آستانه انتخابات یارانه برخی از دهک‌ها را افزایش داده بود، اکنون رسانه‌های حامی دولت به دنبال آن هستند که به مردم القاء کنند که پیام انتخاب روحانی نه گفتن به یارانه بوده است. سایت عصر ایران در این زمینه نوشت: «به واقع با نتیجه انتخابات ، اکثریت مردم ایران نیز به وعده افزایش یارانه «نه» گفتند؛ و نشان دادند با وعده توزیع پول نمی‌توان اکثریت آرای آنها را به دست آورد. اتفاقی که با استثنا کردن برخی ملاحظات و تفاوت‌ها، می‌توان با رفتار مردم سوئیس که یک سال پیش در چنین روزهایی در همه‌پرسی توزیع یارانه نقدی ۲۵۰۰ دلاری در هر ماه «نه» گفتند. در خرداد ماه سال گذشته ۷۸ درصد از مردم سوئیس به این طرح پیشنهادی در جریان همه‌پرسی «نه» گفتند و در ۲۹ اردیبهشت امسال هم نزدیک به ۶۰ درصد از مردم ایران نیز در انتخاباتی که به دلیل قطبی بودن همانند یک همه‌پرسی بزرگ بود، به نامزدی رأی دادند که به طور اصولی مخالف ایده توزیع یارانه نقدی بوده و در جریان رقابت‌های انتخاباتی نیز با وعده افزایش رقم یارانه نقدی دهک های پایین به شدت مخالفت کرده بود؛ هر چند که همه دلایل و پیامدهای آرای انتخابات را صرفاً نمی‌توان در افزایش یارانه خلاصه کرد، اما این موضوع یکی از محوری‌ترین مباحث و شعارهای تبلیغاتی در جریان انتخابات اخیر بود.

پایداری تورم

ولی‌الله سیف، رئیس کل بانک مرکزی گفت: بر اساس واقعیات علم اقتصاد و با تکیه بر پژوهش‌های مختلفی که در زمینه اثر پایداری تورم روی اقتصاد کلان و تصمیم عاملان فعال اقتصادی انجام شده است، تورم بالا و پایدار، سبب بروز نااطمینانی در چشم‌انداز آینده فعالان اقتصادی و شکل‌گیری چرخه‌های تجاری (رکود و رونق پی‌درپی) خواهد شد.

آن‌روی سکه

نگاه به بیرون، تجربه شکست‌خورده

□ **محمد نوری/** با توجه به عملکرد دولت یازدهم در طول ۴۴ ماه گذشته، بیکاری به بزرگ‌ترین دغدغه مردم تبدیل شده است. بیکاری در کنار رکود شدید حاکم بر اقتصاد کشور از یک سو و تعطیلی بی‌سابقه و کاهش قابل توجه فعالیت کارخانه‌های تولیدی داخلی از سوی دیگر، شرایطی را فراهم کرده است که لزوم توجه به جلوگیری از تداوم این شرایط و اصلاح روند حاکم را دو چندان می‌کند.

دولت یازدهم با شعار رفع بیکاری و ایجاد اشتغال در سال ۹۲ قدم در عرصه اجرایی کشور گذاشت. با سپری شدن نزدیک به چهار سال از عمر این دولت و به مدد سیاست‌های اقتصادی ناکارآمد آن، نه تنها بیکاری رفع نشد و اشتغال رونق نگرفت، بلکه عدد نرخ بیکاری از نزدیک به ۱۰/۵ درصد در سال ۹۲ به ۱۲/۵ درصد در پایان سال ۹۵ رسید. به‌طوری که این موضوع می‌توانست با حرکت درست و دقیق مطابق با محورهای برنامه‌ریزی شده و متناسب با شرایط محیطی و توان داخلی کشور و همچنین سیاست‌های صحیح مطابق با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، به خروج کامل از رکود منجر شده و رونق کسب‌وکار و تولید را رقم بزنند.

متأسفانه نگاه دولت یازدهم در چهار سال گذشته به رونق اقتصادی و ایجاد اشتغال در کشور، نگاه به بیرون از مرزها و جذب سرمایه خارجی بود. نگاهی که بارها از سوی مقام معظم رهبری نگاهی اشتباه و عقیم توصیف شده بود.

ولی این دولت با توجه به شعار ارتباط و تعاملی که داده بود، برون‌رفت از مشکلات اقتصادی کشور را در جذب سرمایه خارجی و ایجاد اشتغال از این حوزه می‌دانست و تمام توان خود را معطوف به ثمر نشاندن آن کرد که نتایج تمرکز بر این موضوع، وضعیتی است که اقتصاد کشور را به لبه پرتگاه رسانده است.

سیاست‌هایی که دولت آقای روحانی در عرصه اقتصاد به دنبال تحقق آن است، اگر به ثمر بنشیند، بی‌شباهت به عملکرد دوره نخست دولت مرحوم هاشمی نیست.

مرحوم هاشمی در چهار سال اول دولت خود با جذب ۲۵ میلیارد دلار فاینانس خارجی که نسبت به GDP ایران در آن زمان یک رکورد بی‌سابقه بود و تغییراتی مهم در اقتصاد جنگ‌زده آن دوران ایجاد کرد.

اگرچه انتقادات جدی به عملکرد اقتصادی وی در آن دوره وجود داشت ولی ثمره عملکرد اقتصادی دولت اول مرحوم هاشمی که معطوف به جذب سرمایه خارجی بود، در دور دوم، به یک فاجعه تمام‌عیار اقتصادی شباهت فراوان داشت. ورشکستگی ارزی، اثرات منفی سیاست‌های تعدیل اقتصادی را برجسته کرد و تورم به بالاترین نرخ خود در تاریخ کشور رسید و ناآرامی اجتماعی در برخی نقاط کشور بروز کرد.

ناگفته پیداست که یکی از مهم‌ترین شروط ایجاد اشتغال، توسعه اقتصادی کشور است و توسعه هم بدون منابع مالی امکان‌پذیر نیست؛ اما تجربه دولت‌های گذشته به ما ثابت کرده است که با نگاه به بیرون و منابع خارجی نمی‌توان به توسعه رسید. شاید به طور مقطعی و زودگذر بتوان از ثمرات محدود و اندک آن بهره برد، ولی مسلماً تأثیرات منفی و مخرب آن بر اقتصاد کشور بیش از عایدات اندک و زودگذر آن خواهد بود.

فعالیت‌های بنیاد برکت، نماد عملی تحقق شعار سال

□ **محمدابراهیم میانجی/** ۲۰ آذر ماه سال ۱۳۸۶ بنیادی اقتصادی، اجتماعی و عام‌المنفعه از سوی ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) و به موجب رهنمودهای رهبر معظم انقلاب شکل گرفت تا برای توانمندسازی اقتصادی و اجتماعی و انجام امور عام‌المنفعه در مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته فعالیت کند. در همین زمینه، نام با برکت «بنیاد برکت» بر آن نهاده شد.

بنیاد برکت از آغاز شکل‌گیری و براساس رهنمودهای رهبر معظم انقلاب محور فعالیت خود را در راستای تحول وضعیت اجتماعی و اقتصادی مناطق محروم کشور معطوف کرد. بر همین اساس، گستره فعالیت‌های بنیاد برکت در زمینه‌های آموزشی، بهداشتی، برق‌رسانی، آب‌رسانی، مخابراتی، فرهنگی و مذهبی، مسکن، ورزشی، انتظامی، جاده‌ای، آبخیزداری، دام‌پروری، تأمین سوخت و طرح‌های هادی روستایی را شامل می‌شود.

محرومیت‌زدایی محور فعالیت بنیاد برکت

حضرت امام(ره) بارها بر محرومیت‌زدایی و کمک به مستضعفان جامعه تأکید داشتند و از این نظر اقدامات بنیاد برکت، حرکت در مسیر خط امام(ره) تعریف می‌شود. در همین زمینه یکی از اصلی‌ترین اهداف تأسیس بنیاد برکت کمک و همیاری برای بهبود و ارتقای توانمندی اقتصادی و کارآفرینی افراد، گروه‌ها و واحدهای کسب‌وکار مستعد فعالیت و فاقد دانش و مهارت لازم در مناطق کمتر توسعه‌یافته و محروم است؛ هدفی که بنیاد ثابت کرد در این راستا و در جهت خط امام(ره) حرکت می‌کند.

شراکت در بنیاد برکت

پس از انقلاب اسلامی اقدامات مناسبی به منظور ارائه امکانات رفاهی، همچون آب، برق، تلفن و جاده در مناطق روستایی و محروم انجام گرفته است؛ اما به دلیل معضل اشتغال جوانان، شاهد مهاجرت گسترده از این مناطق بوده‌ایم. از این رو برای حل این معضل، ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) طرح توانمندسازی اقتصادی این مناطق را از طریق ایجاد بنگاه‌های مشارکتی در دستور کار قرار داد.

سیاست راهبردی بنیاد برکت در اجرای پروژه‌های اقتصادی در مناطق محروم کشور، پرهیز از تصدی‌گری، اجرا و استفاده کامل از توان سازمان‌های غیر دولتی، عام‌المنفعه، اشخاص حقیقی و حقوقی کارآفرین و سپردن مسئولیت و مدیریت طرح به کارآفرین بومی است. شراکت برکت برای توانمندسازی و استقلال سرمایه‌های خرد خصوصی در مناطق محروم است.

الگوی فعالیت این بنیاد پس از مطالعات اقتصادی بیش از ۸۰ مدل جهانی تدوین شده است. الگویی که نگاه به آن نشان می‌دهد نه تنها کم‌نظیر، بلکه بی‌نظیر است. الگوی فعالیت بنیاد در طرح‌ها مشارکتی حداکثر ۴۹ درصدی با بنیاد برکت و ۵۱ درصد مشارکت کارآفرین بومی در اجرای طرح‌های کوچک و متوسط با استفاده از مدل‌های مالیه خرد است و این به معنای آن است که کارآفرینان با داشتن طرحی در مناطق محروم می‌توانند یک شریک قدرتمند داشته باشند که آنها را در کارآفرینی یاری کند. شرکای بنیاد برکت از طریق استانداری‌ها، فرمانداری‌ها، بخشداری‌ها، نمایندگی ستاد اجرایی در استان‌ها، مسئولان و متنفذان محلی و اتاق‌های صنعت استان به این بنیاد معرفی می‌شوند.

بنیاد برکت با توانمندسازی و ایجاد اشتغال در مناطق محروم، فقر را نه از راه تزریق نقدینگی که خود در بلندمدت فقرزاست؛ بلکه با کمک به تولید درمان می‌کند. روش این بنیاد توزیع ماهی نیست، بلکه آموزش ماهیگیری است. با توانمند شدن مناطق محروم تولید در کشور گسترش می‌یابد و با همکاری بانک‌ها در حمایت مالی از این شرکت‌های نوپای تولیدی فقر به صورت اصولی ریشه‌کن می‌شود.از سوی دیگر سرمایه‌گذاری در بخش محروم، توسعه پایدار را به دنبال خواهد داشت.

اشتغال‌زایی با توانمندسازی

بر اساس گزارش‌های موجود از فعالیت بنیاد برکت در حوزه توانمندسازی تاکنون ۲۶۵ طرح مشارکتی اقتصادی در ۳۱ استان کشور اجرا شده است که از طریق این بنگاه‌ها حدود ۳۴ هزار نفر به طور مستقیم و ۱۳۱ هزار نفر به طور غیر مستقیم به اشتغال دست یافته‌اند. در طرح توانمندسازی اقتصادی پس از سه تا پنج سال مشارکت اقتصادی با کارآفرینان، این طرح‌ها به خود کارآفرینان بومی و محلی با شرایط مناسب واگذار می‌شود؛ به گونه‌ای که از ۲۶۵ طرح اقتصادی اجرا شده، تاکنون ۱۳۷ طرح به مردم و کارآفرینان محلی واگذار شده است.

بنیاد تاکنون موفق شده است چهار میلیون و ۱۸۸ هزار و ۷۷۹ نفر را در سه هزار و ۹۲۳ روستای کشور در ۶۹۳ بخش و ۳۲۲ شهرستان در ۳۱ استان کشور در زمینه‌های خدمات توانمندسازی اقتصادی و اشتغال‌زایی، محرومیت‌زدایی، توسعه امور زیربنایی، ساخت مدرسه، مراکز فرهنگی و مذهبی و مسکن محرومان، احداث مراکز بهداشت و درمان، سلامت الکترونیک، خدمات بیمه، مالی و حمایتی و... تحت پوشش قرار دهد و طرح‌های مورد نیاز ۷۴۹ روستا را نیز به‌طور کامل به نتیجه برساند.

تعداد طرح‌های اقتصادی در سطح کشور که تاکنون بنیاد برکت در آنها سرمایه‌گذاری کرده، ۳۰۰ واحد بوده است و مشارکت این بنیاد در ۱۵۰ طرح همچنان تداوم دارد. طرح‌های فوق برای بیش از ۱۸۰ هزار نفر در اقصی‌نقاط محروم کشور، شغل پایدار ایجاد کرده است.

پیش‌قدم در نظام مراقبت اجتماعی از دانش‌آموزان

بنیاد برکت در طرح سند نظام مراقبت اجتماعی از دانش‌آموزان، به نمایندگی از ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) مسئولیت گروه زیربنایی و کمیته فناوری اطلاعات برای طراحی، تولید و توسعه نرم‌افزار را بر عهده دارد و تاکنون همه وظایف محوله را در این زمینه به‌طور کامل انجام داده است. در این حوزه یک برنامه مدون نرم‌افزاری تهیه، تکمیل و به آموزش و پرورش ارائه شده است تا با مشارکت دستگاه‌های مسئول که در این زمینه فعال هستند، آسیب‌های اجتماعی مرتبط با دانش‌آموزان کاهش سالیانه داشته باشد. نرم‌افزار «نماد» را بر اساس انتظاراتی که در آن طرح تعریف شده، بنیاد طراحی و اجرا کرده است. زیرساخت‌های سخت‌افزاری و اینترنتی آن برای پیاده‌سازی در مدارس معین تأمین شده و در حال حاضر بیش از ۱۸ هزار دانش‌آموز و معلم در طرح اولیه سامان‌دهی شده‌اند.

تحقق شعار ساخت ۱۰۰۰ مدرسه از سوی بنیاد برکت

رهبر معظم انقلاب در سال ۸۶، هنگام تأسیس بنیاد برکت توصیه فرمودند که یک هزار مدرسه در مناطق و روستاهای محروم کشور به همت این بنیاد تأسیس شود. تاکنون بنیاد برکت ۸۰۰ مدرسه شامل ۴۴۰۰ کلاس درس را در مناطق محروم کشور تأسیس کرده و ساخت ۲۰۰ مدرسه دیگر با بیش از ۱۲۵۰ کلاس درس در دست اجرا است تا به هدف مطرح شده از سوی رهبر معظم انقلاب مبنی بر احداث ۱۰۰۰ مدرسه دست یابد.

فعالیت‌های بنیاد، نماد عملی تحقق شعار سال

در سالی که «اقتصاد مقاومتی؛ تولید و اشتغال» نامگذاری شده است، فعالیت‌های بنیاد برکت در راستای اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی مورد تأکید رهبر معظم انقلاب قرار دارد. به عبارتی، بنیاد به منظور توانمندسازی اقتصادی، تولید و اشتغال در مناطق محروم و کمتر برخوردار، حامی و پشتیبان طرح‌های تولیدی با اولویت طرح‌های تکمیلی و نیمه‌تمام است. دید غیرانتفاعی این نهاد در مشارکت با واحدهای تولیدی، ایجاد آرامش برای سرمایه‌گذاران را به ارمغان می‌آورد.

اخبار اقتصادی

کنترل نبض تجارت جهان

دولت چین چند سالی است که طرح بازسازی «جاده ابریشم» را در دستور کار خود قرار داده است. در این راستا این کشور طرحی را با عنوان «یک کمربند، یک جاده» معرفی کرده که بر اساس آن برنامه‌ریزی شده است تا مسیر جاده ابریشم دوباره احیا شود. در این طرح گذشتن از بیش از ۶۸ کشور جهان که در مجموع جمعیتی بالغ بر ۴/۴ میلیارد نفر را در خود گنجانده‌اند و بیش از ۴۰ درصد از تولید ناخالص داخلی جهان را تأمین می‌کنند، مد نظر چین است.

کاهش سرانه تولید ناخالص داخلی ایران

به گزارش صندوق بین‌المللی پول، سرانه تولید ناخالص داخلی ایران در پایان سال ۲۰۱۴، ۵۲۹۰ دلار به ازای هر شهروند ایرانی بوده است. این شاخص اقتصادی در سال ۲۰۱۵ کاهش شدیدی را تجربه کرد و به ۴۷۱۰ دلار رسید. سرانه تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۲۰۱۶ نیز همچنان روند نزولی را تجربه کرده و به ۴۶۸۰ دلار به ازای هر ایرانی کاهش یافته است. این صندوق در پیش‌بینی‌های خود اعلام کرد، این شاخص مهم اقتصادی در سال ۲۰۱۷ در ایران باز هم به روند کاهشی خود ادامه داده و به ۴۵۳۰ دلار به ازای هر ایرانی نزول خواهد کرد.

۵۶ درصد بیکاران کشور دارای تحصیلات عالیه

براساس آنچه آمار رسمی کشور از وضعیت نیروی کار روایت می‌کند، در حال حاضر سه میلیون و ۲۰۳ هزار و ۳۹۸ نفر بیکار در کشور وجود دارد که بر اساس اطلاعات به دست آمده از منابع رسمی در وزارت کار، سهم جمعیت دانش‌آموخته کشور از کل جمعیت بیکار کشور، حدود یک میلیون و ۸۰۰ هزار نفر است. حاصل نسبت جمعیت بیکار تحصیل‌کرده به کل جمعیت بیکار کشور، نشان از سهم ۵۶ درصدی دانش‌آموختگان از بیکاران دارد.

نکته‌گرام

پایش

روز یکپارچگی

□ **سید فخرالدین موسوی/** شنبه ۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۶، از معدود روزهایی بود که همه روزنامه‌ها خواه‌اصولگرا و خواه اصلاح‌طلب در تیترهایی مشابه از وحدت و یکپارچگی سخن به میان آوردند؛ روزنامه «اطلاعات» تیتر «حماسه خلق شد، مشارکت تاریخی ملت برای تعیین سرنوشت» را برگزید و نوشت: «ملت بزرگ ایران در دوازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری و پنجمین دوره شورای شهر و روستا، بار دیگر اتحاد خود را نشان دادند و حماسه دیگری آفریدند.»

روزنامه «جمهوری اسلامی» نیز با انتخاب تیتر «جشن بزرگ ملی با درخشش ایرانیان در انتخابات» نوشت: «ملت ایران جمعه ۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۶ با حضور حماسی در دوازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری اسلامی و همچنین پنجمین دوره انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا، برگ زرین دیگری در پرونده حیات سیاسی و اجتماعی کشور ثبت کردند و جشن بزرگ ملی به پا داشتند.» این روزنامه همچنین در سرمقاله همان شماره خود در این باره نوشت: «مشارکت بالای مردم در انتخابات دیروز که خوشبختانه با آرامش و امنیت قابل تحسین برگزار شد، یکی از برکات انقلاب و نظام جمهوری اسلامی است. به خاطر این نعمت ارزشمند باید از مردم و دست‌اندرکاران اجرایی و فراهم‌کنندگان امنیت فضای انتخابات تشکر کرد. کسانی که در انتخابات ریاست‌جمهوری، شوراها و مجلس شورای اسلامی از رقبای خود پیشی گرفته‌اند، باید بدانند که پیروز اصلی مردم هستند که بار دیگر با حضور حماسی خود در صحنه، بیداری خود را به نمایش گذاشتند و وفاداری خود به آرمان‌های انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی را نشان دادند.

مهم‌ترین رکن انتخابات، مردم هستند که با آمدن به پای صندوق‌های رأی، به افرادی در جایگاه‌های اجرایی و تقنینی مجال خدمت می‌دهند. به همین دلیل، کسانی که در جریان انتخابات به این مسئولیت‌ها راه می‌یابند باید قدردان مردم باشند و خود را خادمان مردم بدانند و تمام تلاش خود را برای حل مشکلات مردم به کار بگیرند.»

روزنامه دولتی «ایران» نیز با تیتر درشت «دوباره مردم، دوباره اقتدار» نوشت: «حضور گسترده مردم در انتخابات شگفتی جهانیان را برانگیخت»؛ این روزنامه همچنین در سرمقاله خود با عنوان «ملت پیروز شد» به قلم سیدرضا صالحی‌امیری، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نوشت: «خیزش عظیم مردم آگاه کشورمان در انتخابات دیروز، حماسه‌ای بی‌نظیر را رقم زد. این بار مردم تصمیم گرفته بودند تا مسیر چهار سال آینده و ورود به قرن جدید شمسی را با رأی آگاهانه خود تعیین کنند و به زمامداران بگویند که کدام راه و گفتمان را پسندیده‌اند. جامعه ایرانی از عصر مشروطه تا به امروز طی یک صد سال اخیر دوران پرفراز و نشیبی را از سر گذرانده، اما گویی عصاره تجربه همه این سال‌های دور و نزدیک را یکجا به آوردگاه بیست‌ونهم اردیبهشت آورده بود.

همچنان که رهبر معظم انقلاب با بیانات هدایتگرانه در ایام انتخابات به ویژه سخنان آرامش‌بخش و اطمینان‌آفرین خود در روز چهارشنبه گذشته فرمودند، اینک ملت ایران انتخابات را به روز جشن و شادی تبدیل کرده‌اند. مسرور از اینکه با رأی چشمگیر خود، هم سرنوشت نیکویی برای این مرزوبوم رقم زده‌اند، هم با لبیک به فراخوان مقام معظم رهبری، اقتدار و انسجام ملی را به رخ جهانیان کشیده‌اند. حضور مردم قوام‌بخش امنیت ملی و پشتیبان مستحکم دولت دوازدهم شد.

مردم ما امروز صداقت را به جای فریب، اخلاق‌مداری را به جای بداخلاقی و تعامل را به جای تقابل برگزیدند. باید این پیروزی بزرگ ملت را به همه مردمی که دیروز پای صندوق‌های رأی آمدند، تبریک گفت. حتی طرفداران سایر نامزدها هم پیروز این عرصه‌اند.»

روزنامه «کیهان» هم با انتخاب تیتر «ملت سنگ تمام گذاشت» نوشت: «دوازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری و پنجمین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا با شکوه هر چه تمام‌تر و حضور گسترده مردم در سراسر کشور برگزار شد.»

روزنامه «وطن امروز» هم با چاپ تصاویر صفوف به هم فشرده مردم در روز انتخابات در صفحه اول خود «جمهوریت نظام» را تیتر یک کرد.

پژواک

شبکه‌های اجتماعی و سلامت ـ ۲۷

اپی‌ژنتیک-۶

□ **مهدی فرهادی/**

مشکلات بلوغ

تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر نوجوانان و افراد در سن بلوغ، موسوم به نسل زِد (Generation Z) به دلیل اینکه از یک طرف، گروهی آسیب‌پذیرند و از طرف دیگر جزو پر تعدادترین کاربران شبکه‌های اجتماعی هستند، اهمیت ویژه‌ای دارد. بر اساس پژوهش‌های انجام شده ۷۵ درصد نوجوانان در آمریکا در شبکه‌های اجتماعی حساب کاربری دارند که از این تعداد ۶۸ درصدشان از فیس‌بوک به عنوان شبکه اجتماعی اصلی استفاده می‌کنند. شبکه‌های اجتماعی نوجوانان در سن بلوغ را در برابر مشکلاتی از جمله افسردگی فیس‌بوکی، هرزه‌نگاری و زورگویی مجازی آسیب‌پذیر می‌کنند که این مشکلات تهدیدهایی واقعی هستند. در مورد مشکلات دیگری مانند چاق شدن ناشی از شبکه‌های مجازی، اعتیاد به اینترنت و کمبود خواب نیز بررسی‌های موشکافانه و دقیقی در حال انجام است. ارسال عکس‌ها و تصاویر مستهجن از خود یا ارسال پیام‌های حاوی کلمات یا مفاهیم مبتذل به افراد یا گروه‌ها، یکی دیگر از فعالیت‌های شایع میان نوجوانان در شبکه‌های اجتماعی است. با وجود این، ماندگاری و گستردگی اینترنت آن را به مکان مناسبی برای نشر چنین اطلاعاتی تبدیل کرده است آن هم با گستردگی و سرعتی همچون همه‌گیر شدن بیماری‌های ویروسی. ۱۷ درصد از هرزه‌نگاران، پیام‌ها و عکس‌هایی را که دریافت می‌کنند با دیگران به اشتراک می‌گذارند و ۵۵ درصد، آنها را برای بیش از یک نفر ارسال می‌کنند. به این دلیل که هرزه‌نگاری باعث آسیب‌های روحی و احساس حقارت می‌شود، در بعضی از کشورها و ایالت‌های آمریکا چنین اعمالی جرم محسوب می‌شود.

به نوشته ماهنامه دانشمند؛ افسردگی فیس‌بوکی به صورت ناراحتی و آشفتگی روحی ناشی از سپری کردن زمان زیاد به وسیله نوجوانان و کودکان در شبکه‌های اجتماعی تعریف می‌شود. این مشکل در حال حاضر معضلی کاملاً واقعی محسوب می‌شود.

عکس خبر

به آب انداختن یک کشتی روسیه‌ای و دعاخوانی یک کشیش ارتدوکس

بتن نیروگاه اتمی اراک و کلنگ احداث دبیرستان انرژی اتمی قزوین!

فقط خنده‌شان مانده است کودکان موصل عراق

آتش زدن داروهای قاچاق در غزه با وجود کمبود دارو

تظاهرات فلسطینی‌ها در شصت‌ونهمین سالگرد روز نکبت

مراسم آیینی کاتولیک‌ها در معبد فاطیما

مراسم سالگرد «مصطفا بدرالدین» از فرماندهان ارشد حزب‌الله در بیروت

پشمک‌فروش به حلب بازگشت و خاطرات خوش او در حال تکرار شدن است

السیاسة
نشست محرمانه واشنگتن علیه حزب‌الله

همزمان با تشدید تحرکات آمریکا و شرکای منطقه‌ای آن علیه مقاومت، روزنامه «السیاسه» کویت در مطلبی نوشت: نشستی محرمانه و پشت درهای بسته با حضور ۲۰ کشور از اروپا و آمریکای جنوبی و نیز برخی کشورهای عرب حوزه خلیج فارس در واشنگتن برای مقابله با حزب‌الله لبنان برگزار شد که مهم‌ترین تصمیم اتخاذ شده در آن، اعمال تحریم‌های اقتصادی جدید علیه اعضای این جنبش و تحت کنترل درآوردن حامیان و نزدیکان آن در سراسر جهان بود.

فراسو

فلسطین همچنان در اوج مظلومیت

□ قاسم غفوری/ فلسطین با وجود آنکه مسئله اول جهان اسلام است؛ اما بحران‌های منطقه از جمله تروریسم اجاره‌ای و طراحی دشمنان برای سلطه بر منطقه عملاً مسئله فلسطین را به امر حاشیه‌ای مبدل کرده است. این روند چنان است که امروز در حالی محاصره غزه با بحران‌های شدید انسانی ادامه دارد و مسئله اسرای فلسطینی در اعتصاب غذا در زندان‌های رژیم صهیونیستی شدت گرفته که کمتر در محافل رسانه‌ای و سیاسی جهان سخنی از این وضعیت نابسامان به میان می‌آید. با همه این تفاسیر بررسی تحولات فلسطین نشان می‌دهد، زنجیره‌ای از تحرکات سیاسی و نظامی در جریان است؛ چرا که حماس اساسنامه جدید خود را منتشر کرده و تغییراتی در ساختار سیاسی آن صورت گرفته است؛ چنانکه اسماعیل هنیه به جای خالد مشعل، رئیس دفتر سیاسی حماس شد. اساسنامه‌ای که با واکنش‌های مثبت و منفی بسیاری در عرصه فلسطین و جهان روبه‌رو شد. این تغییرات در حالی صورت گرفته است که همزمان تشکیلات خودگردان با محوریت ابومازن در کنار برخی اقدامات در داخل برای برهم زدن روند انتخابات پارلمان فلسطین، به رایزنی‌های جهانی نیز روی آورده است که سفر دوره‌ای ابومازن به روسیه و آمریکا و تحرکاتش در اروپا برای کسب حامیان احیای روند سازش نمودی از این رفتارها است.

در حوزه فلسطین نکته مهم اوج‌گیری اعتصاب غذای بیش از دو هزار اسیر فلسطینی در بند رژیم صهیونیستی است. اقدامی که بسیاری آن را انتفاضه‌ای می‌دانند که بازتاب‌ها و دستاوردهای جهانی بسیاری داشته است؛ چنانکه در بسیاری از کشورها مردم و حتی مقامات در حمایت از اعتصاب‌کنندگان فلسطینی در برگزاری اعتصاب کالاهای صهیونیستی را تحریم کرده‌اند. این اعتصاب غذا ۲۸ فروردین آغاز شد که هدف از آن وادار کردن مقامات زندان‌های رژیم صهیونیستی به تأمین شرایط بهتر برای زندانیان است.

در حال حاضر، حدود ۶۵۰۰ فلسطینی در زندان‌های رژیم صهیونیستی زندانی شده‌اند که ۶۲ نفر از آنان زنان فلسطینی و ۳۰۰ نفر آنان زیر سن قانونی هستند. حدود ۵۰۰ زندانی فلسطینی نیز تحت «بازداشت اداری» قرار دارند که نوعی حبس بدون تفهیم اتهام محسوب می‌شود. این وضعیت در حالی بر زندان‌های رژیم صهیونیستی حاکم است که درباره قیام اسرای فلسطینی چند نکته قابل توجه است. نخست آنکه با وجود همه سرکوبگری‌ها و مشکلات گسترده، فلسطینی‌ها همچنان به مقاومت ادامه می‌دهند و این امر نشان‌دهنده رویکرد سراسری ملت فلسطین به تنها راهکار آزادی سرزمین‌شان، یعنی مقاومت است. نکته دیگر نوع عملکردهای رژیم صهیونیستی و مواضع کشورهای غربی و نهادهای بین‌المللی درباره اسرای فلسطینی است. آنچه صهیونیست‌ها مطرح می‌کنند، استفاده از واژه زندانیان در زندان‌های رژیم صهیونیستی است. آنها با این اقدام واژه اسرای فلسطینی را حذف می‌کنند تا از اجرایی شدن قوانین چهارگانه ژنو در قبال آنها شانه خالی کنند. کشورهای غربی نیز که حمایت از این رژیم را از تکالیف خود

فلسطین این روزها دورانی حساس را سپری می‌کند؛ چرا که از یک سو در عرصه داخلی با تحولات سیاسی و امنیتی همراه شده و از سوی دیگر در عرصه جهانی تحرکاتی در قبال فلسطین صورت می‌گیرد که هیچ یک از آنها گامی برای احقاق حقوق ملت فلسطین نبوده؛ در حالی که ملت فلسطین تأکید دارند تنها راه آزادی سرزمین‌شان انتفاضه است

می‌دانند، با رویکرد به همین دیدگاه از موضع‌گیری در قبال وضعیت بحرانی اسرای فلسطینی خودداری می‌کنند و حتی کشوری مانند آمریکا با اعزام وزیر دفاعش به سرزمین‌های اشغالی از این رژیم حمایت می‌کند.

نوع واکنش کشورهای عربی نیز امری قابل توجه است؛ این کشورها بدون در نظر گرفتن وضعیت بحرانی فلسطینی‌ها یا به روند سازش تأکید دارند یا با بحران‌سازی علیه سوریه و جبهه مقاومت غفلت از فلسطین را توجیه می‌کنند. مجموع این مواضع در قبال اسرای فلسطینی یک اصل را برای ملت فلسطین روشن می‌کند و آن، اینکه آنان برای احقاق حقوق خود یک گزینه بیشتر ندارند و آن، ادامه راه مقاومت است بر اساس این، اسرای فلسطینی انتفاضه اعتصاب و اعتراض سراسری را به پا کرده‌اند تا نشان دهند آزادگی را در پشت میله‌های زندان نیز می‌توان حفظ کرد و تسلیم دشمن و حامیان آنان نشد. این حرکت بزرگ اسرای فلسطینی پیامدهای بسیاری داشته که از آن جمله اقدام گسترده فلسطینی‌ها و حتی مردم بسیاری از کشورها در برگزاری مراسم اشغال فلسطین (روز نکبت) است که ۲۵ اردیبهشت برگزار شد.

در عرصه بیرونی نیز تحرکات قابل توجهی در جریان است. از یک سو کشورهای عربی با محوریت سعودی عملاً مسئله فلسطین را به امری فلسطینی مبدل کرده‌اند؛ چنانکه درباره هیچ‌یک از مسائل آن حتی اسرا مواضعی نداشته و راه سکوت در پیش گرفته‌اند؛ در حالی که کشورهایی مانند عربستان، بحرین و امارات به صورت پنهان و آشکار در مسیر سازش با صهیونیست‌ها قرار دارند. از سوی دیگر در عرصه قدرت‌های جهانی نیز شاهد تحرکاتی هستیم که اقدامات اخیر روسیه در دیدار پوتین با سران رژیم صهیونیستی و فلسطین، تحرکات آمریکا در افزایش حمایت‌های اقتصادی و نظامی از صهیونیست‌ها و نیز مواضع اتحادیه اروپا درباره احیای روند سازش را می‌توان در این چارچوب دانست. برخی معتقدند این کشورها برآنند تا با حضور در عرصه فلسطین موقعیت خود را در منطقه تقویت کنند.

به هر تقدیر می‌توان گفت، فلسطین این روزها دورانی حساس را سپری می‌کند؛ چرا که از یک سو در عرصه داخلی با تحولات سیاسی و امنیتی همراه شده و در عرصه جهانی تحرکاتی در قبال فلسطین صورت می‌گیرد؛ در حالی که هیچ‌یک از آنها گامی برای احقاق حقوق ملت فلسطین نبوده و بیشتر برای انحراف فلسطین از مسیر انتفاضه به روند سازشکاری است؛ در حالی که ملت فلسطین تأکید دارند تنها راه آزادی سرزمین‌شان انتفاضه است و هیچ راه سازشی را نمی‌پذیرند. روند تحولات حاکی است چنانکه در نشست انتفاضه سوم در اسفندماه از سوی فلسطینی‌ها و محور مقاومت و بسیاری از آزادی‌خواهان جهان اعلام شد انتفاضه تنها راه باقی‌مانده برای فلسطینی‌ها است، هر چند تحرکات بسیاری برای مقابله با آن در حال شکل‌گیری است که توطئه‌های صورت گرفته علیه حزب‌الله، سوریه و جمهوری اسلامی نمودی از این تحرکات است که به دلیل ایستادگی و وحدت مقاومت تاکنون با شکست همراه شده است.

رخنه

هژمونی آمریکا بر جهان اسلام ـ ۱۷

نفوذ حساب شده در جمهوری اسلامی موریتانی

□ عبدالله عبادی/ موریتانی یا جمهوری اسلامی موریتانی، کشوری در شمال غربی آفریقا به پایتختی نواکشوت است و بندر نواذیبو نیز دومین شهر مهم این کشور می‌باشد.

موریتانی به‌همراه ایران و پاکستان تنها کشورهای جهان هستند که نظام حکومتی آنها «جمهوری اسلامی» است.

موریتانی همچنین پیش از این در کنار مصر و اردن، تنها سه کشور عربی بودند که رژیم صهیونیستی را به رسمیت شناخته و با این رژیم روابط دیپلماتیک داشت، اما از سال ۲۰۰۸ این کشور، روابط با رژیم صهیونیستی را قطع کرد.

موریتانی از زمان استقلال در سال ۱۹۶۰ تاکنون شاهد ۴ کودتای موفقیت‌آمیز و یک کودتای نافرجام بود که آخرین کودتای موفق در سال ۲۰۰۸ روی داد.

«محمدولد عبدالعزیز» رئیس‌جمهور فعلی، در سال ۲۰۰۸ مسئولیت فرماندهی گارد ریاست‌جمهوری را برعهده داشت که با کودتای نظامی، قدرت را در دست گرفت. وی در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۰۹، به عنوان رئیس‌جمهور این کشور برگزیده شد.

مساحت موریتانی حدود یک میلیون کیلومتر مربع است که ۹۰ درصد آن را صحرا پوشانده و جمعیت این کشور سه میلیون نفر است. زبان مردم این کشور عربی و فرانسوی است و تا سال ۱۹۶۰ مستعمره فرانسه بود. موریتانی از سوی غرب به اقیانوس اطلس و از شمال با صحرای غربی و در شمال شرقی با الجزایر، از سمت شرق با مالی و در جنوب هم با سنگال هم‌مرز است.

آغاز روابط

ایالات متحده آمریکا، اولین کشوری بود که استقلال موریتانی از فرانسه را در سال ۱۹۶۰ به رسمیت شناخت. از اواخر دهه ۱۹۶۰ تا سال ۲۰۰۱ روابط دو کشور بسته به فضای سیاسی موریتانی دارای فرازونشیب بود. با وقوع حادثه ۱۱ سپتامبر در سال ۲۰۰۱ و فرار تروریست‌های القاعده از عراق و افغانستان به شمال آفریقا، کشورهای این منطقه از جمله موریتانی در نقطه تمرکز آمریکا قرار گرفت.

همسایگی این کشور با الجزایر و ناتوانی ارتش در کنترل مرزها و وجود صحرای وسیع در این کشور سبب شد تا موریتانی به یکی از مخفیگاه‌های مهم القاعده و گروه‌های تروریستی شمال آفریقا تبدیل شود.

در عملیات‌های ارتش آمریکا بر ضد القاعده در سال‌های ۲۰۰۴ و ۲۰۰۵ در صحرای آفریقا و کشورهای این منطقه، ارتش موریتانی همکاری‌های جدی و فشرده‌ای با ارتش آمریکا داشت از این رو ارتش آمریکا ضمن حفظ روابط خود، سعی کرد با یک برنامه‌ریزی درازمدت نظامیان این کشور را بر اساس استراتژی خود تربیت کند. برگزاری دوره‌های زبان انگلیسی، کمک‌های اولیه، ارتقای سطح دانش نظامی در زمینه‌های تاکتیکی و تکنیکی، از جمله برنامه‌هایی بود که از سال ۲۰۰۵ تا به امروز هر ساله برای نظامیان این کشور برگزار می‌شود.

با وجود تمامی اقدامات ضد تروریستی که ارتش آمریکا در منطقه شمال آفریقا انجام داد، باز این منطقه جزو آلوده‌ترین مناطق دنیا به ویروس القاعده بود. از این‌رو در سال ۲۰۰۸ مقامات پنتاگون تصمیم گرفتند تا با ایجاد یک پایگاه نظامی بزرگ در کشورهای این منطقه به نوعی هژمونی خود را در آنجا بگسترانند از این رو مذاکراتی با مسئولان الجزایر، تونس و مراکش به‌عمل آوردند اما سران این کشورها که از واکنش مردم به شدت هراس داشتند از پذیرفتن این پیشنهاد سرباز زدند. در اواسط سال ۲۰۰۸ منابع نظامی بلندپایه در نواکشوت، پایتخت موریتانی اعلام کردند که آمریکا از مقامات موریتانی خواسته تا به کاخ سفید اجازه احداث پایگاه نظامی دائمی در موریتانی را بدهد.

این منابع گفتند: مقامات موریتانیایی به پذیرش این خواسته آمریکا تمایلی نداشتند اما اصرار آمریکایی‌ها برای احداث پایگاه نظامی در صحرای «لمریه» در شمال موریتانی در نهایت بعد از سکوت یکساله نواکشوت پذیرفته شد.

هر چند مقامات موریتانیایی موافقت خود را برای ایجاد یک پایگاه اعلام کردند؛ اما موقعیت جغرافیایی موریتانی در شمال غرب آفریقا باعث شده تا آمریکا از ایجاد یک پایگاه مرکزی منصرف شود و فقط یک پایگاه نظامی ـ امنیتی جهت رصد فعالیت‌های گروه‌های تروریستی در منطقه ایجاد کند. در حال حاضر پنتاگون با ایجاد یک پایگاه مخفی در نزدیکی نواکشوت ضمن کنترل سیستم‌های مخابراتی کشورهای منطقه به نوعی از وقوع هرگونه کودتا در این کشور نظیر کودتای سال ۲۰۰۸ جلوگیری می‌کند. در قبال این خوش خدمتی موریتانی، آمریکا ارتش این کشور را به انواع تجهیزات مدرن مجهز کرده و با برگزاری مانورهای سالانه سعی در ارتقای دانش نظامیان این کشور دارد.

اقدامات آمریکا فقط به بخش نظامی محدود نیست؛ بلکه سعی دارد با گسترش اقدامات عام‌المنفعه در این کشور به نوعی وجهه زشت خود را در بین مردم فقیر این کشور بهبود بخشد، از جمله این اقدامات کمک به گسترش برق‌رسانی به شهرها و روستاهای دورافتاده می‌باشد. سازمان (یواس‌ای) با ایجاد ژنراتورهای تولید برق یا توربین‌های بادی سعی کرده تا به نوعی بخشی از نیازهای این کشور به برق را تأمین کند.

ساخت مدرسه و فضاهای آموزشی از دیگر اقداماتی است که توسط این سازمان آمریکایی در این کشور انجام می‌شود. از آنجایی که این کشور جزو فقیرترین کشورهای شمال آفریقا می‌باشد توانایی ساخت و بروزرسانی فضاهای آموزشی خود را ندارد، از این رو آمریکا ضمن حمایت از دولت این کشور سعی در گسترش نفوذ فرهنگی خود دارد.

موریتانی از جمله عقب‌مانده‌ترین کشورهای آفریقا و جهان می‌باشد و در بسیاری از مناطق شهری و روستایی آن، چیزی به عنوان حقوق بشر شناخته شده نیست. یکی از زشت‌ترین رسوم رایج در این کشور برده‌داری می‌باشد، با وجود اینکه قریب به ۹۹ درصد مردم این کشور مسلمان می‌باشند و با وجود زشت شمرده شدن برده‌داری در دین مبین اسلام این رسم کماکان در این کشور وجود دارد و زنان و دختران زیادی در این کشور هستند که هنوز به‌عنوان برده مورد سودجویی قرار می‌گیرند. از جمله اقدامات آمریکا در این کشور فشار به دولت مرکزی جهت از بین بردن این رسم دوران جاهلیت می‌باشد، هرچند مسئولان این کشور قول‌های فراوانی جهت ریشه‌کن کردن این رسم به آمریکایی‌ها داده‌اند؛ اما کماکان برده‌داری خصوصاً درباره زنان و دختران در موریتانی وجود دارد.

پنجره

آل‌سعود و نسل‌کشی در عوامیه

□ رضا اشرفی/ این روزها منطقه عوامیه عربستان و محله مسوره که یکی از مناطق تاریخی و شیعه‌نشین این کشور است، با یورش سعودی‌ها متشنج شده است. این منطقه که در شهر راهبردی قطیف قرار دارد، چندی است که سعودی را به شدت عصبانی و نگران کرده است، به همین دلیل از همه امکانات نظامی برای مهار و کشتار مردم این حوزه استفاده می‌کنند.

قطیف از جمله شهرهای استان شرقی عربستان و نزدیک به خلیج‌فارس است که از نظر ژئواکونومیک و ژئوکالچر بسیار مورد توجه است. خط لوله نفت تاب‌لاین که از ظهران می‌آید از این شهر عبور می‌کند، سپس به اردن، سوریه و لبنان می‌رسد. شهر قطیف در شمال بندر دمام و در جنوب باختری بندر مهم نفتی رأس تنوره قرار دارد. به هر حال این منطقه بخش مهمی از اقتصاد نفتی عربستان را تأمین می‌کند که همه آن به جیب آل‌سعود می‌رود و مردم همواره از آن محروم هستند. از سویی نزدیکی عوامیه به خلیج‌فارس و شیعیان بحرین، این ترس را در آل‌سعود ایجاد کرده است که به پیوندی سیاسی علیه ریاض تبدیل شود.

سعودی‌ها به همین مناسبت طی سال‌های اخیر که بیداری اسلامی در منطقه شکل گرفته، همواره و به هر بهانه‌ای این منطقه را مورد حمله قرار داده‌اند، نیروهای نظامی و امنیتی عربستان با یورش به عوامیه عده‌ای را به شهادت رسانده‌اند که در میان آنها یک کودک ۲/۵ ساله نیز دیده می‌شود. «این کودک به همراه والدین خود از منطقه احسا برای شرکت در جشن میلاد امام مهدی(علیه‌السلام) آمده بودند.» دلخراش اینکه، نظامیان با شلیک مستقیم گلوله برای به شهادت رساندن این کودک و حتی رد شدن با بلدوزر از روی مردم از هیچ اقدام وحشیانه‌ای دریغ نکرده‌اند.

گزارش‌ها نشان می‌دهد که از هر گونه تسلیحات غیر مجاز برای کشتار مردم استفاده می‌شود که بمب‌های سوزاننده «ناپالم» از جمله آنها است. در حالی که نهادهای بین‌المللی استفاده از این نوع بمب را ممنوع اعلام کرده‌اند، اما همواره در عربستان به کار گرفته می‌شود. سعودی‌ها در یورش‌های خود از یک سو اعضای خانواده‌های شیعی را دستگیر کرده و به مراکز نامعلوم انتقال می‌دهند و از سوی دیگر مراکز دینی و مذهبی آنها را از جمله مساجد (مسجد الزهراء، مسجد سیدمحمد، مسجد فتیه در محله دیره و...) تخریب می‌کنند. در این یورش‌ها مراکز درمانی، بهداشتی و آموزشی و شبکه‌های آب و برق منازل و مساجد با مشکلات جدی و همچنین تعطیلی کامل مواجه شده‌اند. سعودی‌ها با محاصره کامل این منطقه و تحت فشار قرار دادن مردم آرزوی تغییر ترکیب جمعیتی و حذف شیعیان آن را در سر می‌پرورانند، به طوری که تنها در منطقه مسوره ۳۰ هزار نفر را مجبور به کوچ اجباری کرده‌اند. به هر حال عوامیه نماد مبارزه شیخ‌نمر با آل‌سعود است. به همین دلیل آل‌سعود با محاصره این منطقه از ورود آب و نان به این منطقه جلوگیری می‌کند.

این مسائل در حالی انجام می‌شود که در رسانه‌های غربی نمی‌توان خبری از این یورش چند روزه پیدا کرد و کاملاً سکوت کرده‌اند. حتی زمانی که نیروهای سعودی از سلاح‌های ممنوعی که غربی‌ها در اختیار آنها قرار داده‌اند، استفاده می‌کنند، کمتر صدایی از کشور یا نهادی بین‌المللی در این باره شنیده می‌شود.

مسئله اساسی این است که سعودی‌ها در آستانه سفر دونالد ترامپ به عربستان دست به چنین اقدامی زده‌اند و از این موضوع هیچ نگران نیستند که مورد بازخواست قرار بگیرند؛ زیرا رئیس‌جمهور آمریکا به دو علت راهی عربستان می‌شود: اول اینکه تجارت و فروش تسلیحات ۱۰۰ میلیارد دلاری که در سال‌های آینده میزان بی‌سابقه ۳۰۰ میلیارد دلار برای آن تعیین شده است. دوم اینکه دلیل سفر ترامپ به عربستان نیز نزدیک کردن ریاض به تل‌آویو است تا مقدمات شناسایی رژیم صهیونیستی از سوی این کشور و حتی برخی دیگر از کشورهایی که مسلمانان در آن زندگی می‌کنند، فراهم شود.

کندوکاو

رفع تحریم‌های غیر هسته‌ای پیچیده است

خبرگزاری باشگاه خبرنگاران جوان: «وندی شرمن» مذاکره‌کننده ارشد آمریکایی‌ها در مذاکرات گروه ۱+۵ گفت: «تحقق وعده اخیر حسن روحانی برای رفع تحریم‌های غیر هسته‌ای ایران منوط به «تغییر رفتار» تهران خواهد بود.» وندی شرمن افزود: «باید این مسئله را در قالبی وسیع‌تر از انتخابات ایران و از منظر دیدارهای آتی «دونالد ترامپ» با سران شش کشور صنعتی جهان و نشست وی با رهبران کشورهای عربی در ریاض دید.» شرمن سپس به افزایش زمان گریز برای ایران پس از اجرایی شدن برجام و پر شدن قلب رآکتور اراک از سیمان اشاره کرد و گفت: «زمان گریز یعنی زمان لازم برای ساخت یک بمب هسته‌ای که حالا برای ایران به ۱۰ سال افزایش یافته است.»

ادعای هسته‌ای جان کری

خبرگزاری ایرنا: تازه‌ترین خبرها درباره توافق هسته‌ای ایران و گروه ۱+۵ حاکی از تشکیل سازمانی به نام «دیپلماسی کارساز است» است که وزیر خارجه سابق آمریکا به همراه برخی دیگر از کارشناسان ارشد امنیت ملی در دولت گذشته، آن را برای حمایت از توافق هسته‌ای ایران تأسیس کردند. در پایگاه اینترنتی این سازمان آمده است: «در (سازمان) دیپلماسی کارساز است، ما معتقدیم بهترین راه برای تقویت امنیت آمریکا، حفاظت از منافع‌مان و گسترش رفاه و رونق، رویکرد «اول دیپلماسی» به بزرگ‌ترین چالش‌های جهانی است.» این سازمان تازه‌تأسیس در ادامه آورده است: «دیپلماسی کارساز است، اطلاعات و تحلیل‌هایی را فراهم می‌کند که سیاست‌گذاران و ذی‌نفعان را قادر می‌کند برجام را به منزله مدل مؤثر و کارساز برای سیاست خارجی و دیپلماسی را به مثابه اولین ابزار نگه دارند؛ سیاستی که آمریکا را امن و در آن واحد، قوی نگه می‌دارد.»

آماده همکاری با ایران در موضوع سوریه هستیم!

خبرگزاری مهر: سخنگوی کاخ سفید گفت: «کشورش آماده همکاری با ایران و روسیه برای پایان دادن به بحران سوریه است؛ وی برای این درخواست همکاری که مشخصاً ایران آن را رد می‌کند، شرط و شروط گذاشت.» «شان اسپایسر» در حالی از آمادگی برای همکاری با ایران در بازگرداندن ثبات به سوریه خبر داد که مقامات ایرانی بارها اعلام کرده‌اند تنها برای حل پرونده هسته‌ای، مجوز گفت‌وگو با آمریکایی‌ها را داشته‌اند و طبیعتاً پاسخ این درخواست همکاری منفی است. با این حال، اسپایسر برای چنین همکاری غیر محتملی، باز هم شرط و شروط گذاشت. سخنگوی کاخ سفید گفت: «آمریکا کماکان آماده همکاری با ایران و روسیه برای یافتن راه‌حلی به سمت سوریه باثبات و یکپارچه است؛ ولی اولین گام برای پایان دادن به خشونت‌ها در سوریه این است که ایران و روسیه، بر وحشی‌گری‌ها صحه بگذارند و از نفوذشان برای متوقف کردن آن استفاده کنند.»

سپاه پاسداران نقش مهمی در جنگ با داعش دارد

خبرگزاری فارس: ژنرال بازنشسته آمریکایی در یادداشتی با تأکید بر نقش مهم سپاه در جنگ با داعش خواستار همکاری با این سازمان شد. یک ژنرال بازنشسته آمریکایی طرح قانونگذاران آمریکایی اعلام سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به عنوان «سازمان تروریستی» را اقدامی «بی‌پروا» خواند و درباره پیامدهای آن هشدار داد. «گارد» در معرفی سپاه نوشته است، این سازمان پس از وقوع انقلاب اسلامی برای محافظت از «شخصیت اسلامی» نظام این کشور تشکیل شده است. وی همچنین نوشته است، با وجود آنکه سپاه و در سطح وسیع‌تر، ایران اقداماتی در منطقه انجام می‌دهند که با منافع ملی آمریکا سازگار نیست، «این موضوع همکاری با آنها در موضوعات مهمی را که برای دو طرف سودمند است، منتفی نمی‌کند.»

هشدار معمار تحریم‌های ایران

خبرگزاری فارس: «آدام زوبین» معاون جوان وزارت خزانه‌داری آمریکا در دولت اوباما که به معمار تحریم‌های ایران مشهور بود، طی ارسال نامه‌ای به کنگره، درباره احتمال نقض تعهدات برجامی واشنگتن و ضربه به حیثیت آمریکا در میان شرکایش هشدار داده است. زوبین در نامه هشدارآمیز خود نوشته است: «این تحریم‌ها می‌تواند واکنشی وحشتناک را از جانب ایرانیان و متحدان‌مان به دنبال داشته باشد؛ زیرا با بنیادی‌ترین تعاریف از روح برنامه جامع اقدام مشترک در تضاد خواهد بود.»

هویت

اتریش: افزایش چشمگیر اخراج پناهندگان

اروپا همچنان در مسیر نقض حقوق بشر از جمله حقوق پناه‌جویان حرکت می‌کند. در حالی که بر اساس قوانین ۱۹۵۱ سازمان ملل در امور پناه‌جویان، اروپا موظف به حمایت از پناه‌جویان است، اما هر روز وضعیت آنها بحرانی‌تر می‌شود؛ چنانکه وزارت کشور اتریش از افزایش ۷۷ درصدی اخراج پناهندگان از این کشور تا پایان آوریل سال جاری نسبت به همین دوره زمانی در سال گذشته خبر داد. بر این اساس حدود ۲/۲۹۱ پناهنده در سال جاری میلادی و تا پایان آوریل اخراج شده‌اند، در حالی که سال گذشته در همین دوره زمانی ۱/۲۹۵ مورد اخراج پناهندگان از اتریش گزارش شده بود. علاوه بر این حدود ۱۴۵۹ پناهنده نیز به‌صورت داوطلبانه اتریش را ترک کرده‌اند. بنابراین در مجموع در سال ۲۰۱۷ تاکنون ۳۷۵۰ پناهنده اتریش را ترک کرده‌اند.

انگلیس: ۴ میلیون کودک در فقر

وضعیت بحرانی کودکان در کشور مدعی اول حقوق بشر یعنی انگلیس هر روز ابعاد گسترده‌تری می‌گیرد، چنانکه گزارش‌های جدید نشان می‌دهد چهار میلیون کودک در بریتانیا در فقر زندگی می‌کنند و این رقم در ۱۰ سال آینده افزایش خواهد داشت. این اسناد به نقل از پزشکان هشدار می‌دهد خانواده‌های فقیر مجبور هستند شیر را رقیق، از مواد غذایی مضایقه و کودکان را در خانه‌های نمناک و مرطوب، بزرگ کنند. براساس گزارش‌های منتشره، بین ۴ تا ۱۳ میلیون نفر در بریتانیا زیر خط فقر زندگی می‌کنند. درحالی که بخشی از جمعیت بریتانیا با فقر دست و پنجه نرم می‌کنند، دولت این کشور قصد دارد مزایای رفاهی را کاهش و مالیات‌ها را افزایش دهد که این موضوع کودکان بیشتری را در پنج سال آینده در آستانهٔ «فقر مطلق» قرار می‌دهد. موسسهٔ مطالعات مالی در گزارشی در ماه مارس اعلام کرد: «میزان فقر در میان کودکان بریتانیایی در سال ۲۰۲۲ با سه درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۵ به حدود ۳۰ درصد خواهد رسید.»

انگلیس: احیای گوانتانامو

با وجود آنکه نهادهای حقوق بشر بارها درباره وضعیت بحرانی زندان گوانتانامو آمریکا هشدار داده‌اند؛ اما انگلیسی‌ها نیز همچنان راه آمریکایی‌ها را ادامه می‌دهند. چنانکه پارلمان انگلیس در حال حاضر اصلاح قانونی را بررسی می‌کند که اجازه ایجاد زندان‌هایی با حراست شدید را برای بازداشت تندروها و خطرناک‌ترین تروریست‌ها می‌نامد، می‌دهد. حال آنکه نهادهای حقوق بشر هشدار داده‌اند که هرگز اتهامات وارد شده به افراد، اثبات نشده است و بسیاری از افراد بدون آنکه اتهامات‌شان اثبات شود سال‌ها در زندان به سر می‌برند. قرار است فعالیت زندان جدید که نام «گوانتانامو انگلیس» بر آن گذاشته شده است، در منطقه «اچام‌بی فرانکلین» در شهر دوره‌ام آغاز شود. در مقابل، انجمن افسران زندان‌های انگلیسی نسبت به سرانجام تکرار تجربه زندان گوانتانامو آمریکا در انگلیس هشدار داد.

افغانستان: افزایش تلفات کودکان

پیامدهای اشغال ۱۶ ساله افغانستان توسط آمریکا و ناتو همچنان ادامه دارد و از محورهای اصلی آن وضعیت بحرانی کودکان است. چنانکه دفتر یوناما در کابل در این گزارش آورده است؛ تنها در چهار ماه نخست سال ۲۰۱۷ میلادی، ۲۸۳ کودک کشته و ۷۰۴ کودک نیز زخمی شده‌اند که این رقم نسبت به سال قبل ۲۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد. پیش از این یوناما در گزارش سه‌ماهه تلفات غیرنظامیان در افغانستان، از کاهش چهار درصدی تلفات غیرنظامیان خبر داده بود. لازم به ذکر است؛ اسناد و گزارش‌های منتشره نشان می‌دهد افغانستان از سال ۲۰۰۱ که به بهانه مبارزه با القاعده از سوی آمریکا و متحدانش اشغال شده هر روز با بحران‌های جدیدی در حوزه کودکان مواجه شده است، چنانکه آمارهای وحشتناکی از قتل کودکان در حملات اشغالگران و نیز سوء استفاده آنها از کودکان منتشر شده است.

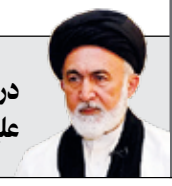

دروغ‌پردازی علیه سفر حج

حجت‌الاسلام قاضی‌عسکر با اشاره به انتشار نماهنگ سخنرانی یکی از خطبا در فضای مجازی با موضوع هشدار به زائران حج امسال تصریح کرد: اگر کوچک‌ترین مشکلی در حج وجود داشته باشد، اولین کسی که این موضوع را به مردم اعلام می‌کند بنده خواهم بود؛ در جایگاه نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت نمی‌توانیم مسائل را از مردم مخفی نگه داریم.

نگاه

فردای انتخابات چه باید کرد؟

□ **مصطفی قربانی/** انتخابات و مردم‌سالاری دینی ایجاب می‌کند که احزاب و جریان‌های مختلفی برای کسب نتیجه مطلوب با هم رقابت کنند و در جریان این رقابت‌ها به طرح دیدگاه‌ها و نقطه‌نظرات خود بپردازند و حتی دیدگاه‌ها و برنامه‌های رقیب خود را نقد و رد کنند. با این حال، آنچه در دوره رقابت و مناظره و مبارزه انتخاباتی رخ می‌دهد، صرفاً مربوط به دوره تبلیغات تا برگزاری انتخابات و اعلام نتیجه انتخابات است و در فردای اعلام نتیجه انتخابات نخبگان، احزاب و جریان‌ها باید فصل جدیدی از فعالیت خود را آغاز کنند؛ به این معنا که اگر در دوره تبلیغات، رقیب هم بودند، اکنون و در دوره پس از اعلام نتایج، باید هم‌سنگر بوده و برای تحقق اهداف و برنامه‌ها به هم کمک کنند؛ یعنی با اعلام نتایج باید رقابت‌ها به رفاقت تبدیل شده و همگی باید برای ارتقای کارآمدی نظام فعالیت کنند. هر چند این موضوع حالت شعاری دارد و تاکنون کمتر این گونه بوده است؛ اما با توجه به همین اصل، نامزدها و طرفداران آنها باید بدانند که همه آنها برای به دست گرفتن سکان یک کشتی فعالیت می‌کنند و اگر امروز رقیب آنها توانسته نظر مردم را به سوی خود جلب کند، نباید بابت این امر نگران باشند؛ بلکه اتفاقاً توجه به اصل «هم‌سرنوشتی» ایجاب می‌کند که باید به رقیب نیز کمک کرد.

مقدم بر این اصل اساسی، پذیرش نتایج قانونی انتخابات به مثابه یکی از مؤلفه‌های حق‌الناس در انتخابات است. در واقع، انتخابات که فصل تجلی مردم‌سالاری دینی در کشور است، خود از جمله ظرفیت‌های نظام برای تأمین امنیت پایدار، خنثی‌سازی توطئه‌های دشمن، تقویت قدرت و اقتدار ملی، کاتالیزوری برای ارتقای کارآمدی اقتصادی نظام و... است و برای اینکه نظام بتواند از این ظرفیت‌های انتخابات به خوبی بهره برد، در گام نخست باید انتخابات با کمال امنیت و آرامش در همه مراحل همراه باشد و در این میان، پذیرش نتایج قانونی نیز به تأمین امنیت و آرامش انتخابات و ارتقای میزان اثربخشی آن کمک می‌کند. در همین زمینه می‌توان گفت که به آشوب کشاندن کشور به بهانه انتخابات و نتایج آن از راهبردهای مهم دشمن است و یکی از مهم‌ترین شیوه‌ها برای خنثی‌سازی این راهبرد، پذیرش نتایج قانونی انتخابات است.

همچنین باید به این نکته نیز توجه داشت که نتیجه انتخابات به هر حال و در نهایت، به نفع یکی از نامزدها رقم خواهد خورد و از این‌رو، هم طرف بازنده و هم طرف برنده موظفند که خشم احتمالی یا هیجان طرفداران خود را مدیریت کنند و مراقب اوضاع باشند. به عبارت دیگر، معمولاً پس از هر انتخاباتی عده‌ای تصور می‌کنند که کار جریان یا رقیب مقابل برای همیشه یکسره شده و به پایان رسیده است؛ بنابراین، در پاره‌ای از موارد پس از اعلام نتایج، به طرح شعارهایی خارج از چارچوب پرداخته می‌شود که به هیچ‌وجه شایسته نیست و باید از تکرار این قبیل تحرکات خودداری کرد.

مهم‌تر از همه آنچه گفته شد، انتخابات، رقابتی میان جریان‌های مختلف است که در درون ظرف نظام اسلامی انجام می‌شود و عقلانیت سیاسی ایجاب می‌کند که نتیجه انتخابات به هر کیفیتی که باشد، باید سبب تقویت نظام شده و نمایش قدرتی برای آن باشد و چنانچه عده‌ای بخواهند با نتیجه انتخابات، به هر نحوی مقابله کنند، تا شیرینی حضور مردم را به تلخی تبدیل کنند و مانع استفاده نظام از این حضور شوند، باید بدانند که قطعاً سیلی خواهند خورد. در واقع، جریان‌ها و نامزدهای مختلف باید بدانند که آنها در قالب سازوکارها و ظرف نظام اسلامی است که مشغول به رقابت شده‌اند و چنانچه نتیجه رقابت مطابق با میل آنها نباشد، به هیچ‌وجه نباید در مقابل آن ایستادگی کنند. هر چند اگر اعتراضی داشته باشند می‌توانند آن را از مجاری قانونی خود پیگیری کنند و پیگیری قانونی با اصل مذکور منافاتی ندارد.

پرتو

سند نامادری!

□ **زهرا باقری/** یونسکو هر ۱۵ سال یک بار سندی را با نظر کارشناسانی که در اختیار دارد، در بندهای مختلف و با یک شعار واحد منتشر می‌کند که در واقع روح حاکم بر تمام بندهای سند است. در سال ۲۰۰۰ و دوره دولت اصلاحات، رئیس‌جمهور وقت ایران با امضای تعهدنامه‌ای به نام «توسعه هزاره» به اجرای اقداماتی متعهد شد؛ اما با مخالفت شدید مراجع و کارشناسان مواجه شد و نتوانست به تعهدات خود پایبند باشد.

۱۵ سال بعد، یعنی در سال ۲۰۱۵ میلادی این سند به نام «توسعه پایدار ۲۰۳۰» بار دیگر به امضای رئیس‌جمهور وقت، حسن روحانی رسید و وی به اجرای معاهدات سند متعهد شد.

سند ۲۰۳۰ با شعار پوشش سواد و افزایش کیفیت آموزش، ۱۷ هدف اصلی و ۱۶۹ هدف ویژه در سازمان ملل را به تصویب رساند و همه کشورهای عضو، از جمله ایران ملزم به رعایت این بندها شدند؛ هر چند به گفته کارشناسان این برنامه‌ها پیشنهادی است، اما افرادی که به جهانی شدن معتقد هستند، در داخل کشور به دنبال اجرایی کردن بندهای سند شدند و این اقدامات تا حدی پیش رفت که در ۲۰ آذر ماه سال گذشته، با حضور معاون رئیس‌جمهور و وزرای آموزش‌وپرورش و علوم از سند ملی آموزش ۲۰۳۰ جمهوری اسلامی ایران با مدیریت و برنامه‌ریزی دفتر یونسکو در ایران رونمایی شد.

اما این روند برخلاف قانون اساسی، باورهای اسلامی ـ ایرانی و مسائل تربیتی اتفاق افتاد؛ زیرا از نظر قانونی و بر اساس اصل ۷۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مسئولان برای پذیرش چنین سندهایی باید ابتدا این سند را به تصویب مجلس شورای اسلامی برسانند، مگر اینکه تعهد بین‌المللی نباشد و تنها یک نزاکت سیاسی تلقی شود، در این صورت می‌توانست از مسیر دیگری به تصویب برسد؛ اما تعهد بین‌المللی این سند که با امضای آن الزاماتی را برای کشور به همراه دارد، بر کسی پوشیده نیست.

از سوی دیگر ایران در جایگاه یک کشور اسلامی می‌توانست از شرط تحفظ برای خود برخوردار باشد و همچون مواردی که چند بار اتفاق افتاده بود، در امضای سند ۲۰۳۰ نیز برخی از بندها را که مغایر با ارزش‌های اسلامی ایرانی است، نپذیرد؛ اما از این شرط نیز استفاده نکرد.

از نظر محتوایی نیز سند اشکالات متعددی دارد که در هنگام رونمایی به خوبی خودنمایی کرد؛ در این مراسم نام سند «سند آموزشی ۲۰۳۰ ایران» اعلام شد و در حالی که تقویم رسمی کشور ما، هجری شمسی است و مسئولان می‌توانستند حداقل نام سند را ۱۴۱۰ اعلام کنند؛ اما به این مورد توجه نشد و مسئولان سند آموزشی کشور را به تاریخ میلادی اعلام کردند و این نشان‌دهنده نگاهی مغایر با اندیشه ایرانی ـ اسلامی و نشئت گرفته از ادبیات یونسکو است.

ایراد مهم دیگری که در پذیرش این سند وجود دارد، وجود سند تحول آموزش و پرورش در سال ۱۳۹۰، سند برنامه درسی سال ۱۳۹۱ و سند ابلاغی رهبر معظم انقلاب در سال ۱۳۹۲ برای تحول ساختار آموزش و پرورش است که مطابق فرهنگ اسلامی ـ ایرانی تنظیم شده است و باید در اولویت برنامه‌های آموزش و پرورش قرار می‌گرفت؛ اما مسکوت ماند و برنامه‌های سند آموزشی ۲۰۳۰ در اولویت اجرایی قرار گرفت.

مخالفت شدید رهبر معظم انقلاب در ۱۷ اردیبهشت ماه با سند آموزشی ۲۰۳۰ جلوی روند اجرای غیر قانونی این سند غرب‌گرا که در باطن خود، پروژه نفوذ را رقم می‌زد، گرفت؛ وظیفه‌ای که در وهله اول برعهده شورای عالی انقلاب فرهنگی بود، اما نادیده گرفته شده بود.

امید است که از این پس متولیان امر هوشیارانه‌تر و مسئولانه‌تر به موضوع آموزش و پرورش در کشور توجه داشته باشند و دیگر شاهد چنین اهمال‌کاری‌هایی نباشیم.

صبح صادق ابعاد مختلف سفر رئیس‌جمهور آمریکا به عربستان سعودی را بررسی می‌کند

معرکه‌گیری ترامپ برای مقابله با ایران

□ **محمدرضا مرادی/** دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا در حالی این هفته به عربستان سعودی سفر خواهد کرد که حواشی این سفر پیش از شروع آن آغاز شده است. ترامپ در مقام رئیس‌جمهور آمریکا، قرار است در نخستین سفر رسمی خود به خارج از کشور، به عربستان برود و علاوه بر مقامات ارشد سعودی، با سران برخی کشورهای منطقه نیز دیدار کند. رئیس‌جمهور آمریکا در طول سفر ۹ روزه خود، از سرزمین‌های اشغالی و واتیکان نیز دیدن خواهد کرد. در پی این امر پادشاهی سعودی در تلاشی برای نشان دادن نفوذ و قدرت خود، از سران ده‌ها کشور خاورمیانه، آفریقا و آسیا دعوت کرده در نشستی در ریاض با حضور ترامپ شرکت کنند. به گفته رسانه‌های عربستان، بیش از ۵۰ نفر از مقامات ارشد منطقه به دعوت ریاض پاسخ مثبت داده‌اند. دونالد ترامپ در این سفر که حدود ۶۸ میلیون دلار برای عربستان هزینه خواهد داشت، با ملک سلمان‌بن‌عبدالعزیز پادشاه، محمدبن‌نایف ولی‌عهد، محمدبن‌سلمان وزیر دفاع و دیگر مقامات نظامی، امنیتی و سیاسی عربستان دیدار خواهد کرد. در جریان سفر ترامپ به عربستان سه نشست برگزار خواهد شد؛ اولین اجلاس به پادشاهی سعودی و آمریکا اختصاص دارد، دومین اجلاس مشترک کشورهای عضو شورای همکاری خلیج‌فارس و آمریکا است و سومین اجلاس سران عربی‌ـ اسلامی‌ـ آمریکایی است که با حضور رهبران کشورهای مختلف برگزار می‌شود. این سفر با اهداف مختلفی صورت خواهد گرفت که در ادامه بررسی خواهد شد.

فروش سلاح

دونالد ترامپ از همان آغاز مبارزات انتخاباتی اعلام کرد که کشورهایی مانند عربستان باید هزینه حمایت‌های آمریکا را بپردازند؛ از این رو بارها اعلام کرده است که دوران حمایت مجانی از عربستان به پایان رسیده است. به همین دلیل این کشور سعی دارد با بهره‌گیری از روش‌های مختلف، خزانه عربستان را خالی کند. خبرگزاری «رویترز» به نقل از یک مقام بلندپایه آمریکایی در این باره اعلام کرد که واشنگتن در آستانه تکمیل امضای مجموعه قراردادهای تسلیحاتی با عربستان به ارزش بالای ۱۰۰ میلیارد دلار است و ارزش این قراردادها می‌تواند به ۳۰۰ میلیارد دلار طی ۱۰ سال آینده با هدف تقویت توان دفاعی ریاض برسد، البته این امر مشروط به این امر است که برتری نظامی رژیم صهیونیستی در منطقه حفظ شود. این قرارداد قرار است در سفر ترامپ به ریاض امضا شود. اما قراردادهای تسلیحاتی مذکور به هواپیماهای مدرن و پیشرفته اف ۳۵ منحصر نمی‌شوند و شامل قراردادهای تعمیر و نگهداری، سیستم‌عامل‌های کشتی، سامانه‌های پدافندی مانند پاتریوت و... نیز می‌شود. به همین دلیل، مقامات مسئول آمریکایی که این خبر را فاش کرده‌اند، تأکید داشتند که این قراردادها، برتری نظامی رژیم صهیونیستی را تهدید نخواهد کرد. به هرحال انعقاد قرارداد تسلیحاتی ده‌ها میلیارد دلاری آمریکا با عربستان برای تحقق وعده ترامپ در زمینه اشتغال‌زایی و چرخاندن چرخ تولید کارخانه‌ها امری مهم و حیاتی است. از این‌رو آمریکا با دامن زدن به ناامنی در منطقه و پیش کشیدن طرح مبارزه با تروریسم سعی دارد فضای این منطقه را ناامن جلوه دهد تا زمینه فروش سلاح‌های خود به کشورهای این منطقه به ویژه عربستان را فراهم آورد. اما سؤال مهم در این باره این است که عربستان به دلیل کاهش بهای نفت، حمایت از تروریست‌ها و جنگ یمن با کسری بی‌سابقه بودجه مواجه شده است و به دنبال کسری بودجه ۱۰۰ میلیارد دلاری در این کشور، ریاض اقدام به فروش اوراق قرضه عمومی کرده است، بنابراین چگونه می‌تواند بهای این تسلیحات را بپردازد؟! فروش پنج درصد از سهام شرکت آرامکو که سال گذشته صورت گرفت نمی‌تواند یک‌چهارم این تعهدات را نیز تأمین کند. عربستان در ماه‌های گذشته برای فرار از کسری بودجه سیاست ریاضت اقتصادی را اعمال کرد. این سیاست سبب شد طبقات فقیر جامعه عربستان بسیار آسیب ببینند. در وضعیت کنونی نیز این قرارداد ضربه‌ای دیگر بر فقرای عربستان وارد خواهد کرد.

ناتوی عربی

دولت آمریکا از چند سال پیش با هدف شکل دادن به یک نیروی نظامی عربی در مقابل ایران، با مشورت رژیم صهیونیستی پروژه «ناتوی عربی» را کلید زده است. همان‌گونه که «ناتو» برای مقابله با تهدیدات شوروی به وجود آمد، هدف اصلی این سازمان نیز مقابله

لابی صهیونیستی مستقر در آمریکا در جریان سفر رئیس‌جمهور آمریکا به منطقه به دنبال آن است تا ضمن عملیاتی کردن سناریوی خاورمیانه جدید که مورد نظر رهبران رژیم صهیونیستی است، تعامل جدیدی میان اعراب و رژیم صهیونیستی برقرار کنند

با خطری به نام ایران است. در این طرح به کشورهای عربی تلفیق نیروهای هوایی و دریایی کشورهای عربی با یکدیگر و تجهیز آنها به سامانه‌های تسلیحاتی و نظامی آمریکا و نیز ادغام نیروهای گشتی هوایی و دریایی و سپر دفاع موشکی پیشنهاد شده است. پایگاه «دبکا فایل» نزدیک به سازمان جاسوسی رژیم صهیونیستی در همین زمینه مدعی شد که «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا در جریان سفر به عربستان، از ریاض تشکیل «ناتوی عربی‌ـ سنی‌ـ اسلامی» را اعلام خواهد کرد. وبگاه صهیونیستی دبکا درباره موضع ایران درقبال این رویداد قریب‌الوقوع نوشت، ایران که در حال حاضر مشغول انتخابات ریاست‌جمهوری است، با تردید به آمادگی‌ها برای نشست آمریکایی‌ـ اسلامی در ریاض می‌نگرد. به این دلیل که در صورت تشکیل ارتش عربی‌ـ اسلامی، هدف اصلی آن هرگز مبارزه با داعش نخواهد بود؛ بلکه براساس ارزیابی‌های کارشناسان این پایگاه نزدیک به سازمان جاسوسی رژیم صهیونیستی، تشکیل ارتش سنی، مبارزه با شیعیان در ایران، عراق و سوریه و نیز «حزب‌الله» لبنان را هدف گرفته است.

استراتژیست‌های دولت ترامپ تشکیل یک ناتوی عربی با همراهی صهیونیست‌ها را برای مقابله با بحران‌های خاورمیانه طراحی کرده‌اند. بنا بر گزارش روزنامه «وال‌استریت ژورنال»، گفت‌وگوهای اولیه بر سر ایجاد یک پیمان نظامی از نوع ناتو بین دولت ترامپ و مسئولان نظامی و امنیتی عربستان و امارات متحده صورت گرفته است. از دیگر اعضای احتمالی این پیمان نظامی از کشورهای مصر و اردن یاد می‌شود. در عین حال پیوستن دیگر کشورها به ناتوی عربی نیز منتفی نیست. این پیمان نظامی از همراهی و حمایت اطلاعاتی و امنیتی رژیم صهیونیستی و آمریکا نیز برخوردار خواهد بود. هدف از این پیمان نظامی، ایجاد همبستگی بین کشورهای عربی و سنی‌مذهب در برابر ایران و جلوگیری از نفوذ آنها در منطقه اعلام شده است. بر اساس این طرح، عملاً وظیفه اصلی مقابله با «دشمن مشترک» به بازیگران محلی و متحدان منطقه‌ای آمریکا واگذار می‌شود. هدف دیگر از تشکیل این نیرو بیش از آنکه مربوط به دفاع از کشورهای عربی در مقابل حملات بیگانه باشد، با یک طرح آمریکایی‌ـ صهیونیستی هدفی جز اتحاد این کشورها و تجمیع امکانات نظامی برای مقابله با اعتراضات داخلی و انقلاب‌های داخلی ندارد تا حکام کشورهای عربی بتوانند با تکیه بر یک نیروی نظامی گسترده به راحتی به دیکتاتوری‌های خود ادامه دهند و هراسی از فعالیت‌های داخلی مخالفان نداشته باشند.

پرونده یمن

عملیات تجاوزکارانه به یمن که از فروردین ۹۴ شروع شد قرار بود به سرعت با شکست انقلابیون این کشور پایان یابد؛ اما با وجود گذشت بیش از دو سال از این حمله، عربستان به دنبال راه فرار از باتلاق یمن است. به قدرت رسیدن ترامپ و انجام چند حمله در جنوب یمن از طریق کماندوهای آمریکایی به بهانه مبارزه با القاعده این پیام را به ریاض مخابره کرد که دولت جدید آمریکا نسبت به تشدید حملات علیه یمن از عربستان حمایت خواهد کرد. در واقع، پس از روی کارآمدن رئیس‌جمهور جدید آمریکا و تأکید او بر بازنگری در راهبرد آمریکا در خاورمیانه و تلاشی که سعودی‌ها برای جلب نظر ترامپ در ابعاد اقتصادی داشتند، مشاهده شد که یمن در این راهبرد، جایگاه ویژه‌ای کسب کرده و صحنه میدانی آن تحولات جدیدی را به خود دیده است. در این چارچوب، مهار روند پیشروی‌های میدانی انصارالله و متحد آن علی عبدالله صالح مهم‌ترین نمود این سیاست است. منابع نظامی پیش‌بینی می‌کنند که سلاح‌های جدیدی که آمریکا به عربستان ارسال خواهد کرد، در عملیات اشغال ساحل الحدیده در غرب یمن و مشرف به دریای سرخ استفاده خواهد شد. پیشتر «مارتین ایندیک» معاون مؤسسه بروکینگز در مقاله‌ای درباره اهداف راهبردی آمریکا در یمن نوشته بود: «تلاش موفقیت‌آمیز برای کنترل بندر الحدیده بر محاسبات حوثی‌ها تأثیرگذار است و موجب می‌شود جناح آنها در مذاکرات جدیت و عقلانیت بیشتری پیدا کند.» در واقع، عربستان به دنبال آن است تا بندر راهبردی الحدیده را اشغال کند تا با این اقدام انصارالله را در تنگنای بیشتری قرار دهد. به همین دلیل کارشناسان معتقدند که ترامپ در سفر خود مجوز تشدید حملات به یمن را صادر خواهد کرد.

پیامدهای سفر ترامپ برای ایران

اما این سفر با توجه به اهداف بررسی شده و اعلامی چه پیامدهایی می‌تواند برای ایران داشته باشد؟ واقعیت آن است که هم دولت جدید آمریکا و هم گروه حاکم بر دربار سعودی به شدت خواستار محدود کردن قدرت ایران و سدِ نفوذ این کشور هستند. از این رو در چند ماهی که از عمر دولت ترامپ می‌گذرد، شاهد تشدید اقدامات ضد ایرانی دولت آمریکا هستیم. نفوذِ فزاینده ایران در منطقه سبب شده است تا عربستان میدان‌های رقابت را به ایران ببازد و از تمامی درگیری‌ها دست خالی خارج شود. بنابراین تنها راهکار باقی‌مانده برای ریاض پناه بردن به آمریکا و رژیم صهیونیستی در راستای تشکیل ائتلافی ضد ایرانی است. به همین دلیل سفر ترامپ نقطه عطفی بر تشکیل این ائتلاف خواهد بود. ریاض سفر ترامپ را تأکیدی بر حمایت واشنگتن از متحد خود در برابر رقیب سنتی آن در منطقه، یعنی جمهوری اسلامی ایران، می‌بینند.

مقامات سعودی امید زیادی بسته‌اند تا حمایت ترامپ را برای مقابله با ایران و بهبود روابط دوجانبه به دست آورند. ریاض به دنبال

دونالد ترامپ تلاش خواهد کرد کشورهای عربی به ویژه کشورهای عضو شورای همکاری خلیج‌فارس را به برقراری رابطه آشکار با رژیم صهیونیستی تشویق کند

حصول اطمینان از این مسئله است که دولت ترامپ به موضع سرسخت خود علیه تهران ادامه خواهد داد. بنا به ادعای عربستان، ایران عامل بی‌ثباتی در منطقه است و ریاض تلاش می‌کند دولت ترامپ را به سمت لفاظی‌های بیشتر و اقدامات بازدارنده علیه ایران ترغیب کند. گفته می‌شود ترامپ پس از ترک عربستان راهی فلسطین اشغالی خواهد شد تا به گفته رکس تیلرسون وزیر امور خارجه آمریکا، به ایجاد یک اتحاد منطقه‌ای علیه ایران کمک کند. دولت ترامپ از «خطر ایران» به عنوان یک «مترسک» برای گرفتن پول‌های عربستان بهره می‌برد.

ناظران معتقدند که تأکید محمدبن‌سلمان در گفت‌وگوی چندی پیش خود با شبکه «ام‌بی‌سی» بر نقش و نفوذ تهران بر پایتخت‌های عربی نشان می‌دهد که سعودی‌ها همچنان امیدوارند تا توجه مقامات واشنگتن را بر نقش در حال گسترش ایران در خاورمیانه متمرکز کنند. به‌نظر می‌رسد مقامات سعودی تا حد زیادی در توجه دادن نگاه دولت ترامپ به ایران موفق عمل کرده‌اند و نتایج بست‌نشینی عادل الجبیر در راهروهای کاخ سفید و پنتاگون به بار نشسته است. در همین زمینه در ۱۰۰ روزی که از روی کارآمدن ترامپ در آمریکا گذشته است، دیدارها و گفت‌وگوهای بسیاری بین مقامات دو کشور درباره مسائل منطقه‌ای، از جمله بحران یمن، سوریه و همچنین موضوع ایران صورت گرفته است که نشان می‌دهد دو کشور از ذهنیت اختلاف‌زا در دوران اوباما عبور کرده‌اند و به نوعی تفاهم مجدد دست یافته‌اند؛ تفاهمی که با یادآوری شراکت راهبردی و پرداخت دلارهای نفتی عربستان به آمریکا که پیشتر ترامپ آن را گوشزد کرده بود، صورت گرفته است. این اقناع‌سازی و جلب نظر سبب شده تا رئیس‌جمهور آمریکا، اولین سفر رسمی خارجی خود را به عربستان و با هدف مقابله با ایران اختصاص دهد. زمینه این سفر را پیشتر جیمز متیس، وزیر دفاع آمریکا در سفر به ریاض با واکنش تند علیه تهران به خوبی فراهم کرده بود. متیس پس از نشست با مسئولان ارشد سعودی در اظهاراتی ادعا کرده بود در هر نقطه‌ای از منطقه که مشکلی در آن وجود دارد، ایران آنجا است.

پایان سخن

مروری بر اهداف سفر ترامپ به عربستان به خوبی نشان می‌دهد که منطقه خاورمیانه آبستن تحولاتی راهبردی است و تغییرات زیادی را در آینده منطقه شاهد خواهیم بود؛ چرا که عربستان و آمریکا با عبور از «دوران سردِ موقت» در زمان اوباما بیشتر از گذشته به هم نزدیک شده‌اند. این نزدیکی به این دلیل در این برهه زمانی بسیار مهم است که آمریکا به دنبال تشکیل ائتلافی از کشورهای سنی در منطقه در مقابل ناتوی عربی با هدف مقابله با ایران است. از سوی دیگر فروش سلاح به عربستان که یکی از اهداف این سفر مطرح شده است نیز در همین راستا قابل ارزیابی است و آمریکا سعی دارد ریاض را برای مقابله با دشمن بزرگ خود، یعنی ایران در منطقه آماده کند. همچنین دونالد ترامپ تلاش خواهد کرد کشورهای عربی به ویژه کشورهای عضو شورای همکاری خلیج‌فارس را به برقراری رابطه آشکار با رژیم صهیونیستی تشویق کند. در صورت گشایش سفارتخانه‌های رژیم صهیونیستی در کشورهای عضو شورای همکاری خلیج‌فارس، این منطقه در آینده شاهد بحران‌های جدیدی خواهد بود. از این رو دیدار ترامپ از عربستان در ابعاد سیاسی، نظامی، امنیتی و اقتصادی از اهمیت بالایی برخوردار است و به تغییرات ژئوپلیتیکی در منطقه منجر خواهد شد. در واقع، لابی صهیونیستی مستقر در آمریکا در جریان سفر رئیس‌جمهور آمریکا به منطقه به دنبال آن است تا ضمن عملیاتی کردن سناریوی خاورمیانه جدید که مورد نظر رهبران رژیم صهیونیستی است، تعامل جدیدی میان اعراب و رژیم صهیونیستی برقرار کنند.

بنابراین نوک پیکان این سفر به سوی ایران است و تهران ضمن افزایش تلاش‌های منطقه‌ای باید نسبت به پیامدهای این اردوکشی ترامپ در منطقه کاملاً هوشیارانه عمل کند. هرچند تجربه نشان داده است که رویارویی آمریکا با ایران تحت عناوین مختلف تاکنون با موفقیت همراه نبوده است، اما این موضوع نباید دلیلی بر بی‌اهمیت دانستن سفر ترامپ و اهداف پشت پرده آن برای ایران باشد.

ژرفا

تحرکات ضد امنیتی

□ **یوسف شفیعی/** رهبر معظم انقلاب دو روز مانده به انتخابات ۹۶ از امنیت در داخل کشور سخن به میان آوردند و فرمودند: «نگاه کنید به کشورهای منطقه، کجاست که ناامنی نباشد؟ در بین این مجموعه ناامن، جمهوری اسلامی با امنیت و آرامش مشغول تدارک انتخابات است.» بررسی روندهای امنیتی در منطقه نشان می‌دهد جمهوری اسلامی ایران در سال‌های اخیر مورد حقد و کینه شدید آل‌سعود قرار گرفته و به هر صورت به دنبال ایجاد رخنه امنیتی و ناامن کردن ایران بوده‌اند؛ اما دشمنی و رقابت پایان‌ناپذیر عربستان با ایران در ماه‌های اخیر شدت بیشتری گرفته است. پس از مرگ ملک عبدالله و روی کار آمدن ملک سلمان، آل‌سعود با فاصله گرفتن از سیاست محافظه‌کارانه به سیاست تهاجمی روی آورد. نتیجه این سیاست نیز حمایت از تروریست‌ها در سوریه و راه‌اندازی جنگ یمن بود. در همین راستا، سیاست‌های عربستان در برابر ایران نیز تغییر محسوسی پیدا کرد و دخالت‌های عربستان چه از طریق عملیات‌های کور و چه از طریق حملات رسانه‌ای علیه جمهوری اسلامی ایران تشدید شد.

این سیاست تند که با عصبانیت ریاض از توافق هسته‌ای به اوج رسید، اکنون به جایی رسیده است که سران ریاض «تروریست‌ها» در جنوب شرق ایران را «مقاومت» و گارد مرزی ایران را «ارتش اشغالگر فارسی» می‌نامد.

به تازگی «محمدبن‌سلمان» جانشین ولی‌عهد عربستان و وزیر دفاع این کشور در گفت‌وگو با شبکه دولتی عربستان اعلام کرد، ریاض و دیگر کشورهای منطقه باید «نبرد را به داخل ایران» منتقل کنند. اقدامات عربستان علیه ایران طی دو سال گذشته به اینجا ختم نشده است و سال گذشته برای نخستین بار ترکی الفیصل، رئیس پیشین اطلاعات عربستان در نشست سالیانه گروهک منافقین (مجاهدین خلق) در پاریس حاضر شد و علیه ایران سخنرانی کرد.

همه این موارد راهبرد جدید عربستان علیه ایران را نشان می‌دهد؛ البته عربستان همواره به دنبال تحریک قومیت‌ها در داخل ایران بوده، اما تشدید این نوع از حملات در ماه‌های اخیر بسیار معنادار است. عربستان در سطح منطقه‌ای بنابر اظهارات مقامات غربی زمین بازی را به ایران واگذار کرده است.

در این میان، عربستان برای جبران این شکست‌ها برنامه دیگری در سر دارد و آن، تحریک قومیت‌های دینی علیه جمهوری اسلامی است. روشن است که کشور ایران گسل‌های قومی، زبانی و گاه مذهبی دارد و دشمن نیز از این زاویه قصد دارد به ایران ضربه بزند. معمولاً یک عامل تشدیدکننده‌ای نیاز است تا در یک مقطع زمانی خاص کمک کند این گسست‌های غیر فعال، فعال شوند، گسست‌های نهفته به صورت گسست‌های آشکار درآیند و گسست‌هایی که می‌توانند حالت تقاطع داشته باشند، متراکم شده و به مشکلات فعلی دامن بزنند. در این بین کشورهایی مانند عربستان در سیاست‌های اعلامی‌شان مطرح کرده‌اند که از هر ابزاری برای مهار جمهوری اسلامی ایران استفاده خواهند کرد و منطقاً با توجه به سوابق این کشور می‌توان متصور بود که عربستان از عملیات تروریستی در جنوب شرق کشور حمایت می‌کند و عاملان این حوادث را تحت پوشش خود قرار خواهد داد.

البته نباید قدرت عربستان را بزرگنمایی کرد؛ چرا که امروز عربستان با مشکلات متعددی روبه‌رو است، اما حضور بن‌سلمان در رأس سیاست‌های عربستان با توجه به بیماری ملک سلمان سبب شده است این کشور سیاست‌های بسیار افراط‌گرایانه و مداخله‌جویانه‌ای را در پیش گیرد. از همین رو، دولت بعدی ایران باید سیاست هوشمندانه‌ای را در مقابل ریاض اتخاذ کند.

ظرفیت شگفت‌آور ایران در نوآوری

مایکل لیم مدیر طرح تدوین گزارش سیاست علم و فناوری ایران در آنکتاد با ارائه گزارشی از رشد جهشی زیرساخت‌ها و عملکرد علم، فناوری، نوآوری و توسعه سرمایه انسانی ایران گفت: براساس شاخص‌های آماری، ایران یک ظرفیت شگفت‌آور در حوزه نوآوری است و در سال‌های اخیر نتایج سرمایه‌گذاری مستمر و گسترده آن به خوبی در تولید علم، تجاری‌سازی و ایجاد و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان نمایان شده است.

انعکاس

سیر مطالعاتی شهید مطهری

□ پوریا بگری/

مقدمه/ با توجه به نیاز مبرم سرگروه‌ها و مربیان تربیتی حلقات صالحین به خوراک فکری و محتوایی و همچنین تسهیل روند آموزشی و مدیریت حلقه‌های صالحین، طرح سیر مطالعاتی شهید مطهری با هدف تقویت مبانی و اصول فکری شهید مطهری برای سرگروه‌های صالحین در دستور کار قرار گرفته است. این طرح در قالب یک بستر مطالعاتی به منظور بهره محتوایی و افزایش سطح علمی سرگروه‌ها و مربیان صالحین در نظر گرفته شده است.

تاریخچه طرح

طرح سیر مطالعاتی شهید مطهری از ایده‌های ناب در تکمیل آموزش سرگروه‌هاست که استان خوزستان آن را اجرا کرده است. این طرح در یکی از پایگاه‌های مقاومت محلات که از نظر فعالیت‌های حلقات صالحین در حد مطلوبی است، پیاده می‌شود و کتب و آثار مربوط به شهید مطهری و دیگر بزرگان در آن مسجد از نهادهایی همچون اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی، تبلیغات اسلامی، حوزه‌های علمیه و... جمع‌آوری می‌شود و در دسترس قرار می‌گیرد. در این طرح از پایگاه‌های بسیج مجاور دعوت به عمل می‌آید که سرگروه‌ها و مربیان آنها برای استفاده از این آثار در ساعات معین به این مسجد مراجعه کنند، با این روش زمینه دیدار سرگروه‌ها و مربیان پایگاه‌های دیگر در کنار هم فراهم می‌شود و زمینه تبادل تجربیات فراهم می‌آید.

فصل اول

الف- هدف/ - افزایش سطح معلومات و بینش سرگروه‌ها و مربیان از طریق مطالعه؛ - زمینه تبادل تجربیات با دیگر سرگروه‌ها و پایگاه‌های مجاور؛ - استفاده از اصول و مبانی شهید مطهری در سطح حلقات صالحین؛ - بصیرت‌افزایی در دوره‌های جوانی به بسیجیان.

ب- منظورها/ - ایجاد سالن مطالعه مخصوص سرگروه‌ها و مربیان صالحین؛ - فراهم کردن زمینه دیدار سرگروه‌ها و مربیان پایگاه‌های مجاور به منظور تبادل تجربیات.

تعاریف

سیر مطالعاتی شهید مطهری، با هدف افزایش سطح بینش و آگاهی و بهره‌گیری سرگروه‌ها از مبانی فکری شهید مطهری در حلقات صالحین می‌باشد.

جمعیت هدف

سرگروه‌ها و مربیان حلقات صالحین پایگاه‌های مقاومت بسیج محله.

دستورهای اجرایی

رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان و استادان طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری می‌فرمایند: «من کار را بسیار ذی‌قیمت می‌دانم. اولاً خود شما جوان‌های اهل فضل و تحقیق و دارای ایمان و انگیزه و علاقه وافر و نیروی جوانی این کار را شروع کرده‌اید؛ این خیلی با اهمیت و با ارزش است. از هر جا شروع کرده باشید، ما فکر می‌کنیم آینده خیلی خوبی خواهد داشت. نیروی جوانی و شوق و شور و عشق موجود در جوان‌ها اگر با ایمان عمیق و راسخی همراه شود، می‌تواند منشأ آثار بسیار با ارزشی باشد. بنابراین شما که این کار را شروع کرده‌اید، درخور قدردانی است و یقیناً کار با ارزشی است. توصیه می‌کنم کار را جدی بگیرید و دنبال کنید. مرحوم شهید مطهری مرد بسیار عمیق و با فکر و پُر مغزی بود؛ ایشان از دانش‌های لازم برای این تحقیقات برخوردار بود؛ فلسفه می‌دانست، کلام می‌دانست، فقه می‌دانست، تاریخ می‌دانست. ایشان در هر بحثی وارد می‌شد، زوایای آن را کاوش می‌کرد؛ بنابراین آثار ایشان خیلی با ارزش است. من یک وقت به دوستان طلبه می‌گفتم اگر کسی فقط آثار ایشان را از اول تا آخر با دقت بخواند، کافی است که او را به یک سطح راقی از معارف عمیق اسلامی برساند. شما که اینها را تلخیص کرده‌اید و برنامه‌ریزی شده و شکل داده شده ارائه می‌دهید، خوب و بسیار با ارزش است.»(۱۳۷۹/۶/۱۴)

کنکاش

سند ۲۰۳۰ و رسمی شدن تهاجم فرهنگی

□ شیرین زارع‌پور/ انتقاد رهبر معظم انقلاب از سند ۲۰۳۰ در دیدار با معلمان و امضا و اجرای آن به صورت بی‌سروصدا و گله از شورای عالی انقلاب فرهنگی به دلیل ممانعت نکردن از اجرای این سند، نشان داد که نفوذ، در لایه‌های فرهنگی و اقتصادی کشور در حال پیشروی است و امضای این سند، سرعت بیشتری به آن بخشیده است.

پس از آنکه معظم‌له در مهر ماه ۹۴ بحث نفوذ را مطرح کردند، انتظار می‌رفت دستگاه‌های ذی‌ربط توجه و دقت بیشتری در این باره کرده و برای جلوگیری از پیشرفت آن اقدامی انجام دهند؛ اما یکی از راه‌های نفوذ که به نظر می‌رسد فرهنگی است، ولی گستره بیشتری را در برمی‌گیرد در دولت یازدهم، در سایه بی‌توجهی و اهمال شورای عالی انقلاب فرهنگی زیر نظر رئیس‌جمهور و در فضایی که خبرنگاران اجازه ورود به آن جلسه را نداشتند، با حضور وزیر آموزش‌وپرورش، وزیر علوم، بهداشت و معاون امور زنان ریاست‌جمهوری که به تنهایی بخش زیادی از بار نفوذ را به دوش می‌کشد، سندی با عنوان ۲۰۳۰ امضا شد و پس از آن به سرعت کارگروهی تشکیل شده و به عملیاتی کردن این سند پرداختند. اما حضور وزرای ذکر شده تنها برای همراهی نبوده است؛ بلکه این سند برنامه‌های گسترده‌ای در زمینه‌های مختلف دارد که در یادداشت پیش‌رو به آن پرداخته خواهد شد.

در مقدمه این سند آمده است: «رؤسای دولت‌ها، نمایندگان بلندپایه نهادهای تخصصی سازمان ملل متحد و جامعه مدنی در سپتامبر ۲۰۱۵ گرد هم آمدند و در مجمع عمومی ملل متحد دستور کار توسعه پایدار ۲۰۳۰ را تصویب کردند. این دستور کار که جایگزین اهداف توسعه هزاره شد، شامل ۱۷ هدف اصلی و ۱۶۹ هدف ویژه است که نقشه راه جامعه بین‌المللی را در زمینه توسعه پایدار برای ۱۵ سال آینده ترسیم می‌کند.

این سند که با مشاوره گسترده کشورهای عضو و شرکا شامل یونیسف، بانک جهانی، صندوق جمعیت ملل متحد و آژانس زنان ملل متحد تنظیم شده و هیئت دولت جمهوری اسلامی ایران نیز مطابق مدارک و تصویب نامه شماره ۵۲۹۱۳/۷۶۴۰۳ در صحنه بین‌المللی که در نشست اینچئون کره جنوبی با حضور وزرای آموزش‌وپرورش، توافق‌نامه مسقط و در اجلاس جهانی «آموزش برای همه» تصویب شده است، با شعار اصلی «دگرگون ساختن جهان ما» قصد تغییر در ساختار باورها و ارزش‌ها دارد، همچنین همان‌طور که در ۱۷ هدف اصلی توسعه پایدار آمده است، تقریباً اکثر وزارتخانه‌ها را درگیر کرده و به بهانه پایان دادن به فقر و طرح سلامت و آموزش یکسان برای همه، نفوذ گسترده‌ای را رقم می‌زند.

در ادامه برخی از اصل‌های این سند بررسی می‌شود:

اهداف اصلی توسعه پایدار در سند ۲۰۳۰

در هدف‌های اصلی ۱، ۲ و ۳ «۱- پایان دادن به فقر در همه اشکال آن و در همه جا، ۲- دستیابی به امنیت غذایی، پایان دادن به گرسنگی و توسعه کشاورزی پایدار و ۳- تضمین یک زندگی توأم با سلامت و ترویج رفاه برای همه» اولین گام، مرتبط ساختن بخش‌های سلامت و کشاورزی از ریزترین تا درشت‌ترین موضوعات به اهداف توسعه پایدار و به تعریف نظام سلطه است.

هدف اصلی شماره ۴ مربوط به بخش آموزش است، با عنوان «تضمین آموزش با کیفیت، برابر و فراگیر و ترویج فرصت‌های یادگیری مادام‌العمر برای همه» که طبق تعریف تنظیم‌کنندگان سند، آموزش شامل محتوای برابری جنسیتی است و در مبانی موجود غرب، حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و ترویج فرصت یادگیری و مادام‌العمر، همجنس‌بازها و افراد معتاد به سکس را هم در برمی‌گیرد.

به این ترتیب آموزش مسائل جنسی از مهدکودک‌ها آغاز شده و پس از ترسیم شکلی که بیشتر شبیه اسکلت انسان است به کودک آموزش داده می‌شود که جاهای جنسی پدر و مادرش را ستاره‌گذاری کند، همچنین در راستای عمل کردن به هدف شماره ۴ از سوی آموزش‌وپرورش، آموزش قرآن در مقاطع سنی پیش‌دبستانی و اول، دوم و سوم دبستان ممنوع اعلام می‌شود، به این بهانه که در سند ۲۰۳۰، برای تضمین آموزش با کیفیت، اجازه آموختن بیش از یک زبان را به کودکان نداریم.

یکی از کتب آموزش جنسی، کتابی است به نام «لک‌لکی در کار نیست»، این کتاب یکی از کتب آموزش جنسی به کودکان طبق سند ۲۰۳۰ است که بسیار وقیحانه روابط جنسی و سکس در آن آموزش داده می‌شود، به طوری که با رسم شکل، نحوه ارتباط و شکل‌گیری فرزند (که البته از آوردن عین مطلب معذوریم) را نشان داده است. در ادامه تنها به بخشی از کتاب که درباره انواع خانواده از نگاه غرب می‌پردازد، بسنده می‌کنیم.

همه انواع خانواده‌ها: تقریباً همه بچه‌ها توسط خانواده بزرگ و دوست داشته می‌شوند و از آنان مراقبت می‌شود، اکثر بچه‌ها درون خانواده‌شان به دنیا می‌آیند، برخی بچه‌ها توسط خانواده‌شان پذیرفته می‌شوند. بعضی خانواده‌ها یک بچه دارند. برخی خانواده‌ها دو یا سه یا چهار یا بچه‌های بیشتری دارند. بعضی مادر دارند، برخی پدر دارند. برخی دو مادر دارند، برخی دو پدر دارند!

این کتاب را که انتشارات رهایی با تألیف روبی هریس نویسنده آمریکایی (که با تخصص نوشتن برای کودکان در حوزه سکس و جنسیتی شناخته می‌شود و کتاب‌هایش در لیست پرچالش‌ترین کتاب‌های قرن ۲۱ است) و ترجمه حسام حسین‌زاده در سال ۹۵ وارد بازار نشر کرده، بارها با اعتراض و شکایت کتابخانه‌های آمریکایی مواجه شده است.

نیم‌نگاه

مأموریت ترامپ در انتقال سفارت آمریکا به قدس اشغالی

□ ابوذر احمدی/ سفیر آمریکا در سازمان ملل به تازگی تأکید کرده است که سفارت این کشور باید از تل‌آویو به قدس منتقل شود. او مدعی شد که قدس پایتخت [دولت جعلی] اسرائیل است. «نیکی هالی» چند روز پیش در گفت‌وگو با شبکه «سی‌بی‌ان» خواستار انتقال سفارت آمریکا به قدس اشغالی شد.

این در حالی است که «دیوید فریدمن»، سفیر جدید ایالات متحده در فلسطین اشغالی در آغاز ورودش به اراضی اشغالی از «دیوار براق» در مسجد مبارک الاقصی بازدید کرد.

جالب و قابل توجه آنکه به دنبال این اقدامات هدفمند مقامات آمریکایی، نتانیاهو، رئیس دولت جعلی صهیونیستی تأکید می‌کند که سفارت آمریکا باید از تل‌آویو به قدس اشغالی منتقل شود. نتانیاهو در نشست حزب لیکود تصریح کرد که سفارت آمریکا باید به قدس منتقل شود و به دنبال آن دیگر کشورها هم باید سفارتخانه‌های خود را به این شهر منتقل کنند.

این در حالی است که ترامپ در زمان تبلیغات انتخابات ریاست‌جمهوری وعده داده بود که اگر پیروز شود، سفارت آمریکا را از تل‌آویو به قدس منتقل خواهد کرد. تحلیلگران مسائل خاورمیانه و به ویژه کارشناسان موضوع فلسطین معتقدند که دونالد ترامپ رئیس‌جمهور جدید آمریکا موضعی واضح‌تر و جسورانه‌تر را نسبت به موضوع انتقال سفارت آمریکا از تل‌آویو به قدس در پیش گرفته است. پیش از وی نیز رؤسای‌جمهور آمریکا از دموکرات گرفته تا جمهوریخواه، عزم خود را برای انتقال سفارت جزم کرده بودند، اما به این وعده‌ها عمل نکردند.

به نظر می‌رسد اظهارات وی در روند تبلیغات انتخاباتی و پس از پیروزی در انتخابات از جمله در زمینه تعیین سفیر جدید آمریکا در سرزمین‌های اشغالی، یعنی دیوید فردمن تغییر ملموسی در مواضع آمریکا ایجاد کرده و احتمال اجرای این روند برخلاف نظر رؤسای‌جمهوری سابق از جمله بیل کلینتون و جرج بوش را افزایش داده است.

اما آنچه در این میان مهم است اینکه؛ چرا در چنین وضعیتی مسئله انتقال سفارت ایالات متحده آمریکا به قدس اشغالی مطرح است؛ به همین منظور برای آشکار شدن این سناریوی آمریکایی- صهیونیستی ضروری است چند نکته مهم بررسی و تبیین شود.

نخست اینکه، آمریکا در حال حاضر سه دفتر متولی خدمات دیپلماتیک در شهر قدس اشغالی دارد که یکی از آنها در قدس غربی و دیگری در قدس شرقی و دفتر سوم در میان قدس شرقی و غربی است، ترامپ می‌تواند سفارت آمریکا را به قدس غربی منتقل کند، یا اینکه یکی از دفاتر موجود را برای سفارت آمریکا تعیین کند؛ لذا آنچه مقامات آمریکایی به عنوان مأموریت اصلی خود در شرایطی فعلی باید انجام دهند، انضمام بیت‌المقدس به سرزمین‌های اشغالی و توصیف آن به عنوان پایتخت متحد رژیم غاصب صهیونیستی است.

دوم اینکه، به اعتقاد تحلیلگران آزاداندیش، ترامپ و همکاران صهیونیست او رویکردی دوجانبه را در این زمینه در دستور کار قرار داده‌اند تا موضوع انتقال سفارت آمریکا به قدس را رسانه‌ای کرده و به صورت همزمان اعلام کنند که دولت فلسطین را به رسمیت می‌شناسد. این اقدام به مثابه راهکاری برای راضی کردن طرف فلسطینی و مهار واکنش‌های عربی و اسلامی صورت می‌گیرد.

نکته پایانی اینکه، طرف مذاکره‌کننده فلسطینی در تمامی گفت‌وگوهای سازش، بر اعلام حکومت فلسطین به پایتختی قدس تأکید داشته است. عملاً این اقدام، امیدها به محقق شدن راه‌حل دو دولت در سرزمین تاریخی فلسطین را از بین خواهد برد.

روزنه

دانسته‌ها و بایسته‌های حقوقی- ۳۹

اموال غیر منقول

□ شهریار اقتصاد/ در شماره‌های پیشین درباره اموال منقول به طور مختصر توضیح داده شد، حال درباره اموال غیر منقول طبق قانون و نظریات علمای حقوق تبیین می‌شود: مال غیر منقول آن است که نتوان از محلی به محل دیگر نقل کرد، اعم از اینکه استقرار آن، ذاتی باشد یا به واسطه عمل انسان، به نحوی که نقل آن مستلزم خرابی یا نقص خود مال یا محل آن شود.

اراضی، ابنیه، آسیا و هر آنچه در بنا منصوب و عرفاً جزء بنا محسوب می‌شود، غیر منقول است؛ همچنین لوله‌ها که برای جریان آب یا مقاصد دیگر در زمین یا بنا کشیده باشند.

آینه، پرده، نقاشی، مجسمه و امثال آنها در صورتی که در بنا یا زمین به کار رفته باشند و نقل آنها موجب نقص یا خرابی خود یا محل آن بشود، غیر منقول هستند. ثمره و حاصل مادام که چیده و درو نشده «است»، غیر منقول است. اشجار و شاخه‌های آن و نهال و قلمه، مادام که بریده یا کنده نشده «است»، غیر منقول است.

حیوانات و اشیایی که مالک آن را برای عمل زراعت اختصاص داده باشد، از قبیل گاو و گاومیش، ماشین و اسباب و ادوات زراعت و تخم و... و به طور کلی هر مال منقول که برای استفاده در عمل زراعت لازم و مالک آن را به این امر تخصیص داده باشد، از نظر صلاحیت محاکم و توفیق اموال، جزء ملک محسوب می‌شود و در حکم مال غیر منقول است. همچنین، تلمبه و گاو یا حیوان دیگری که برای آبیاری و زراعت یا خانه و باغ اختصاص داده شده است.

حق انتفاع از اشیای غیر منقوله مانند حق عمری و سکنی و همچنین حق ارتقاع نسبت به ملک غیر از قبیل حق العبور، حق المجری و دعاوی راجع به اموال غیر منقوله، از قبیل خلع ید و امثال آن تابع اموال غیر منقول است.

تشخیص نوع مال منقول و غیر منقول در حقوق ما حائز اهمیت فراوان است و آثار زیادی دارد که به برخی از آنها اشاره می‌شود:

۱- خارجی‌ها نمی‌توانند در ایران آزادانه اموال غیر منقول را مالک شوند؛ بلکه به موجب معاهده‌ها اجازه دارند فقط برای سکونت یا شغل و صنعت خود اموال غیر منقول تحصیل و تملک کنند، در حالی که برای اموال منقول چنین محدودیتی وجود ندارد.

۲- نقل و انتقال اموال غیر منقول باید با سند رسمی انجام گیرد؛ در حالی که درباره اموال منقول تنظیم سند رسمی اصولاً ضرورت ندارد.

۳- به موجب ماده ۸۰۸ قانون مدنی، استفاده از حق شفعه به اموال غیر منقول اختصاص دارد.

۴- قانون آیین دادرسی مدنی از متصرف مال غیر منقول حمایت مخصوص کرده و به او اجازه داده است به استناد همین تصرف خلع ید و رفع مزاحمت کسانی را که به تصرفات وی تجاوز کرده‌اند، بخواهد بدون اینکه مجبور باشد مالکیت خود را در دادگاه اثبات کند.

۵- حق ارتفاع مخصوص اموال غیر منقول است.

۶- زن از اموال منقول به طور کلی ارث می‌برد؛ ولی در زمینه اموال غیر منقول سهم او بسیار محدود است.

۷- مطابق بند ۱ ماده دوم قانون تجارت، فقط خرید و فروش اموال منقول از اعمال تجارتی است و کسی که به معاملات اموال غیر منقول مشغول است، هر اندازه که معاملات او مهم و پر درآمد باشد، تاجر محسوب نمی‌شود، مگر اینکه قانون دادوستد غیر منقول را در زمینه ویژه‌ای تجارت بداند.

منبع: قانون مدنی و دوره مقدماتی حقوق مدنی: اموال و مالکیت از دکتر ناصر کاتوزیان.

تکاپو

فعال خوش‌ذوق مازندرانی در گفت‌وگو با صبح صادق

کشت ۱۵۰۰ نهال انار در یک هکتار

□ اکبر کریمی/ ایران در جایگاه بزرگ‌ترین تولیدکننده انار، سهم ۴۰ درصدی از این میوه بهشتی را در جهان از آن خود کرده است. این میزان تولید در حالی است که رقبای خارجی در بازارهای جهانی صاحب نام و نشان معتبری بوده و نام ایران در این محصول کشاورزی نیز همچنان در حاشیه است. اینکه چرا به میزان توان تولیدمان نتوانسته‌ایم در جهان اعتبار کسب کنیم، به دلایلی چون؛ فرآیند تولید و فاصله داشتن باغداری کشور از روش‌های نوین و راندمان نامناسب تولید باغات انار، تجاری‌سازی نکردن باغات کشور با بهره‌گیری از نهال‌های مفید و مرغوب، ارتقا نیافتن سطح آموزش و اطلاع‌رسانی صحیح به فعالان، ضعف صنایع تبدیلی کشور و... برمی‌گردد.

حدود دو درصد از انار کشور در استان مازندران تولید می‌شود. سالیانه هزاران تن انواع انار محلی به صورت ارگانیک و بدون نیاز به کود و سم در این منطقه تولید می‌شود و شبه‌جزیره میانکاله در این استان یکی از مناطق بکر و دست نخورده پرورش گونه‌های وحشی این میوه است.

موسی غلام‌زاده‌عسگری جوان خوش‌ذوق مازندرانی است که با هدف پر کردن خلأ صنایع تبدیلی، در شهر نکا اقدام به راه‌اندازی کارگاه مکانیزه تولید پودر دانه و پودر پوست انار کرده است.

او در این زمینه می‌گوید: «ارگانیک بودن میوه انار مازندران و کمترین نیاز آن به کود و سم موجب شده است که بیشتر کشورهای جهان راغب به تهیه فرآورده‌های انار از شمال ایران باشند، ولی متأسفانه به دلیل نبود صنایع تبدیلی، این مهم تاکنون محقق نشده است. نام‌گذاری سال ۹۵ به «اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل»، از سوی رهبر معظم انقلاب بهانه‌ای شد تا ایده احداث کارگاه صنایع تبدیلی انار را اجرایی کنیم.»

از فراگیری فعالیت تا راه‌اندازی کارگاه

موسی برای شروع این کار افزون بر یادگیری، برای پیشبرد امور به افراد کاربلد نیاز داشت، به همین دلیل او این فعالیت را با کمک و همراهی اعضای خانواده آغاز کرده است. در ابتدا همه اعضای خانواده دوره‌های تخصصی این رشته را در سازمان فنی و حرفه‌ای استان طی کرده و در حال حاضر علاوه بر مدرک معتبر، تجربه کافی برای تهیه محصولات انار نیز دارند.

موسی می‌گوید: «برای احداث کارگاه و تهیه تجهیزات، بیش از ۱۵۰ میلیون تومان هزینه کردم که ۶۰ میلیون تومان از این سرمایه را از سازمان بسیج سازندگی تسهیلات گرفتم. با دریافت مجوز از جهاد سازندگی، اداره تعاون و اداره بهداشت، کارگاهی به مساحت ۷۰ متر مربع در حیاط منزل احداث کردم.»

کارگاه آقای غلام‌زاده دقیقاً مطابق با استانداردهای بهداشتی احداث شده و در آن پودر دانه و پوست انار فرآوری می‌شود. بخش‌های مختلف کارگاه شامل: اتاق شست‌وشوی میوه، اتاق دانه‌گیری، اتاق خشک‌کن، انبار، اتاق کارگری و سرویس‌های بهداشتی و دو سردخانه زیر صفر و بالای صفر می‌باشد. کارگاه کوچکی که توانسته است به صورت مستقیم برای هفت نفر شغل ثابت ایجاد کند.

بازاریابی و فروش محصول

اصلی‌ترین و سخت‌ترین بخش کار، بازاریابی و فروش محصول است. امروزه بیش از ۱۲۰ نوع محصول از انار در جهان تولید می‌شود. محصولاتی مانند رب، سس، آب انار، شربت، مربا، مارمالاد، ژله، نوشابه، بستنی، ترشی، سرکه، لواشک و... در حالی که تا چند سال اخیر این میوه بهشتی در کشور ما کاملاً به صورت خام مصرف می‌شد.

امروزه با تلاش افرادی چون غلام‌زاده در راه‌اندازی صنایع تبدیلی، ایران به جمع کشورهای تولیدکننده محصولات انار پیوسته است و اگر سیاست‌های حمایتی دولت در این عرصه اعمال شود، در آینده نزدیک در کنار تولید محصولات متنوع و با ارزش افزوده قابل توجه، شاهد ارزآوری خوبی در این عرصه برای کشور خواهیم بود. حمایت دولت در این گونه بخش‌های اقتصادی که بستر مناسب در داخل دارند، وابستگی کشور به ارز حاصل از فروش نفت خام را کاهش خواهد داد.

محصولات کارگاه غلام‌زاده برای اولین بار در کشور تولید شده‌اند و بی‌شک هنوز راه زیادی برای شناخته شدن در بازارهای داخلی و خارجی دارند، ولی در همین مدت زمان کوتاه نیز شرکت‌های خارجی پیشنهادهای خوبی برای خرید محصولات این کارگاه به وی داده‌اند. موسی می‌گوید: «حدود یک ماه پس از راه‌اندازی کارگاه، نماینده شرکتی از کره جنوبی برای مذاکره و خرید محصولات ما به ایران آمدند و تا به حال چند مرحله محصولات‌مان را به کشورهایی چون ژاپن، آلمان و... صادر کرده‌ایم.»

طرح افزایش سطح زیر کشت

بر اساس الگوهای مرسوم فعلی، در هر هکتار از باغات انار کشور، حدود ۷۵۰ درخت انار کشت می‌شود؛ موسی می‌گوید: «طی چند سال اخیر تغییرات مکرر شرایط جوی موجب از بین رفتن باغات مرکبات در استان مازندران شده است. به همین دلیل از سه سال پیش به دنبال پیدا کردن درختی سازگار با آب و هوای استان مازندران بودم.»

وی افزون بر کسب موفقیت در فرآوری انار و راه‌اندازی کارگاه تبدیلی، با مطالعه میدانی و بازدید از باغ‌های متعدد انار در استان‌های مازندران، گلستان و خراسان جنوبی (منطقه کاشمر و بردسکن) و با توجه به وضعیت آب و هوایی استان مازندران، برای اولین بار در کشور به الگوی کشت جدیدی دست یافته است. در الگوی او ۱۵۰۰ نهال انار در واحد هکتار کشت می‌شود. با اجرای این الگو، سطح کشت مزارع انار دو برابر خواهد شد که این امر صرفه اقتصادی بالایی برای باغداران دارد. موسی الگوی خود را از دو سال پیش در ۱۵۰۰۰ متر مربع از اراضی پدری شروع کرده و امیدوار است در این مسیر نیز افتخار دیگری برای کشورمان رقم بزند.

برای تهیه گزارش از فعالیت‌های اقتصاد مقاومتی در استان خود با شماره تلفن ۰۹۱۹۳۴۷۲۹۸۱ برادر اکبر کریمی تماس بگیرید.

سنجه نظام‌های سیاسی

کارل پوپر، فیلسوف اتریشی‌تبار انگلیسی قرن بیستم می‌گوید: پرسش کانونی این نیست که چه کسی باید حکومت کند؛ بلکه این است که در کدام نظام سیاسی می‌توان یک دولت بد و نالایق را بدون خونریزی برکنار کرد؟ به دیگر سخن، موضوع صرفاً بر سر خیر و شرّ یا شایستگی و ناشایستگی حکمرانان نیست؛ بلکه موضوع بر سر دستیابی به سازوکاری است که حتی در صورت به قدرت رسیدن سیاستمداران نالایق، امکان برکناری مسالمت‌آمیز آنان از قدرت را تضمین کند.

سیاست‌نامه

اندیشه سیاسی مسلمانان ـ ۳۹۲

زندگی و زمانه ملامحمدمهدی نراقی

□فتح الله پریشان/ ملامحمدمهدی بن‌ابی‌ذر فاضل‌نراقی معروف به «محقق نراقی» در سال ۱۱۲۸ ق در نراق ـ یکی از روستاهای اطراف کاشان ـ به دنیا آمد. وی دوران کودکی و نوجوانی را در روستای نراق سپری کرد و با علاقه شدیدی که نسبت به تحصیل علم و آگاهی داشت، در یادگیری علوم و معارف اسلامی از سرآمدان عصر خود شد. وی با هجرت به کاشان، در مدرسه علوم دینی این شهر سکنی گزید و در حلقه درس اندیشمند توانا «ملاجعفر بیدگلی» حاضر شد و چند سالی از محضر درس وی خوشه‌های علم و حکمت چید و دوره مقدمات، سطح و مقداری از دروس عالی را در شهر کاشان به پایان رساند.(۱)

ملامحمدمهدی نراقی برای تکمیل اندوخته‌های علمی، راهی حوزه علمیه اصفهان شد و حکیم پارسا مرحوم «مولی اسماعیل خواجویی» را به استادی انتخاب کرد و در حدود سی سال توقف در آن شهر از کرسی درس وی، از جمله فقه، اصول، کلام، فلسفه، حساب، هندسه و نجوم استفاده‌های شایان برد. همچنین، از محضر استاد کل فلسفه مرحوم «محمدزمان کاشانی» و «شیخ‌محمدمهدی هرندی» نیز بهره‌های فراوان کسب کرد.(۲)

دیری نمی‌پاید که وی در زمره عالمان و استادان بزرگ حوزه اصفهان قرار می‌گیرد. ملامحمدمهدی نراقی در آنجا افزون بر تحصیل، تدریس و تحقیق به تبلیغ و ارشاد مردم نیز همت می‌گمارد و حتی با یادگیری خط و زبان عبری و لاتین نزد عالمان یهودی با رهبران مذهبی اقلیت‌ها وارد بحث و مناظره می‌شود و از متن کتب مذهبی آنان با خط عبری مطالبی را بر حقانیت رسالت پیامبر بزرگ اسلام(ص) نقل و ترجمه می‌کند.(۳)

نابغه نراق، پس از سی سال تلاش بی‌امان در شهر اصفهان و استفاده از حضور استادان نامی آن سامان با یک دنیا علم و حکمت و با کوله‌باری از تجربه و عرفان برای خدمت به هموطنان خود عازم کاشان می‌شود و پرچم هدایت مردم را به دوش می‌گیرد. نخست در حوزه علمیه کاشان، کرسی درس و بحث بر پا می‌دارد و نهر نور و معرفت بر سینه تشنگان حقیقت جاری می‌کند. سپس از مسجد، سنگر استواری پدید می‌آورد که در محراب و منبر آن با اقامه نماز و ایراد خطبه‌های روح‌انگیز نشاط و امید را در دل اهالی شهر و حومه زنده نگه داشته، جنب‌وجوش روزگار (فیض کاشانی) را دوباره به فضای شهر باز می‌گرداند.(۴)

این اندیشمند فرزانه پس از مدتی که تاریخ دقیق آن روشن نیست، برای پیوستن به کبوتران حرم قدسی و علوی (نجف و کربلا) شهر کاشان را به سوی عراق ترک می‌گوید.

ایشان در کنار بارگاه حضرت امام علی و امام حسین(علیهم‌السلام) مدت زیادی توشه علم و عمل می‌گیرد. او با شرکت در درس‌های فقه و اصول بزرگانی، همچون آیات عظام وحید بهبهانی، شیخ‌یوسف بحرانی و شیخ محمدمهدی فتونی رونق دیگری به محفل هر کدام داده، خود را نیز به قله‌های سر به فلک کشیده نور و معرفت می‌رساند.(۵)

نراقی پس از سال‌ها تلاش و پژوهش در نجف و کربلا، به وطن خود کاشان باز می‌گردد و تا جان در بدن دارد در خدمت مردم قرار می‌گیرد. او در حل مشکلات آنان لحظه‌ای درنگ نمی‌کند و منزل ساده وی پناهگاه هر دردمند و مظلوم قرار گرفته، گره کور و نزاع‌های ریشه‌دار در خانه باصفای وی بازگشته، به صلح و محبت تبدیل می‌شوند و این به سبب آن است که او همیشه در تلخی‌ها و خوشی‌های زندگی در کنار آنان قرار می‌گرفت.

علامه نراقی آرا و نظریات خود را در دعوت بر اخلاق و حکمت عملی بر اساس ذوق اسلامی گذارده که از احادیث نبویه و اخبار و آثار اهل بیت عصمت و طهارت(علیهم‌السلام) به دست آورده است و باید با صراحت اظهار کرد که وی در عین حال اساسی را از بین برده و اساس و بنای صحیح را بنیان‌گذاری کرده است.

از این عالم توانمند تألیفات گرانبهای دیگری در رشته‌های گوناگون به یادگار مانده که هر یک از آنها اهمیت ویژه‌ای دارد. فهرست کتب به جا مانده از این یگانه دهر بسیار است که از باب آشنایی در اینجا به برخی از مهم‌ترین آنها در شاخه‌های مختلف اشاره می‌کنیم. در رشته فقاهت و اجتهاد در احکام شرعیه چنانکه از مطالعه کتاب «معتمد الشیعه» و «لوامع‌الاحکام» آن فقید سعید معلوم می‌شود، اعلا درجه اجتهاد را حائز بوده است. در اصول فقه، تجریدالاصول و جامعه‌الاصول مشهور است و در اخلاق کتاب «جامع‌السعادات» امتیاز بسزایی از «احیاءالعلوم» غزالی دارد؛ زیرا غزالی بنای خودش را در اخلاق بر اساس روح تصوف سنی‌گری گذارده است که از اخبار موضوعه امثال ابوهریره‌ها به دست آورده است و علامه نراقی در حسن انتخابش در «جامع‌السعادات» که بنای اخلاق را بر اساس علمی و فلسفی ـ دینی مأخوذ از اهل بیت(علیهم‌السلام) گذاشته، در میان علمای امامیه پس از ابن مسکویه و علامه فیض کاشانی در درجه اول قرار گرفته است.

این عالم خدمتگزار پس از سال‌ها فداکاری و خدمت، روز شنبه ۱۸ شعبان ۱۲۰۹ در هشتادویک سالگی در شهر کاشان به دیار ابدی شتافت و با تشییع باشکوه در کاشان پیکرش به نجف اشراف منتقل و در جوار حرم امیرالمؤمنین امام علی(ع) به خاک سپرده شد.

*** منابع در دفتر هفته‌نامه موجود است.**

کتابخوان

موج چهارم جنگ نرم

کتاب «موج چهارم جنگ نرم» به قلم دکتر سیامک باقری‌چوکامی که پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق(علیه‌السلام) در زمستان ۱۳۹۵ به بازار نشر عرضه کرده، ضمن تبارشناسی نبرد نرم، تمرکز بررسی علمی خود را به کمّ‌وکیف موج چهارم جنگ نرم معطوف کرده است. جهان پسا جنگ سرد شاهد موج جدیدی از جنگ نرم است که با موج‌های پیشین نبرد نرم تفاوت اساسی دارد. مبانی و طراحی موج چهارم جنگ نرم محصول استراتژیست‌ها و نظریه‌پردازان مختلف در نظام سیاسی ـ فکری غرب و آمریکا است.

پیام‌های اصلی این کتاب عبارت است از: ۱ـ در عصر پسا جنگ سرد، موج جدیدی از نبرد نرم شکل گرفت که عنوان نمادین آن جنگ نرم است و با عناوین مشابهی که در دوره‌های گذشته نبرد نرم به کار برده می‌شدند، تفاوت ماهوی دارد. ۲ـ جنگ نرم تنها درگیری نرم‌افزارانه نظام سلطه با جمهوری اسلامی ایران نیست؛ بلکه برنامه پیچیده سرمایه‌داری اقتدارگرای جهانی است که برای جهان پسا جنگ سرد طراحی و ساماندهی شده است. ۳ـ جنگ نرم یک نبرد تمام‌عیار و هجمه علیه همه مرزهای جغرافیای فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و امنیتی و... است. ۴ـ جنگ نرم پدیده ناگهانی و بدون برنامه نیست؛ بلکه هدفمند، برنامه‌ریزی شده و خصمانه است، به گونه‌ای که از مفاهیم مشابه آن قابل تفکیک می‌باشد، ۵ـ جنگ نرم، اولویت برنامه‌ای نظام سلطه برای براندازی خاموش و آرام جمهوری اسلامی ایران به عنوان تنها رقیب ایدئولوژیک نظام سرمایه‌داری است. ۶ـ موج چهارم جنگ نرم به تناسب رشد علمی و فناوری و تحول محیطی ماهیت پیچیده‌تر، قوی‌تر و نوینی پیدا کرده است. کتاب در شش فصل تدوین شده است. در فصل اول درباره سازمان معنایی جنگ نرم بحث می‌شود. در فصل دوم، به تبارشناسی تاریخی نبرد نرم پرداخته شده است. در فصل سوم، نظریه‌ها و رهیافت‌های علمی که پشتوانه نظری موج چهارم نبرد نرم محسوب می‌شوند را مورد بحث قرار داده است. ماهیت‌شناسی، غایت‌شناسی، فرایندشناسی، آماج‌شناسی و مقاصد روانی و اهداف رفتاری جنگ نرم، فرایندشناسی جنگ نرم در فصل چهارم مورد امعان نظر قرار گرفته است. در فصل پنجم نشان داده شده است که جنگ نرم در عصر جدید از تنوع الگویی بسیار زیادی برخوردار است. در این فصل موضوع نفوذ در هر یک از الگوهای جنگ‌های نرم مورد بررسی قرار گرفته و در نهایت فصل ششم کتاب به نتیجه‌گیری و اصول دفاع نرم به همراه پیشنهادهای کاربردی اختصاص یافته است.

جریان‌شناسی فکری ـ فرهنگی ایران معاصر ـ ۶۷

از تحرّی حقیقت و مهدویت تا تحریف آنها در فرقه ضاله بهائیت

□جعفر ساسان- داوود عسگری/

ترویج لیبرالیسم با ادعای مهدویت

بهاءالله دربارهٔ امام زمان(عج) می‌نویسد: «جمیع فرق اثناعشر، نفس موهوم را که اصلاً وجود نبوده، مع عیال و اطفال موهومه در مداین موهومه، محل معین نمودند و ساجد او بودند.»(۱) و در صفحات دیگر، ضمن تقبیح مذهب شیعه ـ که آن را حزب می‌خواند ـ در داشتن عقیده به موجودیت امام زمان می‌گوید:

به تواتر، روایاتی نقل نمودند که هر نفسی قائل شود به اینکه موعود متولد می‌شود، کافر است و از دین خارج. این روایات باعث شد که جمعی را غیر مقصر و جرم شهید نمودند؛ تا آنکه نقطه اولی روح ماسویه فداه، از فارس از صلب شخصی معلوم متولد شدند و دعوی قائمی نمودند.(۲)

جناب بهاء و پسرش عباس عبدالبهاء باید پاسخ دهند که اگر امام زمان(عج) موهوم بوده، یا در ضمیر غیب و در عالم جسم و جسد وجود نداشته است، چرا سیدباب و میرزا حسین‌علی بهاء اسم و رسم آن را در کتاب‌های خود ذکر کرده و ادعای مهدویت می‌کنند و در آغاز کار خود را مهدی معرفی کردند. بنابراین، باید گفت: بنیانگذاران بابیت و بهائیت، با استفاده از زمینه و بستر موجود در میان مسلمانان و اعتقادی که آنان به امام زمان(عج) داشتند، خود را «مهدی» نامیدند و بعد که مدعی نبوت و خدایی شدند، منکر مهدویت شدند. پس امام زمان آنان هیچ ربطی به امام زمان(عج) ما شیعیان ندارد.

در واقع، هدف از انکار امام زمان(عج) و نفی وی، زمینه‌سازی برای رواج تفکر اومانیستی و سکولاریستی غرب بود که ریشه در پروتستانتیسم داشت و بهائیان در جایگاه پیاده‌نظام غرب، به ویژه انگلیس، در پی اجرای این مأموریت بودند تا جامعه شیعه ایران را تحت سیطره غرب درآورند. این تلاش نافرجام را جریان‌های دیگری نظیر روشنفکران غرب‌زده نیز پیگیری کردند، که پیوند این دو جریان در حوادث سیاسی ایران معاصر، قابل مشاهده است.

تعالیم دوازده‌گانه بهائیت

بهائیت، افزون بر مبانی اعتقادی، برای پیروان خود نیز تعالیمی دارد که در کتاب‌های مختلف، متعددند؛ اما معمولاً به تعالیم دوازده‌گانه مشهور شده‌اند. به نظر می‌رسد این تعالیم را که عبدالبهاء، دومین رهبر بهائیان، تدوین کرده و در سفر وی به اروپا و آمریکا در سال‌های ۱۹۱۱ تا ۱۹۱۳م تشریح و تبلیغ شده‌اند، برای تطبیق بهائیت با مدرنیته غربی و جذب غربیان ارائه کرده‌اند و سبک و سیاقی متفاوت با تعالیم باب و بهاء دارند. برخی از این تعالیم، ریشه در اندیشه‌های بهاءالله نداشته و حتی در مواردی، مثل تساوی حقوق زن و مرد، مخالف تفکر بهاءالله بوده‌اند و برخی دیگر موضوعاتی هستند که در دوره‌های پیش از بهاءالله وجود داشته‌اند و بسیار علمی‌تر و منطقی‌تر از آنچه عبدالبهاء مدعی آن است، بحث شده و به اصول دوازده‌گانه بهائیت شهرت یافته‌اند. در کتاب امر و خلق، نوشته فاضل مازندرانی، از مبلّغان بهائی، درباره این تعالیم آمده است:

«در خطابات حضرت عبدالبهاء که در اروپ و آمریک ادا فرمودند، غالباً مواضع ذیل را به‌عنوان تعالیم حضرت بهاءالله شمردند و تفصیل و توضیح به تناسب محل دادند: ۱ـ تحرّی حقیقت؛ ۲ـ وحدت عالم انسانی؛ ۳ـ اصول همه ادیان یکی است؛ ۴ـ رفع تعصبات؛ ۵ـ دین باید ایجاد محبت و اتحاد نماید؛ ۶ـ دین باید مطابق عقل و علم باشد؛ ۷ـ تعلیم و تربیت عمومی؛ ۸ـ تساوی رجال و نساء؛ ۹ـ زبان و خط عمومی؛ ۱۰ـ صلح عمومی؛ ۱۱ـ اتحاد دول و محکمه کبری؛ ۱۲ـ تعدیل اقتصاد.

در بعضی از خطابه‌ها، «محبه الله و استفاضه از روح‌القدس و تفکیک سیاست از دین» را هم به عنوان تعالیم حضرت بهاءالله شمردند.(۳) در همین کتاب، این تعالیم را با اندکی تفاوت ذکر کرده، که به‌جای «تعدیل اقتصاد»، «حصر جهاد به لسان و بیان» آمده است.(۴)

حال با توجه به این تعالیم، به تحلیل و نقد آنها می‌پردازیم.

۱ـ تحرّی حقیقت

تحرّی حقیقت به معنای آزادی برای یافتن حقیقت است؛ به این معنا که انسان باید شخصاً و بدون هیچ فشاری از جانب کسی، خود عقیده‌اش را انتخاب کند و اساساً یکی از امور فطری است که در تمام ملل و ادیان پذیرفته شده است. اسلام نیز اجبار در پذیرش دین را رد کرده، همواره انسان‌ها را به تفکر و تعقل سفارش می‌کند. طبق نظر علمای اسلامی، اصول دین، تحقیقی است، نه تقلیدی. بنابراین، تحرّی حقیقت موضوع جدیدی نیست که بهائیت داعیه‌دار آن است و آن را از اصول خود می‌داند؛ اما در فرقهٔ بهائیت، چه در عمل و چه در نظر، این اصل جایگاهی ندارد و شعاری برای فریب مردم است. نمونه‌های متعددی از این تناقض در گفتار رهبران بهائی وجود دارد که در اینجا به برخی از آنها اشاره می‌شود.

بهاءالله، که رهبر اصلی بهائیت شناخته می‌شود، می‌نویسد: «این کلمات را مبادا کسی تأویل نماید و مانند بعد از صعود [منظور اعدام باب است]، هر ناقض ناکثی بهانه‌ای کند و علم مخالفت برافرازد و خودرأیی کند و باب اجتهاد باز نماید. نفسی را حق رأی و اعتقاد مخصوصی نه. باید کل اقتباس، از مرکز امر و بیت عدل نمایند و ما عداهما کل مخالف فی ضلال مبین».(۵)

بنا به گفته دکترایان سمپل، عضو بیت‌العدل؛ «حضرت بهاءالله، مستقیماً و از طریق مرجعیتی که به حضرت عبدالبهاء عنایت فرمودند، حق تبیین معتبر و موثق یا استنتاج از کتب مقدسه را با صراحت تام، از آحاد مؤمنین، هر قدر که عالم و فاضل باشند، اخذ نمودند و مرجعیت و مرکزیت را تنها در دو مؤسسه متمرکز ساختند: ولایت امرالله و بیت‌العدل اعظم.»(۶)

آیا با وجود این تأکیدات مبنی بر تقلید محض از بیت‌العدل و نهی از اجتهاد و تحقیق، جایی برای تحرّی حقیقت می‌ماند؟ از سویی، با نفی منابع اصلی شناخت بشر، مانند عقل، وحی، حس و تجربه ـ که در مبحث معرفت‌شناسی ارائه شد ـ معلوم است که تحرّی حقیقت شعاری بیش نیست و حقیقت و یافتن آن در بهائیت، بی‌معناست. همچنین مطالعه احوال کسانی که از بهائیت کناره گرفته‌اند، به گونه‌ای شگفت‌آور، از نبود آزادی عقیده و تفکر در این جماعت مدعی تحرّی حقیقت، گلایه و شکایت شده است.

۲ـ وحدت عالم انسانی

یکی دیگر از تعالیم دوازده‌گانه بهائیان، وحدت عالم انسانی است. این شعار، اگرچه ظاهری عوام‌پسند دارد، اما با عقل و فطرت سازگار نیست؛ چرا که وحدت ظالم و مظلوم، مستضعف و مستکبر و کافر و مؤمن امکان ندارد. در این رابطه، عبدالبهاء می‌گوید: «جفاکار را مانند وفادار، به نهایت محبت رفتار کنید و گرگان خونخوار را مانند غزالان ختن و ختامشک، معطّر به مشام رسانید.»(۷) شوقی افندی نیز وحدت عالم انسانی را در رأس تمام تعالیم بهائی معرفی کرده است.

اگر منظور از وحدت عالم انسانی، رفع اختلافات و بی‌توجهی به رنگ، نژاد، قوم و قبیله در ارتباط با انسان‌هاست، این امر تازگی ندارد و در تعالیم ادیان الهی، از جمله اسلام نیز وجود دارد؛ اما در بهائیت، این موضوع مصداق ندارد؛ مثلاً عبدالبهاء در یکی از سخنرانی‌های خود در مقام تعریف و تمجید از سیاهان آمریکایی و مقایسه آنان با سیاهان آفریقایی، سیاه‌پوستان را مورد اهانت قرار می‌دهد و آنها را گاوهایی به صورت انسان می‌داند. وی می‌گوید: «مثلاً چه فرق است میان سیاهان آفریک؟ و سیاهان آمریک اینها خلق الله البقر علی صوره البشرند؛ آنان متمدن و باهوش و ... .»(۸)

*** منابع در دفتر هفته‌نامه موجود است.**

آفاق

تحلیلی بر نسل نوین جنگ نرم علیه انقلاب اسلامی ـ قسمت پنجاه‌وپنجم

جنگ نرم با شعارها و نمادهای هیجان‌ساز در انتخابات

□دکتر سیامک باقری‌چوکامی/

استفاده از نمادها، استعاره‌ها و شعارها در انتخابات امری طبیعی است و همواره جریان‌های سیاسی و نامزدهای انتخابات در کشورهای مختلف از آن استفاده کرده‌اند؛ اما این تکنیک به دلیل تأثیرات شگرف آن بر رفتار انتخاباتی مردم همواره مورد توجه بازیگران جنگ نرم به منظور پیروزی جریان‌های همسو یا سرنگونی رژیم‌های ناهمسو قرار گرفته است.

تئوریزه شدن نمادها برای براندازی نرم

در این زمینه نظریه‌پردازان جنگ نرم مطالعات زیادی انجام داده‌اند و جزوه‌ها و کتاب‌های آموزشی برای جریان‌های مخالف رژیم‌هایی که از نظر آنها نامطلوب تلقی می‌شوند، منتشر شده است. از جمله آنها جین شارپ، استاد علوم سیاسی دانشگاه‌های آمریکا و عضو ارشد اندیشکده آلبرت اینشتین است که در کتاب «از دیکتاتوری تا دموکراسی» ۱۹۸ اقدام عملی را برای سرنگونی یک نظام سیاسی (به زعم نویسنده، سرنگونی یک دیکتاتور) به روش براندازی نرم، پیشنهاد داده است که بخشی از آنها به نمادها اشاره دارد. جین شارپ درباره اقدامات گروهی نمادین این موارد را ضروری می‌داند: ۱ـ استفاده از پرچم‌ها و رنگ‌های نمادین؛ ۲ـ پوشش‌های نمادین؛ ۳ـ تخریب اموال عمومی و شخصی؛ ۴ـ نمایش تصویر افراد و شخصیت‌ها؛ ۵ـ استفاده از علامت‌ها و نام‌های جدید؛ ۶ـ اعلام نیازها و درخواست‌های عمومی نمادین؛ ۷ـ چاپ سفید قسمت‌هایی از صفحات روزنامه؛ ۸ـ استفاده نمادین از شمع و روشن و خاموش کردن هماهنگ چراغ‌ها و ۹ـ در کنار هم ایستادن و حلقه کردن دست‌ها.

وی همچنین برای ایجاد ارتباط با مخاطبان گسترده‌تر چهار پیشنهاد می‌دهد که عبارتند از: ۱ـ شعارها و نمادهای خاص؛ ۲ـ پرچم‌ها، پوسترها و ارتباطات بصری؛ ۳ـ جزوه‌ها و رساله‌های چاپی و ۴ـ دیوارنویسی. تمسخر و اهانت به شخصیت‌ها یکی دیگر از استعاره‌های مورد تأکید جین شارپ است. این کتاب «از دیکتاتوری به دموکراسی» جین شارپ در همه کشورهایی که انقلاب‌های رنگی در آنها رخ داده، به صورت هدفمند توزیع شده است. در ایران نیز پیش از فتنه ۸۸ این کتاب ترجمه و منتشر شده بود.

استفاده از نماد V

با وجود این، اکنون استفاده وسیع و هنرمندانه از نمادها یکی از ابزارهای مهم و محوری در جنگ نرم به شمار می‌آید. بر اساس پیشنهادهای طراحان جنگ نرم، مانند جین شارپ، رابرت هلوی و اکرمن اولین تجربه در کشور چکسلواکی که زیر مجموعه بلوک شرق تعریف می‌شد، در دوره شش هفته‌ای ۱۷ نوامبر تا ۲۹ دسامبر ۱۹۸۹ صورت گرفت. در اینجا از نماد (V) که در پیراهن‌های بدون آستین نقش بسته و با دست نشان می‌دادند، استفاده شد. در مدل چکسلواکی، رسانه‌های غربی ابتدا اصطلاح یا استعاره بهار پراگ را ابداع کردند و در بین مردم این کشور عمومی شد.

نماد رنگ

اولین بار از رنگ (نارنجی) به عنوان سمبل طرفداری از «یوشچنکو» علیه نظام حاکم به صورت گسترده و در اشکال مختلف استفاده شد که طی آن وی موفق به انقلاب نارنجی شد و جریان غرب‌گرا بر قدرت تسلط یافت. در لبنان از رنگ صورتی یا نماد سرو و کاج استفاده شد. انقلاب سرو (صورتی) لبنان در سال ۲۰۰۵ در پی قتل رهبر حزب مخالف، «رفیق حریری»، که به خروج نیروهای سوری از لبنان منجر شد، به وقوع پیوست. در روسیه از رنگ سفید بهره گرفته شده که در نام ارتش سفید ریشه دارد. ارتش سفید نام مجموعه‌ای از نیروهای مخالف انقلاب بلشویکی بود که تلاش می‌کردند با حمایت انگلستان، فرانسه، آمریکا و ژاپن انقلاب روسیه را شکست دهند. (گفتنی است، با مدیریت پوتین این حرکت به نفع غرب‌گرایان تمام نشد.) در انتخابات ۸۸ ایران نیز از رنگ سبز به صورت گسترده استفاده شد و با تحریک رسانه‌های خارجی و داخلی و سفارتخانه‌های بیگانه و سرویس‌های اطلاعاتی غربی و صهیونیستی و پافشاری اصلاح‌طلبان سبب درگیری هواداران سبز با حاکمیت شد و فتنه ۸۸ را رقم زد. نامزدهای دوره یازدهم ریاست‌جمهوری نیز از این تکنیک استفاده کردند؛ اما با توجه به تجربه فتنه ۸۸ بازیگران جنگ نرم موفق نشدند حرکت‌های خیابانی و آشوب ایجاد کنند.

نماد گل

گل نماد دیگری است که از آن در کشورهای گرجستان و قرقیزستان استفاده شد. در گرجستان انتخابات به انقلاب گل رز یا سرخ و در قرقیزستان به انقلاب لاله‌ای تبدیل شد. جرج بوش، رئیس‌جمهور آمریکا پس از پیروزی انقلاب گل رز به این کشور سفر کرد و ضمن اینکه گرجستان را مشعل آزادی برای منطقه و جهان دانست، گفت: «شما اینجا تنها با گل سرخی که در دست‌تان بود و با قدرت اعتقادتان، آزادی را به دست آوردید.» (عبدوس، ۱۳۸۹: ۱۲۵)

نمادها در کنار شعار و استعاره

از نظر طراحان جنگ نرم، نمادها زمانی از کارایی و اثربخشی بیشتر برای تغییر سیاسی برخوردار خواهند شد که به همراه شعارها و استعاره‌های شالوده‌شکنانه باشند. اتفاقاتی که در انقلاب‌های رنگی، از جمله در فتنه ۸۸ رخ داد، زیرا شعارها، استعاره‌ها و بیانیه‌های ساختارشکنانه سبب فعال‌سازی گسل‌های اجتماعی شد و جامعه را دستخوش اغتشاشات خیابانی کرد. با بررسی نمادها و شعارهای برخی از نامزدها و ستادهای انتخاباتی آنها می‌توان چنین علایمی را در انتخابات ریاست‌جمهوری دوازدهم ۱۳۹۶ نیز مشاهده کرد. به نظر می‌رسد، هشدار رهبر معظم انقلاب در همین راستا بوده است که می‌فرمایند: «امنیت ملی و آرامش کشور بسیار مهم است و کاندیداهای محترم مراقب باشند به خاطر خطای در تشخیص، گسل‌های اعتقادی، جغرافیایی، زبانی و قومی را تحریک نکنند و در مسیر طراحی ناتمام دشمن قرار نگیرند.» (۱۳۹۶/۲/۲۱)

هدف از نمادسازی

با وجود این بهره‌گیری از نمادها، استعاره‌ها و رنگ‌ها، با هدف‌گذاری‌های مختلفی صورت می‌گیرد. ۱ـ احساسی کردن فضای انتخاباتی و هیجانی کردن رقابت‌های سیاسی؛ ۲ـ آماده‌سازی برای کشاندن طرفداران به تجمع‌های خیابانی؛ ۳ـ استفاده از نمادها برای پر کردن خلأ گفتمانی در رقابت‌های سیاسی؛ ۴ـ تلاش برای موج‌آفرینی، تعریف مرز، غیریت‌سازی و دوقطبی‌سازی کاذب و ۵ـ تحریک و بسترسازی برای اعتراضات گسترده مردمی علیه تغییر رژیم یا به پیروزی رساندن جریان غرب‌گرا و متمایل به غرب.

انگیزه و سناریوی دشمن و هشدارهای رهبری

تردیدی نیست که دشمنان و مخالفان نظام اسلامی برنامه‌ریزی و سناریوهای متعددی برای انتخابات دوازدهم ریاست‌جمهوری ایران دارند که به تناسب شرایط در تلاشند که آنها را عملیاتی کنند. مرکز کانادایی «گلوبال ریسرچ» چندی پیش از برنامه آمریکا و عربستان برای تحریک به آشوب در داخل مناطق مرزی، ایجاد تهدیدهای تروریستی در داخل ایران و تحریک به انقلاب رنگی خبر داده بود. با توجه به برخی تحرکات نامزدهای انتخاباتی و به دلیل انگیزه و برنامه‌ریزی دشمنان و مخالفان، رهبر معظم انقلاب در جشن دانش‌آموختگی دانشجویان دانشگاه امام حسین(ع) هشدار دادند که «مسئولان همه باید مراقبت کنند امنیت حفظ شود. اگر کسی بخواهد علیه امنیت کشور قیام کند، قطعاً با عکس‌العمل سخت مواجه خواهد شد. آن صهیونیست پولدار آمریکایی خبیث که گفت من گرجستان را با ۱۰ میلیون دلار توانستم زیر و رو کنم، در سال ۸۸ هم با حماقت به این فکر افتاد که بر جمهوری اسلامی اثر بگذارد؛ با دیوار مستحکم اراده و عزم ملی برخورد کردند؛ امروز هم همین‌جور است. امنیت کشور باید محفوظ بماند. هرکسی از این راه تخطی کند، قطعاً بداند سیلی خواهد خورد.» (۱۳۹۶/۲/۲۱)

ردیف	کشور	نماد	عنوان حرکت
۱	گرجستان	گل رز	انقلاب مخملی
۲	اوکراین	نارنجی	انقلاب نارنجی
۳	قرقیزستان	گل لاله	انقلاب لاله‌ای
۴	روسیه	روبان سفید	شکست جریان غربگرا
۵	لبنان	رنگ صورتی و نماد سرو	انقلاب سرو یا کاج
۶	ایران (انتخابات ۸۸)	رنگ سبز	فتنه سبز و ناکام شدن آن با همت مردم و رهبری
۷	ایران (انتخابات ۹۲)	رنگ بنفش و کلید	پیروزی جریان اعتدال بدون تنش
۸	ایران (انتخابات ۱۳۹۶)	رنگ سبز و بنفش و مشت	؟؟؟

پردازش

انتخابات آزاد و کارکرد باور مردم

□شهاب زمانی/ قدرت انتخاب از نعمات الهی به شمار می‌آید. در واقع انتخاب، به مفهوم برخورداری انسان از فرصت و امکانی است که از میان چند یا دست‌کم دو پیشنهاد یا بدیل برایش به وجود می‌آید. بر اساس این، موضوع کانونی در هر انتخابی این است که بدیل‌ها تا چه اندازه واقعی هستند، تصمیم‌گیری به سود یک گزینه تا چه اندازه آزادانه صورت می‌گیرد و این تصمیم‌گیری تا چه اندازه بر امر برگزیده تأثیر می‌گذارد.

سیاست به معنای مبارزه سازمان‌یافته برای دستیابی به قدرت است. با انتخاب آزاد در پهنه سیاست در جایی روبه‌رو هستیم که انتخاب‌کننده نه تنها در روندی شرکت می‌کند که قدرت سیاسی را برای مدت زمانی محدود به نیرویی معین تفویض می‌کند؛ بلکه از طریق این اقدام خود همزمان حقانیت آن نیرو را نیز تضمین می‌کند؛ زیرا حکمرانی تنها زمانی می‌تواند برحق و مشروع باشد که با موافقت کسانی همراه شود که قرار است بر آنان حکمرانی شود.

در جوامع دموکراتیک، انتخابات آزاد متضمن چنین اصلی است. این سازوکار از گذرگاه رأی‌گیری عمومی و آزاد، تکلیف احزاب یا زنان و مردانی را تعیین می‌کند که قرار است برای مدتی معین و محدود، زمام امور دولت را در اختیار داشته باشند و به نمایندگی از انتخاب‌کنندگان خود حکمرانی کنند.

البته امروزه در جوامع دموکراتیک با دموکراسی هدایت‌شده مواجه هستیم و به میزانی که ادعا می‌شود قدرتمندان و دولتمردان تلاش می‌کنند با اعمال نفوذهای پنهانی و طراحی‌های هزار لایه از طریق مثلث قدرت، ثروت و رسانه، حق گزینش آزاد شهروندان را تحدید و به سمت خواسته خود سوق دهند.

این در حالی است که در نظام جمهوری اسلامی ایران انتخابات به معنای واقعی کلمه آزاد بوده و مردم به مفهوم حقیقی قدرت تعیین‌کنندگی و انتخاب دارند. شاهد مثال این مدعا، انتخاب‌هایی است که از سوی مردم در دوره‌های گذشته ریاست‌جمهوری به وقوع پیوسته است. اساساً هر دولتی که در انتهای دوره خدمتش متولی برگزاری انتخاباتی بوده، دقیقاً رقیب یا منتقد انتخاباتی‌اش حائز رأی لازم برای تشکیل دولت جدید شده است. صائب بودن این موضوع است که اولاً انتخابات آزاد در جمهوری اسلامی همواره ابزاری کانونی برای رفع منازعات سیاسی و دستیابی به وفاق اجتماعی بوده، ثانیاً «سرمایه همبسته اجتماعی» برای نظام اسلامی تولید کرده است. به این معنا که چون مردم در طول این چهار دهه از عمر انقلاب، این امانتداری را از نظام دیده‌اند، نه تنها دروغ بزرگ مدعیان تقلب در حوادث پس از انتخابات دهم ریاست‌جمهوری در سال ۸۸ را لحظه‌ای باور نکردند، بلکه خود به کف خیابان آمدند و از انتخابات آزاد و سلامت آن و امین بودن نظام در برگزاری انتخابات و ارزش‌های نظام اسلامی دفاع کردند.

نکته

چگونگی حکومت مردم

در تبیین رابطه میان دموکراسی و اراده مردم، پرسشی که مطرح می‌شود، این است که آیا ناشی بودن همه قوای دولتی از اراده مردم، به معنی واقعی حکومت مردم و شرکت آنان در همه تصمیم‌گیری‌های سیاسی است؟ پاسخ بی‌تردید منفی است؛ زیرا امروزه با توجه به گستردگی میدان وظایف دولت‌های مدرن و بغرنجی این وظایف، امکان اعمال دموکراسی مستقیم وجود ندارد. برای نمونه، تک‌تک شهروندان جامعه نمی‌توانند در تصمیم‌گیری‌های بغرنج امور اقتصادی، قضایی و... سهیم و صاحب‌نظر باشند.

راهی که باقی می‌ماند، اعمال اراده مردم از طریق گزینش آزاد و ادواری نمایندگان خویش است. انتخابات آزاد، راه حاکمیت مردم را می‌گشاید و همزمان تصمیم‌گیری در امور تخصصی را بر عهده برگزیدگان مردم می‌گذارد. بنابراین، می‌توان گفت انتخابات آزاد، ابزار اعمال حاکمیت مردم در یک نظام دموکراتیک است. بر اساس این، امروزه یک دموکراسی مدرن، دیگر نه به معنای حکومت خود مردم، بلکه به مثابه حکومت نمایندگان مردم قابل تحقق است.

قدرت معنوی یک ملت

روز سوم خرداد، همان ساعت اولی که رزمندگان ما خرمشهر را گرفته بودند، مرحوم شهید صیادشیرازی به من تلفن کرد ـ بنده آن وقت رئیس‌جمهور بودم ـ و گزارش اوضاع جبهه را می‌داد. می‌گفت الان هزاران سرباز و افسر عراقی صف بسته‌اند، برای اینکه بیایند ما دست‌های‌شان را ببندیم و اسیر شوند! قدرت معنوی یک ملت این است. فقط خرمشهر نیست، خرمشهر یک نماد است.(امام خامنه‌ای، ۸۴/۳/۳)

روایت یار

امام خامنه‌ای در گذر زمان-۱۳۹
امتناع از پذیرش مسئولیت

□ **سیدمهدی حسینی/** آنچه در اجلاس فوق‌العاده مجلس خبرگان گذشت این بود که نظر به انتخاب اشخاص از سوی نمایندگان مجلس برای عضویت در شورای رهبری امام خامنه‌ای همواره یکی از اعضای آن جمع شورای پنج نفره یا سه نفره بود. هنگامی که بحث فرد مطرح می‌شود، نمایندگان برای انتخاب او در همان لحظات اولیه انگشت نشانه را به سمت امام خامنه‌ای می‌گیرند. اما معظم‌له در همان هنگام واکنش نشان داده و نمی‌پذیرند. آیت‌الله محمد مؤمن در این باره طی مصاحبه‌ای می‌گوید: «اول کسی که استیحاش کرد خود آقای خامنه‌ای بود، ایشان ردیف‌های عقب مجلس به گمانم ردیف ۷ یا ۸ نشسته بودند. تا این پیشنهاد را شنیدند پا شدند و با تمام استیحاش تشریف آوردند جلو و تعابیری به کار بردند مبنی بر اینکه من نمی‌توانم این کار را بکنم و از پذیرش این پیشنهاد امتناع کردند. بزرگان مجلس نپذیرفتند آقای آذری که نزدیک‌تر به هیئت رئیسه خبرگان نشسته بودند، در دفاع از این پیشنهاد بلند شدند و گفتند: نخیر، قطعاً این کار از شما برمی‌آید و باید این پیشنهاد را قبول کنید. آقای خامنه‌ای در رد این پیشنهاد سؤال کردند که؛ آقای آذری اگر من به عنوان رهبر انتخاب شوم، آیا شما حاضرید تمام حرف‌ها و دستورات مرا گوش کنید؟ ایشان گفت بله من به عنوان وظیفه شرعی، بر خود واجب می‌دانم که هر چه شما دستور دهید، عمل کنم. بنابراین با مباحث مطرح شده جلوی استیحاش آقای خامنه‌ای با این تدبیر گرفته شد.»

امام خامنه‌ای در سخنرانی تاریخ ۱۳۶۸/۴/۱۲ در همین زمینه طی سخنانی در مراسم بیعت ائمه جمعه سراسر کشور به اتفاق رئیس مجلس خبرگان فرمودند: «در آن ساعات بسیار حساسی که سخت‌ترین ساعات عمرمان را گذراندیم و خدا می‌داند که در آن شب شنبه و صبح شنبه چه بر ما گذشت، برادرها از روی مسئولیت و احساس وظیفه، با فشردگی تمام، فکر و تلاش می‌کردند که چگونه قضایا را جمع‌وجور کنند. مکرر از من به عنوان عضو شورای رهبری اسم می‌آوردند که البته در ذهن خودم آن را رد می‌کردم، اگر چه به نحو یک احتمال برایم مطرح می‌شد که شاید واقعاً این مسئولیت را به من متوجه کنند. در همان موقع، به خدا پناه بردم و روز شنبه قبل از تشکیل مجلس خبرگان، با تضرع و توجه و التماس، به خدای متعال عرض کردم: پروردگارا! تو که مدبّر و مقدّر امور هستی، چون ممکن است به عنوان عضوی از مجموعه شورای رهبری، این مسئولیت متوجه من بشود، خواهش می‌کنم اگر این کار ممکن است اندکی برای دین و آخرت من زیان داشته باشد، طوری ترتیب کار را بده که چنین وضعیتی پیش نیاید. واقعاً از ته دل می‌خواستم که این مسئولیت متوجه من نشود. بالاخره در مجلس خبرگان، بحث‌هایی پیش آمد و حرف‌هایی زده شد که نهایتاً به این انتخاب منتهی شد. در همان مجلس کوشش و تلاش و استدلال و بحث کردم تا این کار انجام نگیرد، ولی انجام گرفت و این مرحله گذشت.»

درنگ

مکتب فلسفی صدرا

مکتب فلسفی صدرالمتألهین همچون شخصیت و زندگی خود او، مجموعه در هم تنیده و به وحدت رسیده چند عنصر گرانبها است. در فلسفه او از فاخرترین عناصر معرفت یعنی «عقل منطقی»، «شهود عرفانی» و «وحی قرآنی»، در کنار هم بهره گرفته شده و در ترکیب شخصیت او «تحقیق و تأمل برهانی»، «ذوق و مکاشفه عرفانی» و «تعبد و تدین و زهد و انس با کتاب و سنت»، همه با هم دخیل گشته، و در عمر علمی پنجاه ساله او رحله‌های تحصیلی به مراکز علمی روزگار، با مهاجرت به کهک قم برای عزلت و انزوا و با هفت نوبت پیاده احرامی حج شدن، همراه گردیده است.

مکتب فلسفی صدرالمتألهین همچون همه فلسفه‌ها در محدوده ملیت و جغرافیا نمی‌گنجد و متعلق به همه انسان‌ها و جامعه‌ها است. همواره همه بشریت به یک چارچوب و استخوان‌بندی متقن عقلایی برای فهم و تفسیر هستی نیازمندند.

هیچ فرهنگ و تمدنی بدون چنین پایه مستحکم و قابل قبولی نمی‌تواند بشریت را به فلاح و استقامت و طمأنینه روحی برساند و زندگی او را از هدفی متعالی برخوردار سازد و چنین است که به گمان ما فلسفه اسلامی به ویژه در اسلوب و محتوای حکمت صدرایی، جای خالی خویش را در اندیشه انسان این روزگار می‌جوید و سرانجام آن را خواهد یافت و در آن پا برجا خواهد گشت.

امام خامنه‌ای، ۱۳۷۸/۳/۱

گروهک فرقان، گروهک ترور

□ **محمد رضایی/** گروه فرقان در سال ۱۳۵۶ش، به رهبری اکبر گودرزی فعالیت سازمانی خود را آغاز کرد. اکبر گودرزی طلبه‌ای جوان از اهالی لرستان، روستای دوزان در نزدیکی الیگودرز، مکانی بین خمین و الیگودرز بود و چون پدر وی چوپان بود، اعضای گروه فرقان، برای وی لقب «چوپان‌زاده آزاده» را برگزیده بودند.

گودرزی اعضای گروه خود را در مدت ۳ تا ۴ سال از میان جلسات قرائت و تفسیر قرآن در تهران انتخاب کرد. در ۱۳۵۶، گودرزی کلاس‌های تفسیر خود را در مناطق مختلف نازی‌آباد، سلسبیل، مسجد خمسه در قلهک، جوادیه و نیز مسجد فاطمیه خزانه برپا کرد و از همین طریق موفق شد گروه خود را متشکل از ۶۰ ـ ۵۰ نفر عضو تشکیل دهد.

بعد از انتخاب اعضا، گروه وارد مرحله جدیدی شد و از همان سال به طور رسمی با صدور اعلامیه و بیانیه وارد حوزه سیاست و مبارزه شد، اما مبارزه این گروه در این زمان تنها به صدور اعلامیه محدود می‌شد. زمان تدوین و شکل‌گیری ایدئولوژی این گروه، به طور کامل در زمان حکومت رژیم پهلوی بود و بعد از وقوع انقلاب اسلامی، گروه فعالیت تروریستی خود را آغاز کرد و وارد مرحله عمل شد.

از بعد زمانی، از این نظر که دوران تکوین گروه در سال‌های قبل از انقلاب بود، این گروه به عنوان یک گروه ضدرژیم شاه خود را مطرح کرد و در این حوزه بخشی از اطلاعیه‌ها و کتاب‌های تفسیر خود را انتشار داد. این‌گونه کتب در واقع ایدئولوژی مدون گروه فرقان بود که گودرزی بنا بر روحیه ضد روحانیتی که داشت، اظهار می‌داشت که این کتب نتیجه یافته‌های وی در جلسات دینی است که از ۱۶ سالگی اداره می‌کرده، نه دروسی که در حوزه علمیه به او آموخته شده است.

ایدئولوژی مهم‌ترین محور فعالیت این گروه بود و در واقع ستون اصلی کار بر ایدئولوژی استوار بود و عملکردها و اقدام مسلحانه این گروه در آینده، نتیجه مستقیم تفکر و منش فکری رهبر گروه بود. ایدئولوژی گروهک فرقان به شدت متأثر از ایدئولوژی سازمان مجاهدین خلق ایران و برداشت غلط از آثار دکتر علی شریعتی بود به طوری که معمولاً روی جزوات خود جملاتی از این دو منبع به چاپ می‌رساندند.

در سال‌های ۱۳۵۵ تا ۱۳۵۷ گودرزی توانست با کمک گرفتن از روحیه انقلابی جوانان کشور در آن سال‌ها و براساس آموزه‌های نشأت گرفته از برداشت‌های شخصی خود از قرآن، به شدت علیه روحانیت جبهه گیرد. گروه فرقان بعد از سقوط رژیم پهلوی و پیروزی انقلاب اسلامی اعتقاد داشت که روحانیت بدون خواست مردم به شکل کودتا به قدرت رسیده است و به علت نداشتن تجربه کافی در زمینه اداره کشور، نداشتن تخصص‌های لازم در امور فنی و مدیریت ارگان‌های کشوری، کناره‌گیری روحانیت از مسئولیت‌ها را ضروری می‌دانست؛ اما در مورد جانشینی آن، نظر خاصی ارائه نمی‌کرد، زیرا این گروه در ظاهر خواستار سقوط رژیم شاه بود و روحانیت را ضد توحیدی‌ترین عناصر جامعه می‌دانست و معتقد بود که باید در کمترین زمان ممکن با توسل به قهر و آتش و سلاح آنان را از میان برداشت تا هم قربه‌الی‌الله به دستورات و احکام خدا عمل شده باشد و هم خلق تحت ستم از استعمار حاکم رهایی یابند. درباره همه‌پرسی جمهوری اسلامی، در نشریه‌ای که در فروردین ۵۸ با عنوان «رفراندوم، توطئه استحمار و استعمار» منتشر می‌کند، مردم را از رأی دادن بازمی‌داشت. این گروه برای پیاده کردن راهبرد مسلحانه در برابر رژیم، در بهمن ۱۳۵۷ به تجهیزات نظامی مجهز شد. در این زمان، انقلاب پیروز شده و فرقان که «روحانیت را از بنیان و اساس باطل» می‌دانست، تلاش خود را معطوف به مبارزه با آنها کرد.

گروه مذکور که از دیدگاه تئوری و ایدئولوژیکی نتوانسته بود کاری از پیش ببرد، به رویارویی مسلحانه با انقلابیون و جمهوری اسلامی پرداخت و به آیه «فقاتلوا ائمه الکفر» استناد کرده و بر این اساس اقدام به ترور مهره‌های اساسی انقلاب اسلامی کرد. محمدمهدی جعفری، در رابطه با تفاسیر گروه فرقان از قرآن می‌گوید: «این تفاسیر با روح قرآن مطابق نیست. برای نمونه در داستان یوسف(ع) گرگ به معنای ضدانقلاب گرفته شده که حضرت یعقوب(ع)، یوسف را برای به دام انداختن ضد انقلاب به سوی آنها فرستاده است.»

«عزت‌شاهی» که از بازجویان اعضای فرقان پس از دستگیری بود، در رابطه با روحیات آنها می‌گوید: «رهبران این گروه، تحلیل و کار خود را به نام دین صورت می‌دادند و بچه‌های مذهبی را که جذب روحانیت نمی‌شدند، به‌سوی خود می‌کشیدند. آنها مصداق عینی خوارج بودند و مانند آنها فکر می‌کردند. افراد گروه به اکبر گودرزی می‌گفتند: امام!»

این صحبت‌ها به سهولت، تفسیر و باور نادرست این گروه را نسبت به مسائل نشان می‌دهد. این گروه سعی داشت تا از قرآن دستاویزی برای انگاره‌های انقلابی خود عرضه کند. اگرچه گفتمان حاکم بر نوشته‌های گروه فرقان، تطابق جدی با نوشته‌های شریعتی نداشت، اما اعضای گروه پس از دستگیری در تلاش بودند تا باور شریعتی را به‌عنوان ارکان اصلی گروه خود معرفی کنند؛ به طور نمونه حسن عزیزی، یکی از اعضای این فرقه صراحتاً در بازجویی‌های خود عنوان کرد که خط فکری همگی تقریباً تمایلاتی بین دکتر شریعتی و مجاهدین خلق بود و حتی عده‌ای از افراد این گروهک در وصیتنامه‌های خود، اعضای خانواده‌شان را به خواندن کتاب‌های دکتر شریعتی دعوت می‌کردند.

فرقانی‌ها مصداق کامل خوارج بودند، با همان شیوه برخورد و تفسیر ناصحیح از قرآن. گروه برای صدور حکم اعدام، برای هرکس که تشخیص می‌داده مشکل چندانی نداشته و با تشکیل جلسات مختصری به نتیجه می‌رسیده است. فرقان نمونه کاملی از جهل، تحجر و برداشت‌های سطحی از دین بود. این گروه پر بود از جوانان احساسی که بر اساس تعریف‌هایی جاهلانه از دین به ترور چهره‌های تأثیرگذار انقلاب پرداختند. در فهرست ترورهای فرقان، نام‌های ارزشمند زیادی دیده می‌شود: «شهید مطهری، شهید مفتح، حاج مهدی عراقی و فرزندش حسام، سپهبد قرنی، سیدمحمدعلی قاضی‌طباطبایی و... .» قاتل شهید مطهری، محمدعلی بصیری بود. وی پس از دستگیری اظهار کرد که هیچ‌گونه شناخت قبلی نسبت به شهید مطهری نداشته است و تنها دلیلی که وی را به این کار ترغیب کرده، کینه شدید وی نسبت به روحانیت بود و بعد از اینکه در بین افراد گروه مطرح شد که می‌خواهیم یکی از روحانیون مهم شورای انقلاب را ترور کنیم، خود را داوطلب این کار کرد.

در محل ترور استاد مطهری، برگه‌ای زرد گذاشته بودند که با خط قرمز روی آن نوشته شده بود: «فرقان» و در زیر آن با خط سیاه تایپ شده و نوشته بود: «خیانت شخص مرتضی مطهری در به انحراف کشاندن انقلاب توده‌های‌خلق بر همه روشن بود. بنابراین اعدام انقلابی نام برده، انجام پذیرفت.» این گروه برای رفع نیازهای اقتصادی و تأمین هزینه عملیات تروریستی‌اش، اقدام به سرقت از چندین بانک کرد تا بتواند پول‌های سرقتی را صرف خانه‌های تیمی و خرید اسلحه کند. این اقدامات انحراف این گروه و رهبران آن را نشان می‌دهد. در تاریخ ۱۳۵۸/۱۰/۱۸ گودرزی، رهبر این گروهک دستگیر شد.

وی که طراح بسیاری از ترورها و عملیات این گروه بود و به طور مستقیم در ترور شهید قرنی شرکت داشت در تاریخ ۱۳۵۹/۳/۳ اعدام شد. در روز دستگیری گودرزی، تعداد دیگری از اعضای این گروه با نام‌های علی حاتمی، سعید مرآت، عباس عسگری، علیرضا شاه‌بابیک و حسن اقرلو نیز دستگیر و اعدام شدند.

بقایای فرقان تا اوایل سال ۱۳۶۰ ه.ش. همچنان به انتشار برخی از جزوات می‌پرداختند و حتی از ترورهای مجاهدین خلق نیز به نوعی سوءاستفاده کرده، آنها را با اندیشه‌های خود پیوند می‌دادند. گروهک فرقان که چندان از نظر ساختاری قوی نبود و اعضای آن تنها دلخوش به افکار و ایدئولوژی‌های گودرزی رهبر گروه بودند، بعد از اعدام وی و دستگیری اعضای اصلی آن از هم فروپاشید و بقایای این گروه توبه کردند.

تاریخ ایران

رابطه قره‌باغی و بختیار

□ **عبدالله شهبازی/** قره‌باغی در دوران نخست‌وزیری شریف امامی وزیر کشور و در دولت ازهاری رئیس ستاد ارتش شد. در دولت بختیار نیز رئیس ستاد ارتش و عضو شورای سلطنت بود، طی این مدت به گفته خودش کم‌وبیش همه روزه با سفرای انگلیس و آمریکا، که جداگانه به ملاقات او می‌رفتند، دیدار داشت و با آنها تبادل اخبار کامل می‌شد. هر دو سفیر در هر ملاقات پشتیبانی خود را اعلام و او را به مقاومت دعوت می‌کردند و او حرف دو سفیر را مانند سند قبول داشت. در این دوران تا زمانی که محمدرضا در ایران بود، او همه روزه حداقل روزی یکی دو بار با محمدرضا ملاقات داشت و گاهی نیز مطالب را تلفنی به اطلاع محمدرضا می‌رساند.

در دوران بختیار، قره‌باغی که کم‌وبیش همه‌روزه به دیدار من (فردوست) می‌آمد، حتی یک کلمه درباره بختیار با من صحبت نکرد که وی از نظر شخصیت و معلومات و... چگونه است؛ چون قره‌باغی را در تاروپودش می‌شناسم، متوجه شدم که این علامت احترام شدید او به بختیار است. علت این احترام نیز دو موضوع بیشتر نبود: یا بختیار نفع مادی به او می‌رساند یا قول مقام بعد از خود را به او داده بود و یا هر دو موضوع! علت اینکه قره‌باغی در این‌باره هیچ‌گاه چیزی به من نگفت، موضع من در قبال بختیار بود و مسلماً از بختیار پرسیده بود که آیا مرا در جهت طرفداری از بختیار نصیحت کند و بختیار جواب منفی داده بود. اگر چنین نبود، قطعاً در این ۳۷ روز قره‌باغی با من صحبتی کرده و مرا در جهت حرکت بختیار راهنمایی می‌کرد.

در این ۳۷ روز، قره‌باغی خود را بسیار مهم می‌دانست؛ به ویژه روزی که به دفترم آمد و مشاهده کردم روی لباس نظامی نشان‌های خود را زده (که به هیچ وجه معمول نیست) و چماق مارشالی به دست دارد! چون او را خوب می‌شناختم و ۴۲ سال بی‌وقفه دوست بودیم، میزان تکبرش را از روی سرفه‌اش تشخیص می‌دادم: هر چه سرفه بلندتر، تکبر بیشتر! خلاصه آن روز قره‌باغی با این شمایل آمد و سرفه‌اش نیز خیلی بلند بود! کمی نشست و رفت و مطلب مهمی هم نگفت! متوجه شدم مسئله‌ای رخ داده و بلافاصله تلفنی از پرویز ثابتی (مرد دوم ساواک) پرسیدم که جریان چیست؟! ثابتی گفت در جلسه دیروز بعدازظهر کمیسیون، بختیار مطرح کرد که بهترین راه مقابله با انقلاب این است که رژیم جمهوری اعلام شود و من رئیس‌جمهور و قره‌باغی جانشین رئیس‌جمهور شود (چنین جمله‌ای)! در این موقع بدره‌ای به‌شدت عصبانی شد و به بختیار ناسزا گفت و خواست با او گلاویز شود که دیگران نگذاشتند و او از جلسه خارج شد؛ ولی بقیه ماندند (یعنی اعتراضی نداشتند). به هر حال، چنین وعده‌هایی به قره‌باغی داده شده بود و او خود را فرد دوم مملکت حساب می‌کرد!

قره‌باغی پس از ۲۲ بهمن مخفی شد. در این روزها من نیز در خانه دکتر امید مخفی بودم و قره‌باغی روزی دو سه بار به من تلفن می‌کرد؛ ولی شماره خود را به من نداد. بعدها که جایم را عوض کردم، قره‌باغی پیش از خروج از کشور به منزل توران (خواهرم) تلفن کرد و گفت، به فلانی بگویید با من صحبت کند. توران پاسخ می‌داد نمی‌دانم کجاست. قره‌باغی می‌گوید: «برای ایشان مفید است که با من صحبت کند. من دو روز دیگر باز تلفن می‌کنم.» توران به من گفت، ولی من مصلحت ندیدم که تلفنی صحبت کنم و به توران گفتم بگوید که مرا پیدا نکرده است. پس از خروج قره‌باغی از ایران، از طریق توران فهمیدم که وی در منزل دانش‌فر، کارمند سابق شرکت نفت پنهان بوده است (منزل قره‌باغی یک منزل با منزل توران فاصله دارد. روزی توران به منزل قره‌باغی، که اکنون فامیل وی در آنجا زندگی می‌کنند، می‌رود و در آنجا فرد فوق می‌گوید که من برادر زن قره‌باغی هستم و قره‌باغی تمام مدت در خانه من بود.)

منبع: فردوست، ظهور و سقوط سلطنت پهلوی، ج ۱: ۶۱۱ ـ ۶۰۸

تاریخ حماسه

بسترهای آغاز جنگ تحمیلی

□ **محمد درودیان/** جنگ عراق با ایران که در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ آغاز شد و در روز ۲۹ مرداد ۱۳۶۷ به پایان رسید، یکی از طولانی‌ترین جنگ‌های جهان و یکی از گسترده‌ترین جنگ‌های منطقه‌ای بوده است. جنگ عراق با کشورمان فرایند ظهور عوامل تاریخی، فرهنگی، ژئوپلیتیک و نظامی گوناگونی بوده است که با اراده شخصی، مانند صدام حسین به وقوع پیوست.

معمولاً هر جنگی با بهانه‌ها و با وجود زمینه‌ها و به منظور نیل به اهداف سیاسی معین و مشخصی آغاز می‌شود. راهبرد هر جنگ، یک طرح و برنامه عملی است که با کاربرد زور و ابزارهای نظامی، هدف‌های سیاسی را تعقیب می‌کند. عراق از مدت‌ها پیش خود را برای جنگ با ایران آماده کرده بود. او پیش از جنگ با کمک حزب دموکرات توانست نیروهای مسلح ایران را از مرز پیرانشهر تا اشنویه و مهاباد تا جنوب کُردستان درگیر کند؛ بنابراین با آغاز جنگ دیگر نیازی نداشت برای این مناطق نیروی اساسی تخصیص دهد. رئیس‌جمهور عراق با تصور نادرست از وضعیت قدرت نظامی، ظرفیت‌ها و توانمندی‌های جمهوری اسلامی و با گمان ضعف نظامی و سیاسی ایران و اطمینان از پیروزی ارتش عراق، جنگ را برنامه‌ریزی کرد. صدام محیط منطقه و فضای بین‌المللی را برای چنین حمله‌ای مناسب و مساعد می‌دید و در حالی تصمیم گرفت به ایران حمله کند که آمریکا به دلیل از دست دادن منافع خود و فروپاشی نظام شاهنشاهی، به دنبال راهی برای بازگشت به ایران بود. افزون بر این، شوروی نیز با ظهور اندیشه انقلاب اسلامی، نگران افول مکتب مارکسیسم در کشورهای مسلمان و همچنین مشغول اشغال افغانستان بود. رؤسای کشورهای عربی هم نگران از دست دادن تاج و تخت خود از طریق تکرار نهضت اسلامی ایران در سرزمین‌های خود بودند. در چنین وضعیتی صدام احساس کرد که با هم‌سو شدن اهداف قدرت‌های جهانی و کشورهای عربی همسایه ایران با اهداف حکومت بعث عراق می‌تواند از طریق اقدام نظامی موجب شکست جمهوری اسلامی شود و با سربلندی به حکومت خود در عراق تداوم بخشد. او از بهانه‌های تاریخی برای تهاجم نظامی به ایران سود جست. عراق می‌پنداشت ایران قادر به مدیریت جنگ نخواهد بود و با توجه به آشفتگی‌های سیاسی داخلی، مناسب نبودن روابط بین‌المللی و نداشتن تجربه کافی دولتمردان جدید، بروز جنگ سبب پدید آمدن یک بحران ملی در ایران خواهد شد و این بحران پیروزی را برای عراق رقم خواهد زد. دولت عراق با آغاز جنگ قصد داشت ظرف چند روز یا چند هفته به یک پیروزی عظیم نظامی دست یابد. عراق در تلاش بود از طریق جنگ بر رودخانه اروند تسلط یابد و معاهده مرزی ۱۹۷۵ را منتفی شده اعلام کند. همچنین، با جداسازی استان خوزستان از خاک ایران و تصرف مناطق مشخصی از غرب کشور، ایران را در برابر خواسته‌های خویش تسلیم کند و خود را قهرمان جهان عرب در جنگ قادسیه لقب دهد. تلقی صدام حسین چنین بود که عراق با تحمل هزینه‌ها و تلفات قابل قبولی، می‌تواند به اهداف راهبردی خود در جنگ دست یابد.

اما حکومت عراق، برخی واقعیت‌ها و حقایق را درباره ملت ایران نادیده گرفته بود. آنچه دولت عراق مشاهده می‌کرد، با آنچه بعدها در جریان مقاومت ملت ایران در برابر حمله گسترده ارتش عراق اتفاق افتاد، بسیار متفاوت بود.

تاریخ جهان

به بهانه سالروز درگذشت جواهر لعل نهرو

نامه‌هایی که کتاب شد

□ **اکبر ادراکی/** ۲۷ می برابر با ۶ خرداد، سالروز درگذشت یکی از مردان مبارز و آزادیخواه جهان است. جواهر لعل نهرو، از رهبران جنبش استقلال هند و کنگره ملی هند بود که رنج و مشقت زیادی را برای آزادی سرزمین خود متحمل شد.

جواهر لعل نهرو که پاندیت (معلم) نیز خوانده می‌شود، یکی از بزرگ‌ترین رهبران جنبش استقلال و کنگره ملی هند به شمار می‌رود. او پس از استقلال هند در ۱۵ اوت ۱۹۴۷ (۲۳ مرداد ۱۳۲۶)، به عنوان نخستین نخست‌وزیر این کشور انتخاب شد. تا پیش از استقلال هند، نهرو نزدیک به ۱۰ سال از عمرش را (البته به گونه‌ای نامنظم) در زندان‌های استعماری گذراند. او پس از نخست‌وزیری با کمک افراد میهن‌دوستی چون سردار پاتل و دکتر آمبدکار توانست قوانین جدیدی را برای ساختاردهی مجدد به جامعه هند به تصویب برساند که مهم‌ترین آنها، لغو نظام کاست بود. نهرو همراه با احمد سوکارنو، مارشال تیتو و جمال عبدالناصر، از پایه‌گذاران جنبش عدم تعهد به شمار می‌رود.

نهرو در همه مبارزه‌های انتخاباتی به‌عنوان مرد خستگی‌ناپذیر شناخته می‌شد. او طی سال‌های دهه ۳۰ به اتهام فعالیت‌های سیاسی و مخالفت با تسلط بریتانیا بر هندوستان و دولت کراراً به زندان افتاد. وی همچنین در طول جنگ جهانی دوم به دلیل مخالفت در همکاری و کمک هندوستان در جنگ انگلستان علیه قوای محور و به این بهانه که هندوستان بلافاصله بعد از جنگ باید به استقلال خود دست یابد، به زندان افتاد.

بسیاری از بهترین و ارزشمندترین یادداشت‌های او در زندان که می‌توان به اتوبیوگرافی یا شرح حال خود او و همچنین «نگاهی به تاریخ جهان» که به صورت نامه‌هایی برای دخترش نوشته، اشاره کرد. در خاتمه جنگ، نهرو در گفت‌وگوهای مربوط به تقسیم نیم قاره هندوستان و تأسیس دو کشور مستقل هند و پاکستان و همچنین در ۱۹۵۱، به عنوان یکی از قدرتمندترین حامیان سازمان ملل در جریان بحران کمره شرکت کرد.

مرد مبارز و خستگی‌ناپذیر هند در ژنوایه ۱۹۴۶ بر اثر حمله قلبی، نیمی از بدنش فلج شد و سرانجام در ۲۷ می ۱۹۶۴ در سن ۷۵ سالگی درگذشت.

نامه‌هایی به ایندیرا

نهرو در تابستان سال ۱۹۲۸، زمانی که در زندان به سر می‌برد، یک سلسله‌نامه برای دخترش، ایندیرای ۱۰ ساله نوشت. نهرو در این نامه‌ها با زبانی ساده و روان داستان آفرینش زمین و پیدا شدن زندگی و تشکیل نخستین قبایل و اجتماعات بشری را نقل کرد. بعدها مجموعه آن نامه‌ها را که ۳۰ نامه کوتاه بود به صورت کتابی منتشر کرد. در سال ۱۹۳۰ نهرو که بار دیگر به دلیل فعالیت‌های سیاسی به زندان افتاده بود، درصدد برآمد از فرصت پیش آمده برای نوشتن نامه‌های تازه‌ای به دخترش بهره برد.

این نامه‌های تازه در مدتی نزدیک سه سال از اکتبر ۱۹۳۰ تا اوت ۱۹۳۳ در دو دوران مختلف زندان نوشته شد و در آنها یک دوره تاریخ جهان منعکس می‌شد. در اواخر سال ۱۹۳۳ که نهرو زندان خود را به پایان رساند، نامه‌های خود را مروری کرد و آماده چاپ ساخت، اما چون خیلی زود در ۱۲ فوریه ۱۹۳۴ یکبار دیگر زندانی شد، خواهرش ویجایالکشمی پاندیت، مجموعه آنها را تنظیم کرد و با عنوان «نگاهی به تاریخ جهان» در دو جلد به چاپ رساند.

«نگاهی به تاریخ جهان» در سه جلد ترجمه و منتشر شده است. بخش اول شامل ۹۵ نامه از تاریخ باستان آغاز و تا اواخر قرن هجدهم و تا آستانه انقلاب‌های بزرگ آن قرن ادامه یافته است. بخش دوم ۶۰ نامه در خود دارد و تا جنگ اول جهانی را روایت کرده است. بخش سوم هم ۴۲ نامه شامل دنیای پس از جنگ را شامل می‌شود. البته این تقسیم‌بندی از سوی مترجم صورت گرفته و اصل کتاب یک واحد متصل و به هم پیوسته است. ترجمه فارسی این کتاب از روی چاپ چهارم آن که در ژانویه ۱۹۴۹ در لندن انتشار یافت، انجام شد.

عامل تفاهم ایران و هند

نهرو در سال ۱۳۳۵ ه.ش بعد از دریافت ترجمه کتاب دیگر خود با عنوان «زندگی من» از مرحوم محمود تفضلی، مترجم این کتاب خواست تا اثر تازه‌اش، «نگاهی به تاریخ جهان» را ترجمه کند. نهرو نوشته بود: «خوشوقت خواهم شد که شما کتاب «نگاهی به تاریخ جهان» مرا نیز ترجمه و منتشر کنید.» سه سال بعد و در سال ۱۳۳۸ ه.ش تفضلی یک نسخه از ترجمه کتاب «نگاهی به تاریخ جهان» را به سفیر کبیر هند در تهران تحویل داد تا با حفظ مراتب احترام به دفتر نخست‌وزیری، جایی که جواهر لعل نهرو بر آن تکیه زده بود، بفرستند. نهرو پس از دریافت کتاب برای مترجم کتابش در ایران نوشت:

«آقای محمود تفضلی عزیز! سفیر کبیر ما در تهران یک نسخه از ترجمه فارسی کتاب «نگاهی به تاریخ جهان» را که شما ترجمه کرده بودید را برایم فرستاده است. از شما سپاسگزارم و آن را تقدیر می‌کنم. چون زبان فارسی نمی‌دانم، شاید نتوانم درباره این ترجمه قضاوت کنم، اما شنیده‌ام که این کتاب در ایران موقعیت خوبی کسب کرده است و استقبال شایانی از جانب دانشجویان و عموم مردم از آن شده است. امیدوارم این کتاب سبب تفاهم بیشتر میان ایران و هند بشود. با احساسات صمیمانه/ ارادتمند/ جواهر لعل نهرو»

«نگاهی به تاریخ جهان» همانطور که سفیر کبیر هند به نهرو گفته بود، در ایران با اقبال خوبی مواجه شد و توانست جایزه بهترین ترجمه سال ۱۳۳۸ه.ش انجمن کتاب ایران را کسب کند. رهبر معظم انقلاب اسلامی مدتی پیش در دیدار فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به ایشان توصیه کرد که: «این کتاب جواهر لعل نهرو ـ نگاهی به تاریخ جهان ـ را بخوانید.» (۹۲/۶/۲۶)

مرزبندی دوستی‌ها

حجت‌الاسلام نبوی گفت: بنا به آموزه‌های قرآنی مؤمن حق ارتباط صمیمی با کافران و کنار گذاشتن مؤمنان را ندارد که در صورت چنین اقدامی از دید الهی اینگونه افراد بی‌خبر و ناآگاهند و راه به دست آوردن عزت و موفقیت در برقراری ارتباط با کافران و منافقان نیست. براساس دین کسی که دوستی‌هایش را مرزبندی نکند، دین ندارد و بر اساس آموزه‌های قرآنی، رسول خدا(ص) و صحابه ایشان با مؤمنان نرمخو و با کافران خشن و شدید هستند.

آئینه‌خواص

اویس قرنی ـ ۳
در رکاب علی(ع)

پس از رحلت پیامبر اکرم(ص)، اویس همچنان گمنام زندگی می‌کرد تا اینکه نوبت به خلافت امیرمؤمنان، علی(ع) رسید. وی برای یاری علی(ع) به پا خاست و در زمره یاران ویژه ایشان قرار گرفت. اویس همواره مردم را به همراهی با امیرمؤمنان، علی(ع) فرامی‌خواند.

آورده‌اند مردی به اویس گفت: «مرا موعظه‌ای کن.» اویس پاسخ داد: «تو را سفارش می‌کنم به کتاب خدا و سنت پیامبران الهی و همراهی با صالح مؤمنان»؛ یعنی امیرالمومنین(ع).

نقل است؛ چون امام علی(ع)، در ماجرای تحمیل جنگ جمل به ایشان به سوی بصره حرکت کرد، در نزدیکی بصره در منطقه «ذی‌قار» توقف کرد، آنگاه افرادی چون امام حسن مجتبی(ع)، عمار یاسر و مالک اشتر را برای جذب نیرو به کوفه فرستاد. سفیران مولا علی(ع)، افراد بسیاری را از کوفه برای کمک، به سوی ذی‌قار رهسپار کردند.

شیخ مفید(ره) می‌گوید: «حضرت علی(ع)، برای گرفتن بیعت از یارانش در ذی‌قار نشسته بود که فرمود: امروز از سوی کوفه، هزار مرد بدون کم و زیاد می‌آیند و تا پای جان با من بیعت خواهند کرد.» عبدالله‌بن‌عباس می‌گوید: «من در این پیشگویی حضرت دقیق شدم. چون مردم کوفه به سوی لشکر امیرمؤمنان، علی(ع) آمدند، همه را شمردم. اما هنگامی که شمار آنان به ۹۹۹ نفر رسید، دیگر کسی نیامد. من در شگفت شدم و نگران که مبادا یک نفر نیاید و این موضوع، بهانه‌ای برای سرپیچی بدخواهان از فرمان امام شود. همچنان در این اندیشه بودم که ناگاه، شخصی را دیدم که از کوفه به سوی ما می‌آید. وقتی نزدیک شد، مردی را دیدم که جامه‌ای موبین بر تن و شمشیر و سپر در دست دارد. وقتی به لشکر رسید، نزد امام علی(ع) آمد و عرض کرد: «ای امیرمؤمنان، دست‌تان را بدهید تا با شما بیعت کنم.» علی(ع) فرمود؛ «با من به چه چیزی بیعت می‌کنی؟» اویس گفت: «بیعت بر شنیدن سخنان تو و پیروی از فرمانت و جنگیدن در رکابت تا پای جان.» علی‌بن‌ابی‌طالب(ع) فرمود: «نام تو چیست؟» اویس گفت: «من اویس قرنی هستم.» امیرمؤمنان از این پیشامد بسیار خوشحال شد و فرمود: «الله اکبر، حبیبم رسول خدا، به من خبر داد که مردی را از امت ایشان با نام اویس قرنی خواهم دید.» او از افراد حزب خدا و حزب رسول خداست. وی در پایان عمر مبارکش به شهادت می‌رسد و در روز قیامت، به اندازه افراد دو قبیله ربیعه و مضر، انسان‌ها را شفاعت خواهد کرد.»

ابن‌عباس می‌گوید: «به خدا سوگند، با آمدن اویس و تکمیل شدن هزار نفری که امام علی(ع) پیشگویی کرده بود، اندوه و نگرانی من برطرف شد.»

آنگاه اویس لباس رزم پوشید و در رکاب حضرت با منافقین نبرد کرد. اویس قرنی، با همه توان در جنگ جمل، امیرمؤمنان، علی(ع) را یاری کرد، ولی تقدیر الهی این بود که در این جنگ، به وی هیچ آسیبی نرسد. وی در میدان جنگ جمل، بارها در حال نیایش، این عبارت را زمزمه می‌کرد: «اللهُمَّ الرزُقنی شهادَةً تُوجِبُ لی الجَنَّهَ»؛ خدایا، مقام شهادت را که موجب وارد شدن به بهشت توست، نصیب من کن.

او تنها یکی از یاران معمولی امام علی(ع) نبود؛ بلکه از حواریون آن حضرت به شمار می‌آمد. پیشوای هفتم، امام موسی کاظم(ع) فرمودند: «روز رستاخیز منادی الهی ندا می‌دهد: حواریون محمد(ص) که از پیروی او دست نکشیدند و بر سر پیمان خود باقی ماندند، کجا هستند؟ در این هنگام چهره‌های درخشانی مانند سلمان، ابوذر و مقداد از جای برمی‌خیزند و خود را معرفی می‌کنند. بار دیگر منادی ندا می‌دهد: حواریون علی(ع) کجایند؟ در این هنگام، گروهی از یاران برجسته امیرمؤمنان، علی(ع) مانند محمدبن‌ابی‌بکر، میثم تمار و اویس قرنی برخاسته، از دیگران مشخص می‌شوند.»

آیت‌الله علیرضا اعرافی

هر روز ماه رمضان یک درجه است

گویا این سنتی بوده است که در روزهای واپسین ماه شعبان که شمارش معکوس ورود به رمضان بزرگ آغاز شده است و به ویژه در آخرین جمعه ماه شعبان، پیشوایان معصوم ما اولیای الهی هشدار می‌دادند و موعظه می‌کردند و جامعه را برای ورود به میهمانی بزرگ خدا آماده می‌کردند.

آخرین خطبه پیامبر اسلام، حضرت محمد(ص) در ماه شعبان حاوی مطالب مهمی است. در این خطبه پیامبر خدا نزدیک به ۱۰ وصف در مورد شهر رمضان ذکر می‌کنند.

در روایاتی نقل‌شده که ماه رمضان در قیامت تجسم پیدا می‌کند؛ شفاعت می‌کند؛ ماه مبارک رمضان ماهی است که هنوز ما به بلندای آن نرسیده‌ایم. این ماه که ماه عبادت است، ماه رحمت و مغفرت، ماهی که هم ربیع و بهار فقیران و نیازمندان است و هم بهار دعا و قرآن؛ این ماه چنان شکوهی دارد که برای اولیای الهی عید است؛ عید اخلاق، عرفان و معنویت است.

هلال ماه رمضان برای دل‌های مشتاق و جان‌های علاقه‌مند، اسرار زیادی دارد، حرف‌ها دارد. پیامبر خدا در آخرین جمعه ماه مبارک شعبان همه ما را به یک میهمانی بزرگ فرا می‌خوانند؛ تأکید می‌کنند که درهای رحمت و دروازه‌های عالم غیب روی شما باز می‌شود، این ماه رمضان است؛ ماهی که یک هدیه بزرگ الهی است. خدا را بر توفیق درک ماه رمضان و لیله‌القدر شکر بگذاریم و از اکنون آماده شویم. با دل‌هایی خالی از کینه، با صله ارحام، با استغفار و با رسیدگی به یتیمان، نیازمندان و محرومان می‌شود به استقبال ماه مبارک رمضان رفت. درجات ماه رمضان درجات قابل وصفی نیست. هر روز و شب ماه رمضان یک پله است؛ یک درجه است. درجات یک روزه را باید سیر کرد.

مشکلات با موعظه حل نمی‌شود!

اصلاح روابط خانوادگی، پایه اصلاح سایر مسائل اجتماعی است. البته این نکته را باید متذکر باشیم که اصلاح نظام خانواده و آداب سبک زندگی خانوادگی از یک طرف بر فرهنگ ما و شما وابسته است. در پرتو قرآن و سنّت و تعالیم الهی، نظام خانواده خود را بر پایه ارزش‌های اسلامی استوار کنیم؛ البته فقط به همین، اصلاح نمی‌شود؛ یک پایه دیگر اصلاح نظام خانواده و کاهش آسیب‌های خانوادگی، به برنامه‌ریزی مسئولان و حکومت برمی‌گردد. اینکه فرهنگ جامعه، فرهنگ درست الهی شود و زندگی‌های خانوادگی بر بنیاد اخلاق و معنویت استوار شود، این یک پایه است؛ اما یک پایه دیگر این است که دستگاه‌های مسئول و برنامه‌های کشوری، بر اساس ارتقای خانواده و توسعه اخلاق خانوادگی استوار باشند.

بنابراین نباید تصور کنیم که با خطبه و موعظه، همه مسائل خانوادگی حل می‌شود؛ ما امروز مسئله جمعیت داریم؛ اختلافات خانوادگی وجود دارد؛ آسیب‌ها و چالش‌های مختلفی درون خانواده‌ها رسوخ پیدا کرده است؛ البته که معالجه اینها فقط با موعظه و گفتار نمی‌شود؛ لکن این یک پایه است.

صبر و بردباری

از اصول مهم، صبر و بردباری است. درباره صبر و بردباری مطالب متعددی داشتیم، یادآوری می‌کنم که صبر، به عنوان یک قاعده عمومی، از مطلقات اسلامی است که انسان‌ها در روابط‌شان باید اهل تحمل و صبوری باشند.

غیر از آیات و روایاتی که ما را به صبر و مدارا در روابط اجتماعی و خانوادگی فرامی‌خوانند، نزدیک به ۱۰ روایت به طور خاص، زن و شوهر و اعضای خانواده را به تحمل فراخوانده است. تحمل، کلید رفع اختلافات و مشکلات است؛ شوهری که از لحاظ مادی دچار فقر است؛ تفاوت‌هایی که در آداب و رسوم خانوادگی طرفین، می‌تواند وجود داشته باشد؛ توقعات طرفین در رفت‌وآمد میان اقوام یکدیگر، هر یک از این‌ها موجب می‌شود که یک اختلافاتی پیش آید. اگر ما فرهنگ تحمل را در روابط خانوادگی مبنای زندگی قرار دهیم، به ویژه به زوج‌های جوان عرض می‌کنم که آغاز زندگی‌تان را بر صبر و تحمل بگذارید، آن وقت افق‌های روشنی در زندگی شما پیدا خواهد شد.

برکات صبر کردن

در ۱۰ روایتی که ما را به صبر در روابط زندگی توصیه کرده، حداقل به هشت نوع برکت برای صبر اشاره شده است:

۱ـ ثواب کسی که صبر می‌کند، ثواب صابران بزرگ تاریخ است؛ مثل ایوب و آسیه.

۲ـ ثواب کسانی که مشکلات خانه را تحمل می‌کنند، ثواب شاکران الهی است.

۳ـ صبر شما، ثواب جهاد در راه خدا را دارد.

این نکته شگفتی است؛ آن قدر مسئله مهمی است که می‌گوید ثوابش ثواب جهاد است.

۴ـ ثواب صبرکردن، ثواب شهادت در راه خداست، با تحمل کردن همسرت، در ثواب شهیدان سهیم می‌شوی.

۵ـ صبر شما به منزله عبادت است، در بعضی روایات فرموده‌اند: ثواب یک سال عبادت دارد.

۶ـ با اولیای الهی محشور می‌شوی.

در مورد خانم‌ها داریم که اگر کسی سوءخلق همسر خویش را تحمل کند، با اولیای الهی، با صدیقه کبری حضرت فاطمه زهرا محشور می‌شود.

۷ـ رفع عذاب قبر می‌شود.

یک سلسله اعمالی در روایات آمده که باعث کم شدن فشار قبر می‌شود ازجمله آنها صبوری در ارتباطات خانوادگی است.

۸ـ درجه ویژه‌ای برای صابران در خانه، مقرر شده است.

خانه آرام و سالم سرآغاز جامعه سالم و معنوی

به راستی چه خبر است که این ثواب‌ها ذکر شده است؟ ثواب عبادت، ثواب جهاد، ثواب شهادت، حشر با اولیای الهی و کاهش فشار قبر که یکی از مواقف دشوار حیات ما و سیر زندگی اخروی ما است؛ چرا برای بحث صبوری در خانه، این همه آثار ذکر شده است؟ دلیل آن کاملاً روشن است؛ برای اینکه خانه آرام، سالم، معنوی و اخلاقی سرآغاز سعادت یک جامعه است.

خانه‌ای که در آن توقعات اندک باشد، نگاه معنوی در آن حاکم می‌شود. خانه‌ای که زن و مرد آن بردبار هستند و زود از کوره در نمی‌روند، در برابر ناملایمات زندگی خم به ابرو نمی‌آورند و پرخاش نمی‌کنند؛ این خانه می‌شود جای تربیت انسان‌های بزرگ؛ این خانه می‌شود جای تربیت انسان‌هایی که اهل عبادت هستند؛ انسان‌هایی که اهل جهاد در راه خدا هستند؛ آدم‌های بزرگ در خانه‌های آرام تربیت می‌شوند.

خانه‌ای که کشتی آرام است، در ناملایمات طوفانی به هم نمی‌ریزد، فوری نمی‌گویند برویم دادگاه؛ فوری دیگران را به حکمیت نمی‌خوانند؛ خودشان قبل از هرکسی مشکل خودشان را رفع می‌کنند؛ اگر خانه‌های ما این‌طور شد و جوانان ما این فرهنگ بردباری و صبوری را آموختند، آن وقت این ثواب‌هایی که در روایات عرض کردم برای‌شان مترتب می‌شود.

دلایل بی‌صبری ما

چرا ما صبور نیستیم؟ دلیل آن کم ظرفیتی است؛ به خاطر این است که فکر عواقب امور را نمی‌کنیم؛ فکرش را هم نمی‌کنیم که گاهی به خاطر بی‌تحملی و تندی در ارتباط با همسر خود، زندگی از هم می‌پاشد.

یک فرهنگی در غرب وجود دارد که فرهنگ لذت‌گرایی فردی است. این فرهنگ، فلسفه‌ای دارد که می‌گوید انسان‌ها خودشان هستند و لذت‌های دنیای‌شان؛ این فرهنگ، آدم‌ها را بی‌تحمل می‌کند؛ همین که ناملایمات زندگی را ببینند، می‌گوید من می‌خواهم راحت باشم و سریع می‌گوید طلاق؛ جاده طلاق، جاده‌ای است که از نظر شرعی باز است؛ اما بسیار مبغوض است. اختلافات درون یک خانه بسیار کشنده است.

این روح فردگرایی، ناآرام و لذت‌جویی فردی، انسان را به سمت بی‌تحملی می‌برد؛ غافل از اینکه اگر ما اهل صبر و تحمل باشیم، همان زندگی مادی هم، آرام‌تر و راحت‌تر می‌شود. البته معنای صبر و بردباری این نیست که انسان بی‌تفاوت باشد؛ بی‌غیرت باشد؛ یا از ارزش‌های الهی چشم بپوشد؛ هرگز چنین نیست. زن و مرد «هُنَّ لِبَاسٌ لَّکُمْ وَ أَنتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ» چشم‌های یکدیگرند، حافظ اخلاق و منش انسانی یکدیگرند.

صبر، برای رسیدن به اهداف بلند است و این تحمل و بردباری، می‌تواند منشأ آن همه خیرات شود. آیه ۳۵ سوره فصلت را فراموش نکنید که خداوند می‌فرماید: «وَ مَا یُلَقَّاهَا إِلاَّ الَّذِینَ صَبَرُوا وَ مَا یُلَقَّاهَا إِلاَّ ذُو حَظٍّ عَظِیمٍ» مقام صبر و تحمل و بردباری و آرامش در کشاکش زندگی، مقام صابرین است و این مقام برای انسان‌های ویژه‌ای است.

بدانیم که زندگی خانوادگی بر پایه‌هایی نهادینه شده که از مهم‌ترین پایه‌های آن، صبر و بردباری در برابر ناملایمات زندگی است. یک روز قسط هست، یک روز بیکاری، یک روز فقر، یک روز اختلاف سلیقه و آداب دو خانواده و انواع این مثال‌هایی که در ذهن شریف‌تان هست؛ هرکدام از اینها، نکته کوچکی است که بنیان‌هایی را به هم می‌ریزد.

نقطه نظر

نعمت و غضب (۱۱)

□ مهدی عامری/ سخن در این بود که مؤمنان هر روز در نماز خود از خدا می‌خواهند در صف کسانی باشند که به آنها نعمت ارزانی داشته است و در عین حال در زمره گروهی که خشم خدا شامل حال آنها شده قرار نگیرند. تا اینجا مطالبی درباره گروه دوم، یعنی مغضوب علیهم عرضه شد.

صراط مستقیم راه کسانی است که از نعمت الهی برخوردار شده‌اند و طبق آیه ۶۹ سوره نسا، اینان، انبیا، صدیقین، شهدا و صالحین هستند. به این معنا که ما هر روز در نماز از خداوند می‌خواهیم ما را در زمره این بزرگواران قرار دهد. اگر امکان این امر نبود، دعا کردن در این باره لغو بود، پس می‌شود به این مقامات والا رسید.

در آیات قرآن، صدیق و راستگو، به افرادی مانند حضرت مریم (مائده/ ۷۵)، حضرت یوسف (یوسف/ ۴۵)، حضرت ابراهیم (مریم/ ۴۱)، حضرت ادریس (مریم/ ۵۶)، (علیهم‌السلام) گفته شده است. همچنین در روایات و ادعیه حضرت امیرالمؤمنین علی(ع)، حضرت فاطمه‌زهرا(س) و امام رضا(ع) صدیق نامیده شده‌اند. البته روشن است اینها از باب ذکر مصادیق است و یقیناً سایر انبیا و اهل بیت نیز این گونه بوده‌اند.

برای رسیدن به چنین مقام والایی و قرارگرفتن در کنار این بزرگان آن طور که خداوند در آیات گفته است، دو شرط مهم وجود دارد که البته هر یک به خودی خود سختی فراوان دارد.

«وَ الَّذِینَ آمَنُوا بِاللهِ وَ رُسُلِهِ أُولئِکَ هُمُ الصِّدِّیقُونَ وَ الشُّهَداءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ»(حدید/ ۱۹) ایمان به خدا و رسول او انسان را به مقام صدیقین و شهدا می‌رساند و بر مبنای آیه سوره نساء، اطاعت از خدا و پیامبر(ص) انسان را تا این حد بالا می‌برد. پس ایمان و اطاعت دو شرط رسیدن به راه مستقیم و در کنار انعمت علیهم قرار گرفتن است؛ یعنی هم قلب و ذهن سلیم و پاک و هم اعمال و اعضای طاهر و مطیع.

گفت‌وگوی هفته

سیدمرتضی نبوی در گفت‌وگو با صبح صادق

هنر دولت‌ها هدایت منابع و امکانات برای تولید است نه دلالی

□ مجتبی برزگر/ ما واژه مقاومت را از خود حضرت آقا یاد گرفتیم؛ می‌توان این مفهوم را در قالب مکتب انتظار بهتر معنا کرد؛ یعنی منتظر واقعی کسی است که صددرصد در آماده‌باش بوده و به آینده امیدوار باشد. چون به وجود حضرت بقیه‌الله(عج) ذخیره خدا اعتقاد دارد و می‌داند او می‌آید! به همین دلیل باید با قدرت همه سختی‌ها را پشت سر بگذارد و موانع را بردارد. در نتیجه مهم‌ترین عامل و سرمایه، مقاومت است؛ لذا امروز می‌بینید جبهه مقاومت تشکیل شده و هر روز رشد بیشتری می‌یابد که به برکت همین صبر و استقامت است. در قرآن کریم هم آمده است خداوند با صابرین است و اگر شما بگویید خدا و صبر کنید خداوند متعال فرشته‌های نصر خود را نازل می‌کند. شرط انتظار، داشتن استقامت و مقاومت است و اگر کسی بخواهد خودش را با امام زمان(عج) مطابقت دهد، فکر نکند اگر در مقابل طاغوت و کسانی که مقابل حق ایستادند و اهل ظلم و تجاوز هستند، کوتاه بیاید مشکلات او حل می‌شود. بدانید صلابت و پویایی همیشه کار را جلو می‌برد؛ اگر یک کشور و جامعه باصلابت و مقتدر آن هم با اقتدار فرهنگی و با اقتدار علمی و با اقتدار مدیریتی و اقتصادی بتواند نقاط ضعف خود را برطرف کند، در این صورت است که جهان واقعیت او را می‌پذیرد و راه را برای او باز می‌کند. اگر دستاوردهای هسته‌ای ما نبود، یقیناً در مذاکرات به این حداقلی که پذیرش حق فناوری هسته‌ای بود، اذعان نمی‌کردند. این جملات، جملاتی است که سیدمرتضی نبوی عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام با اشاره به دغدغه‌های حضرت آقا درباره دولت مقاومت در گفت‌وگو با هفته‌نامه صبح صادق بیان کرده است، مشروح آن را در ادامه بخوانید.

***نقش دولت‌ها در تحقق شعارهای سال، خاصه «اقتصاد مقاومتی؛ تولید و اشتغال» و رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی در این باره چیست؟**

اول زمینه کار را فراهم کند و دوم اینکه موانع پیش‌روی اقتصاد مقاومتی و تولید و اشتغال را بردارد. حالا چگونه زمینه فراهم می‌شود؟! به تعبیری در ادبیات اقتصادی زمینه، یعنی شاخص‌های محیط کسب‌وکار را بهبود بخشیدن! نکته‌ای که درباره شاخص‌های محیط کسب‌وکار وجود دارد، یکی مقررات پیچیده و غیر شفاف و دست و پاگیر است و دیگری نظام اداری که از طریق آن مردم روند دریافت مجوز و برخی بوروکراسی‌های طاقت‌فرسا را باید انجام بدهند که خود این موضوع یکی از موانع است. می‌دانیم دستگاه‌های ما مشکل دارند و به سرعت جواب نمی‌دهند؛ بعضاً انتظاراتی دارند تا بخواهند یک مجوزی را صادر کنند؛ یعنی وقتی این شاخص را با کشورهای دیگر مقایسه می‌کنیم می‌بینیم آنهایی که پیشرفت کردند در این زمینه تحول ایجاد شده است. یعنی از زمانی که کسی تصمیم می‌گیرد کاری انجام بدهد و مجوز می‌گیرد و همچنین اعلام می‌کند، تا زمانی که این مجوز را بگیرد چند روز بیشتر طول نمی‌کشد، اما در اینجا می‌بینیم آنقدر موانع اداری، بوروکراسی و مقررات پیچیده وجود دارد که بعضاً در این قسمت افراد مأیوس و سرخورده می‌شوند و رها می‌کنند.

مرحله بعد از این زمینه‌ها و موانع، خود نظام اداری است که متأسفانه سلامت کافی و شفافیت لازم ندارد. در این نظام اداری به جای اینکه مانند پلیس راهنما نقش‌شان این باشد که سر چهارراه‌ها رفت‌وآمدها را روان کنند، خودشان به اینکه ترافیک سنگین‌تر بشود، کمک می‌کنند. این نظام اداری روان‌کننده و تسهیل‌کننده کار نیست و کارآمدی لازم را ندارد. یکی از موانع، حمایت‌ها و پشتیبانی‌هایی است که باید در دستور کار دولت‌ها باشد. متأسفانه نظام بانکی ما که باید پشتیبانی مالی داشته باشد؛ نظام مالیاتی ما که باید در جهت سرمایه‌گذاری و تولید مشوق باشد، یا نظام‌های بیمه، در حال حاضر جزء موانع کار هستند و بالاخره یک نظام تأمین اجتماعی که می‌خواهد برای کسانی که اهل کار هستند امنیت خاطری را ایجاد کند که بتوانند به کار بپردازند.

***دولت دوازدهم از اواسط سال روی کار می‌آید؛ با توجه به اینکه شعار سال «اقتصاد مقاومتی؛ تولید و اشتغال» است و یکی از بزرگ‌ترین مشکلات کشور بیکاری است، دولت جدید برای حل این مشکل بزرگ باید چه اقدامی انجام دهد؟**

اولویت دولت همان رویکردی است که حضرت آقا فرمودند؛ مدیریت جهادی! یکی از مشکلات‌مان در دولت‌ها مسئله کارآمدی است. مسئله سلامت و مسئله این مدیرانی است که در حقیقت دلسوزانه خودشان را وقف برداشتن موانع و این زمینه‌سازی کنند. همان‌طور که در دفاع مقدس مدیریت جهادی موفق بود، در نظام اقتصادی و در دولت‌مان نیز مدیریت جهادی روی کار بیاید. از مشخصات مدیریت جهادی این است که از مشکلات نترسد. دلسوز باشد و منافع خود را اولویت قرار ندهد. انگیزه داشته و مؤمن به کار باشد. در نتیجه با توکل به خدا این نظام اداری را کارآمد کند و مقررات دست و پاگیر را نیز کنار بزند. اگر این تحول ایجاد شود، شاهد آن خواهیم بود که با مدیرانی کارآمد و جهادی آن موانع برداشته می‌شود و زمینه برای کار فراهم خواهد آمد.

***با توجه به اینکه برنامه ششم در آغاز راه است، برای تحقق اهداف برنامه، دولت جدید چه کاری باید انجام دهد؟**

یکی از مهم‌ترین مسائل در اینکه برنامه‌های‌مان موفق باشد، این است که باید اولویت‌ها را رعایت کنیم. چون بالاخره منابع نامحدود نیست و امکانات هم باید براساس اولویت‌ها تخصیص داده شود. یکی از هنرهای دولت‌ها و برنامه‌های آنها این است که تخصیص برنامه بهینه انجام شود و امکانات کشور به سمت سرمایه‌گذاری و تولید برود، نه به سمت مسائل دلالی. چه در اعتبار بانکی و چه سایر منابع باید اولویت‌ها رعایت شود. اگر در این راستا از ادبیات دفاع مقدس یک بار دیگر استفاده کنیم، به واژه قرارگاه و رصد کردن تهدیدها می‌رسیم؛

متأسفانه نظام بانکی ما که باید پشتیبانی مالی داشته باشد؛ نظام مالیاتی ما که باید در جهت سرمایه‌گذاری و تولید مشوق باشد، یا نظام‌های بیمه، در حال حاضر جزء موانع کار هستند

چرا که در دفاع مقدس ما یک قرارگاه داشتیم. این قرارگاه برای اینکه در کارش موفق باشد، اولاً مرتب تهدیدها را رصد می‌کرد و در گام بعدی نیروهای اطلاعاتی به او می‌گفتند چه توطئه‌هایی علیه شما قرار است شکل بگیرد؛ لذا رصدکردن تهدیدها یکی از مهم‌ترین کارها است که با هماهنگی قوا اتفاق می‌افتد. ما باید تشخیص دهیم که فرصت‌های‌مان کجاست و باید از نقاط قوت‌مان بهره بگیریم و نقاط ضعف را به قوت تبدیل کنیم. در واقع با یک هماهنگی و یک هم‌افزایی به سمت عملیات آفندی خودمان پیش برویم.

***در حال حاضر به رسیدگی در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و همچنین تعامل سازنده آنها با محیط بین‌المللی نیاز است؛ دولت جدید چه نگاهی باید داشته باشد و به چه شکل این دو حوزه را مدیریت کند؟**

در داخل ما هر وقت وحدت ملی و انسجام ملی داشته‌ایم، کارها به شایستگی پیش رفته است؛ یعنی نقش دولت بسیار مهم است در اینکه میان نخبگان فرهنگی، سیاسی، نخبگان روحانی ما، مردم و نیروهای اجرایی دولتی، قانونی و قضایی در داخل یک انسجام ایجاد شود.

در سطح بین‌المللی هم ما به یک دیپلماسی فعال اقتصادی نیاز داریم. کسانی موفق هستند که وقتی سفرای‌شان را نگاه می‌کنید در حقیقت سفیران مهم اقتصادی هستند. در هر کشوری که هستند همه امکانات مدیریتی، نیروی انسانی، نیازهای بازار آنها را ارزیابی می‌کنند و تمام همت‌شان شبانه‌روز در این است که آنجا یک سهم بسزایی را از بازار آن کشور برای کالاهای تولیدی ما و برای نیروهایی که می‌توانند خدمات صادر کنند، فراهم آورند؛ لذا متأسفانه در این زمینه تا به حال سیاست خارجی و دستگاه دیپلماسی ما کارآمد نبوده است. در نتیجه سفرا نباید به این فکر باشند که یک چند سالی در آنجا حقوق‌های ارزی بگیرند و برای خودشان یک منفعتی کسب کنند؛ بلکه باید با جایگاه سفیر اقتصادی شرایط را برای ما فراهم کنند.

***کشور با رهنمودهای رهبر حکیم انقلاب در یکی دو دهه اخیر در مسیر رشد و پیشرفت علمی قرار گرفته است که در برخی از مقاطع با تغییر دولت‌ها سرعت رشد کشور متفاوت بوده؛ دولت دوازدهم باید چه قدم‌هایی برای پیشرفت علمی کشور بردارد؟**

متأسفانه طی چند سال اخیر سرمایه‌گذاری‌ها در امر پژوهش کاهش یافته و همین موضوع سبب شده که شتاب علمی ما با توقف و کندی همراه شود. دولت باید برای سرمایه‌گذاری در امر پژوهش و تولید علم اولویت قائل شود. دومین نکته اینکه، مقررات دست و پا گیر را بردارد، وقتی صحبت از اقتصاد دانش‌بنیان می‌کنیم، در اینجا ما دیگر محدودیت سرمایه از نظر سرمایه‌های مالی و منابع نداریم. هم منابع انسانی‌مان غنی است و هم آن محدودیت‌ها را نداریم. در این زمینه اگر نظام اداری قانونی و قضایی ما از این دانشمندان جوان، نوآوران و خلاقان استفاده کنند، پیشرفت‌مان سیر صعودی و سرعت بیشتری می‌گیرد، به طوری که این ایده‌های علمی به یک مبانی تبدیل می‌شود. در حقیقت از تولید علم به تولید ثروت می‌رسیم و می‌توانیم این ایده‌ها را تحقق ببخشیم. این فناوری‌های جدید به ویژه زمینه‌های فناوری‌های ارتباطات و اطلاعات یک تحول عظیمی را ایجاد می‌کند و نقش زیادی در پیشرفت اقتصاد دانش‌بنیان دارد.

آمریکا به دنبال مقابله با قدرت دریایی سپاه

فرمانده نیروی دریایی سپاه گفت: پس از پیروزی انقلاب روند ارتقای توان دفاعی ما همواره ادامه دارد و ما در یک مسابقه پرسرعت با دشمن قرار داریم که توقف‌پذیر نیست و برای تحقق اهداف‌مان باید راه‌های میانبر را پیدا کرده و طی کنیم که بحمدالله در بسیاری از روندها این مسیر را دنبال کرده و پیش رفته‌ایم. ایجاد قدرت بازدارندگی ما به گونه‌ای بوده است که آمریکایی‌ها از مدتی پیش اعلام کردند به دنبال ایجاد توانی هستند که در برابر ایران بازدارنده باشد.

یادداشت

سپاه در عرصه اجتماعی

□ علیرضا جلالیان/ در ادبیات کلاسیک راهبردی منابع اصلی قدرت عرصه‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی‌گری است. سپاه پاسداران در مقام حافظ انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن به دلیل نیاز کشور در همه این حوزه‌ها ورود داشته و توانسته است نجات‌بخش کشور باشد؛ اما در عرصه اجتماعی به نظر می‌رسد این ورود کافی نبوده و امروز یکی از نیازهای اساسی کشور و انقلاب در عرصه اجتماعی است. سرمایه انسانی و سرمایه اجتماعی دو نیاز زیربنایی هر تمدن و جامعه‌ای به شمار می‌آیند و بقای انقلاب اسلامی هم در گرو ایجاد، حفظ و تقویت سرمایه انسانی و اجتماعی است. سپاه پاسداران همواره در این عرصه به مثابه یک محور برای سرمایه اجتماعی و به‌کارگیری آن در راستای نیازهای انقلاب عمل کرده است؛ اما به نظر می‌رسد این نوع عمل انقلابی نبوده و هنوز انقلاب اجتماعی در جامعه ایران تکمیل نشده است؛ انقلابی که در پس آن جامعه‌ای پویا، همبسته، منسجم و با مشارکت بالای اجتماعی ایجاد شود. گفتنی است، ظرفیت‌های سپاه برای تکمیل این انقلاب بسیار بالا است. برای نمونه سپاه پاسداران به برکت بسیج در سراسر کشور حضور دارد. با توجه به اینکه بسیج به منزله بزرگ‌ترین شبکه اجتماعی حقیقی جهان در اختیار این نهاد است، اما متأسفانه هنوز استفاده در خوری از این ظرفیت عظیم نشده است. البته در فضای اجتماعی امروز حضور سپاه تنها به وجود بسیج در سراسر کشور منحصر نیست. در حوزه خدمات اجتماعی هم سپاه حضور پر رنگی دارد، از جمله در زمینه محرومیت‌زدایی و کمک به محرومان این نهاد توانسته است در کنار دیگر نهادهای دولتی و حکومتی خدمت‌رسان و مؤسسات خیریه خدمات شایسته‌ای را ارائه دهد که با تسری این خدمات در قالب پایگاه‌های بسیج و بسیج خدمت‌رسانی به محرومان می‌توان امیدوار بود که سپاه با مدیریت خدمات به محرومان یکی از مهم‌ترین اهداف انقلاب را محقق کند. از دیگر سو فعالیت در حوزه امداد و درمان هم در سپاه موجب ایجاد انسجام اجتماعی و افزایش امید به زندگی در مناطق محروم و بحران‌زده کشور شده است. سپاه همواره اولین نهاد حاضر در بلایای طبیعی برای امدادرسانی بوده است و خدمات درمانی در مناطق بسیار محروم مرزی کشور نیز با همت سپاه بنیان‌گذاری شده است.

سپاه در وجه دیگر با برنامه‌ریزی در حوزه مبارزه با جرایم توانسته است در حوزه اجتماعی حضور مؤثر داشته باشد. همچنین اقدام شایسته برگزاری پیاده‌روی‌های خانوادگی در روزهای جمعه که در سال‌های گذشته با مدیریت سپاه در سراسر شهرهای کشور برگزار شد، نمونه‌ای موفق از توانمندی‌های سپاه در نمود دادن به انسجام اجتماعی مردم است. افزون بر این، سپاه توانسته است با استفاده از ظرفیت‌های داخل مجموعه و خارج از آن اقدامات شایسته‌ای در حوزه تربیت بدنی و ورزش داشته باشد. به عبارتی، به نظر می‌رسد این یک ظرفیت بسیار بالا در مجموعه سپاه و بسیج است که می‌تواند فراتر از هر سازمان و تشکیلاتی اقدام به برگزاری مسابقات ورزشی، تشکیل تیم‌های ورزشی و ایجاد رقابت سالم در بین جوانان و دیگر اقشار جامعه کند که از این طریق هم با افزایش نشاط روحی و جسمی می‌تواند سرمایه اجتماعی و سرمایه‌های انسانی را تقویت کند.

نقطه سرخط

حتماً ورزش کنید

جانشین فرمانده بود، می‌گفت: حتماً ورزش کنید تا بعداً به مشکل برنخورید. من خودم به دلیل اینکه ورزش نمی‌کردم به شدت کمر درد گرفتم و حتی یک مدت مجبور شدم سر کار حاضر نشم و نتونم مجموعه رو مدیریت کنم؛ اما امروز که ورزش می‌کنم می‌توانم چندین ساعت سر پا باشم و پابه‌پای جوان‌ها حرکت کنم، به چندین استان برای بازدید بروم، در رزمایش‌ها حاضر شوم و با همه شما مسابقه کوهنوردی بگذارم.

سرلشکر صفوی

نبود امنیت به ناپایداری در مؤلفه‌های توسعه منجر می‌شود

□ حسن ابراهیمی/ سردار صفوی گفت: «امنیت مهم‌ترین مؤلفه و اساسی‌ترین نیازهای توسعه در هر کشوری است و کشورهای توسعه‌یافته امنیت را بنای پیشبرد اهداف اقتصادی و سیاسی خود قرار داده‌اند و هر کجای دنیا که امنیت نباشد، شاهد ناپایداری در مؤلفه‌های توسعه هستیم.»

سردار سرلشکر صفوی، دستیار و مشاور عالی فرماندهی معظم کل قوا در جلسه مشترک کمیسیون‌های تخصصی حوزه دستیاری و مشاورت عالی فرماندهی معظم کل قوا با تبیین مؤلفه‌های قدرت در جمهوری اسلامی ایران، گفت: «امنیت امروز جمهوری اسلامی و آحاد ملت شریف ایران مرهون مجاهدت‌ها و جانفشانی شهدا، ایثارگران و جانبازان جنگ تحمیلی است. به لطف خدا توان دفاعی و قدرت بازدارندگی نیروهای مسلح پشتوانه‌ای در جهت توان دولت‌ها در توسعه و پیشرفت کشور عزیزمان و در جهت سربلندی و سرافرازی ملت عزیزمان قرار گرفته است.»

وی افزود: «امنیت مهم‌ترین مؤلفه و اساسی‌ترین نیازهای توسعه در هر کشوری است و کشورهای توسعه‌یافته امنیت را بنای پیشبرد اهداف اقتصادی و سیاسی خود قرار داده‌اند و هر کجای جهان که امنیت نباشد، شاهد ناپایداری در مؤلفه‌های توسعه هستیم.»

بومی شدن امنیت مانع از ورود ناامنی‌ها به داخل کشور

سرلشکر صفوی با اشاره به خصوصیت مردمی و بومی بودن امنیت در جمهوری اسلامی ایران، اظهار داشت: «پشتوانه مردمی نیروهای مسلح و تأمین امنیت از سوی مردم از مختصات اصلی سیاست‌های امنیتی در جمهوری اسلامی ایران است و امروز با وجود ناامنی و ناآرامی‌ها و ناپایداری امنیت در آن‌سوی مرزهای جمهوری اسلامی ایران، نیروهای مسلح و دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی در تأمین امنیت به خوبی عمل کرده‌اند و بومی شدن شاخصه‌های امنیت در داخل کشور مانع از ورود ناامنی‌ها از بیرون مرزها به داخل کشور، با وجود تلاش‌های صورت گرفته شده است.»

وی افزود: «اگر حکومت‌ها و دولت‌ها از پایگاه‌ها و پشتوانه‌های مردمی برخوردار باشند، ماهیت و نوع تهدیدها در صورت بروز در هر کشوری عموماً با شکست روبه‌رو خواهد شد و مؤلفه پشتوانه مردمی در هر حکومتی در مسائل مختلف تعیین‌کننده است.»

دفع تهدیدات با حضور مردم

سرلشکر صفوی با اشاره به ناتمامی و تقابل همیشگی دشمنان در دشمنی با ملت ایران و حضور تعیین‌کننده مردم در صحنه‌های مختلف انقلاب گفت: «حقیقت آن است که طی چهار دهه گذشته از عمر جمهوری اسلامی ایران، شکل دشمنی دشمنان ملت با جمهوری اسلامی ایران تغییر ماهیت داده است و گاهی این تهدیدها به صورت جنگ مسلحانه گروه‌های ضد انقلاب و گاهی به صورت جنگ تحمیلی و جنگ مستقیم و گاهی هم به صورت تحریم‌ها و تلاش در جنگ فرهنگی ظهور پیدا کرده است و متناسب با نوع تهدیدات همیشه حضور مردم در جبهه‌های مختلف و مقاطع حساس تاریخ جمهوری اسلامی ایران باعث شکست دشمنان شده است.»

سرلشکر صفوی با اشاره به دیگر مؤلفه‌های قدرت در هر کشوری در کنار قدرت بازدارندگی، گفت: «کشورهایی با اقتصاد قوی عموماً مورد احترام کشورهای دیگر هستند و دولت‌ها و قدرت‌های بزرگ از اقتصاد به منزله اهرم فشار در مبادلات و مناسبات سیاسی در جهت تحمیل اراده خود بهره می‌برند، در صورتی که اقتصاد پویا و توجه اقتصادی به ساختارهای درونی و توانایی‌های داخلی کشور می‌تواند موجبات استقلال اقتصادی کشور را فراهم کند؛ از نتایج این اقتصاد می‌توان به پایداری آن و وابسته نبودن به دیگر قدرت‌ها از بُعد اقتصادی اشاره کرد؛ در نتیجه قدرت‌های بزرگ نمی‌توانند از ضعف حوزه اقتصاد برای فشار بر دولت و ملت‌مان استفاده کنند و در حقیقت اقتدار اقتصادی به بروز قدرت بیرونی و ارتقای جایگاه سیاسی کشورها در بین کشورهای جهان منجر خواهد شد.»

دستیار و مشاور عالی رهبر معظم انقلاب با اشاره به مشارکت‌های مردمی در نظام جمهوری اسلامی ایران در تعیین عالی‌ترین مقامات اجرایی و سیاسی کشور گفت: «عموماً پس از انقلاب و در دهه‌های مختلف و همچنین در مواقعی که به انتخاب مسئولان سیاسی و اجرایی کشور نیاز بوده است، شاهد رشد فزاینده مشارکت‌های مردمی بوده‌ایم و این مشارکت‌ها وظیفه انتخاب‌شوندگان را در پاسداری از حقوق ملت و تلاش برای حل مشکلات جاری کشور سنگین‌تر می‌کند.»

اعتماد به قدرت ملی درون‌زا

سردار صفوی درباره انتخابات ریاست‌جمهوری همه گفت: «واقعیت آن است که رئیس‌جمهور سکاندار امور اجرایی کشور است و همه منابع و سرمایه‌های کشورمان در اختیار رئیس‌جمهور است و رئیس‌جمهور و تیم برنامه‌ریز و مدیران اجرایی می‌توانند با برنامه‌ریزی صحیح و اصولی از منابع کشور در جهت منافع ملت و کشور بهره ببرند.»

وی ادامه داد: «بسیار مهم است که رئیس‌جمهور منتخب به آنچه به مردم قول می‌دهد، وفادار باشد؛ در حقیقت مردم با این انتخاب، سرنوشت اقتصادی، اجرایی و برنامه‌ریزی کشور را برای چهار سال به دستان منتخب خود می‌سپارند تا این فرد یا جریان سیاسی منتخب، حقوق همه مشارکت‌کنندگان در فرایند رأی‌دهی علاقه‌مند به هر گروهی را تأمین کند.»

این استاد دانشگاه با اشاره به سخنان و برنامه‌های نامزدهای ریاست‌جمهوری افزود: «سخنان و برنامه‌های نامزدهای ریاست‌جمهوری از وجود مشکلات اقتصادی و معیشتی جدی در لایه‌های مختلف مردم حکایت دارد و برنامه‌های عموم نامزدها معطوف پرداختن به حل مشکلات مردم و در جهت جلب آرای عمومی است و در نتیجه یکی از ملاک‌های انتخاب رئیس‌جمهور نگاه به برنامه، توان و تلاش نامزد مورد نظر در حل مشکلات اقتصادی مردم است.»

سرلشکر صفوی ادامه داد: «واقعیت آن است که رئیس‌جمهور باید در اندیشه و تفکر به قدرت ملی درون‌زا برای حل مشکلات اقتصادی، سیاسی و فرهنگی اعتماد داشته باشد و برای حل مشکلات امیدی به بیگانگان نداشته باشد.»

پاسداران خورشید

شهید جوادالله کرم از زبان همسرش

غیرتش او را راهی سوریه کرد

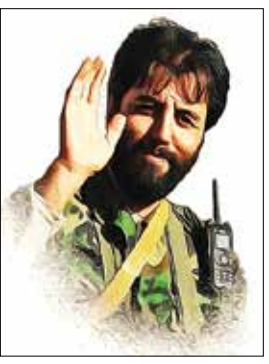

□ احسان امیری/ شهید مدافع حرم «جوادالله کرم» متولد دوم تیر ماه سال ۱۳۶۰ و اهل محله مهرآباد تهران بود. وی از نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بود که برای دفاع از حرم عمه سادات داوطلبانه به سوریه اعزام شد و در جریان حمله نیروهای تکفیری به خان‌طومان در زمان آتش‌بس در تاریخ ۱۹ اردیبهشت سال ۹۵ به شهادت رسید. پیکر وی در منطقه ماند و در زمره شهدای جاویدالاثر قرار گرفت. در ادامه روایتی از همسر شهید جوادالله کرم درباره خصوصیات اخلاقی و سبک زندگی این شهید می‌خوانید:

«خانواده بنده وقتی فهمیدند آقا جواد پاسدار است و مدام به مأموریت می‌رود، بسیار حساس شدند و برای من سختی‌های چنین زندگی‌ام را متذکر شدند و از من خواستند تا خوب فکر کنم و با دقت تصمیم بگیرم. برای اینکه درست تصمیم بگیرم خیلی خوب فکر کردم و حتی فکر نبود ایشان بر اثر شهادت را هم متصور شدم. کاغذی برداشتم و روی آن تصمیمات و دلایل ازدواج با آقا جواد را مکتوب نوشتم.

نوشتم چطور یک زندگی آرام را با یک زندگی پر اضطراب برای خدا عوض کنم، حتی به ایشان گفتم که اگر روزی مانع رفتنت به مأموریت شدم آیه ۴۲ سوره توبه را به من یادآوری کن تا فراموشم نشود مؤمنان باید جهاد در راه خدا را از خانواده و زندگی خود بیشتر دوست داشته باشند.

شب عروسی‌مان پا به مجلس خانم‌ها نگذاشت. از قبل قرارمان همین بود. می‌گفت: هم مهمان‌ها به سختی می‌افتند، هم من معذب می‌شوم.

ایمان و اخلاق آقا جواد اگر بی‌نظیر نبود، لااقل کم‌نظیر بود. وقتی علی‌اکبر نوزاد بود، چند روزی در بیمارستان بستری شد. در این حال جواد آمد و بچه را دید که به دستش سرم وصل است، از شدت ناراحتی حالش بد شد.

به خانه که می‌آمد اول دست‌هایش را می‌شست و بعد زود زهرا را بغل می‌کرد و مشغول بازی با بچه‌ها می‌شد. انگار نه انگار ساعت‌ها کار کرده و خسته است. آقا جواد خانواده‌اش را دوست داشت؛ اما تکلیف را مهم‌تر از خانواده می‌دانست. ما هم هرگز مانع رفتن ایشان به مأموریت نمی‌شدیم.

خیلی به بالا بردن سطح سواد خانواده اهمیت می‌داد، معتقد بود حزب‌اللهی باید با سواد باشه ما به خاطر همین در زمینه تحصیل خیلی کمکم کرد و به نوعی خودش مشوق اصلی برای درس خوندنم بود. زمانی که خانه بود سر بچه‌ها را گرم می‌کرد و به امور خانه می‌رسید تا بتوانم درسم را بخوانم. وقتی در مقطع دکتری در دانشگاه تربیت مدرس پذیرفته شدم، خیلی خوشحال شد.

یکی از مهم‌ترین دلایلش برای رفتن به سوریه این بود که اگر به سوریه نرویم، باید در ایران با دشمن روبه‌رو شویم. اعتقاد داشت حتی اگر حرم حضرت زینب(س) هم در سوریه نبود، باید می‌رفت چه برسد به اینکه بحث حرم هم پیش آمده بود. می گفت: سوریه محور مقاومت ما است. اگر از دست برود، خطر بزرگی برای انقلاب اسلامی است.»

گلی از باغ

زیارت عاشورایی‌ها در «تراشه‌های ماه»

«تراشه‌های ماه» عنوان کتابی از «رضا قلی‌زاده‌علیار» است که در آن زندگی‌نامه و خاطرات ۱۵۰ نفر از شهدای واحد اطلاعات لشکر ۳۱ عاشورا به رشته تحریر درآمده است.

این شهدا متعلق به استان‌های «آذربایجان شرقی»، «اردبیل» و... هستند که در این کتاب طی ۳۸۰ صفحه ضمن اشاره مختصری به زندگی شهدا، خاطره‌ای از آنها آورده شده است. در پایان هر بخش نیز قسمتی از وصیت‌نامه شهید و در انتهای کتاب تصویرنامه‌ای از شهدای مورد اشاره آورده شده است.

موجز بودن یکی از ویژگی‌های خوب «تراشه‌های ماه» است که خواننده را دچار خستگی نمی‌کند. در بخشی از کتاب آمده است: «مهدی، برادر شهید: به جبهه که رفت در نامه‌هایش می‌نوشت تا شهید نشوم به منزل مراجعت نخواهم کرد. بارها از خداوند خواسته بود تا مفقودالاثر شود. یکی از دوستانش مطلعم کرد که علی آمده، مرخصی. رفتم منزل و متوجه شدم مادرم به او اصرار می‌کند تا به حمام برود. از این کار امتناع می‌کرد. با هم به حیاط رفتیم. به او گفتم: چرا حمام نمی‌روی؟ گفت: برادر جان ببین من زخمی هستم. او از دو دستش تیر خورده بود، و نمی‌خواست مادرمان متوجه شود. خودم به مادرم گفتم: علی زخمی شده است.

زمانی که دستش زخمی بود می‌گفت: در راه اسلام نثار دو دست که چیزی نیست. با آن وضعیت سه روز ماند و روز چهارم به جبهه برگشت. بعدها با خبر شدیم قبل از مراجعت به منزل سه روز را در بیمارستان مانده بود و چون مرخصش نمی‌کردند، از بیمارستان فرار کرده بود. بعد از چند روز دوباره به جبهه رفت. با همان دوستانی که به سراب آمده بود برگشت جبهه و کنار همان دوستانش شهید شد.» «تراشه‌های ماه» به کوشش «رضا قلی‌زاده‌علیار» در ۴۵۰ صفحه مصور گردآوری شده و نشر «صریر؛ اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس آذربایجان شرقی» آن را در ۱۰۰۰ نسخه منتشر کرده است.

قبیله عشق

اگر کوتاهی کنید یقه‌تان را خواهم گرفت

شهید «میرقاسم میرحسینی» شب عملیات گفت: «خدای نکرده اگر یکی از شما نسبت به جنگ کوتاهی کند، به خدا قسم در آن دنیا یقه او را خواهم گرفت و اجازه نخواهم داد که از زیر مسئولیت جنگ شانه خالی کنید.»

به نقل از همرزمان شهید میرقاسم میرحسینی

شهید میرقاسم در سال ۱۳۴۲ در یکی از روستاهای شهر زابل به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و راهنمایی را در روستای جزینک به پایان رساند و برای ادامه تحصیل رهسپار هنرستان کشاورزی شهر زابل شد. پس از دریافت مدرک دیپلم در سال ۱۳۶۰ به عضویت سپاه پاسداران درآمد و در واحد پذیرش مشغول به خدمت و برای گذراندن دوره عالی برگزیده شد. در عملیات الی‌بیت‌المقدس شرکت کرد. سرانجام پس از آزادسازی و فتح خرمشهر برای دوره آموزش تکمیلی فرماندهی رهسپار تهران شد و پس از فراگیری آموزش‌های لازم به تیپ ۴۱ ثارالله(ع) پیوست. در سال ۱۳۶۱ به عنوان فرمانده گردان شهید مطهری منصوب شد و پس از آن در مقام مسئول طرح و عملیات تیپ ۴۱ ثارالله(ع) معرفی شد. در عملیات والفجر یک از ناحیه کتف و صورت مجروح شد. در سال ۱۳۶۲ ازدواج کرد. در عملیات والفجر ۳ و والفجر ۴ حضور مؤثر داشت. در عملیات خیبر به مقام فرمانده تیپ منصوب شد و در این عملیات بر اثر بمباران شیمیایی دچار مسمومیت شد. با وجود داشتن آثار مسمومیت شیمیایی در عملیات میمک شرکت کرد و به فتح ارتفاعات میمک موفق شد. در سال ۱۳۶۳ مسئول طرح و عملیات لشکر ۴۱ ثارالله(ع) شد. در عملیات بدر از ناحیه پا به شدت آسیب دید. در سال ۱۳۶۴ به زیارت خانه خدا مشرف شد و به سمت قائم‌مقامی لشکر ۴۱ ثارالله(ع) معرفی شد. در عملیات والفجر ۸ و کربلای چهار نیز حضور داشت. سرانجام در سال ۱۳۶۵ در عملیات کربلای ۵ بر اثر اصابت تیر به ناحیه پیشانی به درجه رفیع شهادت نائل شد.

گزارش خبری

فرمانده کمیته جست‌وجوی مفقودین ستاد کل نیروهای مسلح

پیکر پاک ۱۳۰ شهید تازه تفحص شده وارد کشور می‌شود

پیکرهای ۱۳۰ شهید دفاع مقدس که اخیراً در عملیات تفحص در کشور عراق پیدا شده‌اند، چهارم خرداد ماه از آبراه اروند رود وارد کشور می‌شود که از این تعداد شهید، ۱۸ شهید جزو شهدای غواص عملیات کربلای چهار بودند که در جزیره ام‌الرصاص با دست‌های بسته پیدا شده‌اند.

سردار سیدمحمد باقرزاده، فرمانده کمیته جست‌وجوی مفقودین ستاد کل نیروهای مسلح در این باره گفت: «پیکر پاک ۱۳۰ شهید تازه تفحص شده چهارم خرداد ماه از عراق وارد کشور می‌شود. پیکر پاک این شهدا در استان‌های بصره، الاماره و شهر کوت عراق طی یک ماه گذشته در عملیات‌های تفحص گروه جست‌وجوی مفقودین پیدا شده است. ۱۸ نفر از این شهدا از شهدای غواص عملیات کربلای ۴ هستند که در جزیره ام‌الرصاص با دست‌های بسته پیدا شده‌اند.»

سردار باقرزاده با اشاره به مراسم استقبال پیکر مطهر این شهدا گفت: «پیکر پاک این شهدا روز چهارم خرداد ماه از آبراه اروندرود وارد کشور می‌شوند و مورد استقبال مردم قدرشناس ایران اسلامی قرار می‌گیرند.»

فرمانده کمیته جست‌وجوی مفقودین ستاد کل نیروهای مسلح در ادامه تصریح کرد: «شهدا با چشم‌های بینا ما را می‌بینند و وظیفه همه است که با شرکت پر شور در انتخابات، حافظ خون شهدا باشیم.»

یادآوری ۱۷۵ شهید غواص

اردیبهشت ماه سال ۹۴ بود که خبر کشف پیکر مطهر شهدا، بمب خبری بزرگی ایجاد کرد. خبر این بود: «کشف پیکر مطهر ۱۷۵ شهید غواص و خط‌شکن دفاع مقدس با دستان بسته» این شهدا که جمعی از غواصان و خط‌شکنان شهید عملیات کربلای ۴ بودند در دی ماه سال ۶۵ در جریان عملیات کربلای ۴ که طرح آن توسط آواکس‌های آمریکایی لو رفته بود، خط عملیاتی اروند را شکستند و حتی از جزیره ام‌الرصاص هم عبور کردند. طبق شواهد موجود، برخی از این رزمندگان در حالی که بیشتر آنها مجروح بودند، جلوتر از خط مقدم به اسارت دشمن درآمدند و پیکرشان با دست‌ها و بعضاً با پاهای بسته شده در یک گور دسته‌جمعی دفن شده بودند و پیکر مطهر آنان بعد از ۳۰ سال توسط تیم تفحص پیکر مطهر شهدا کشف شد. نقطه‌ای که شهدا در آن پیدا شدند، ۱۵ کیلومتر جلوتر از خط مقدم یعنی ابوفلوس در منطقه ابوالخصیب عراق بود.

در تاریخ تشییع شهدا در تهران، همواره حضور شهدا متناسب با اتفاقات سیاسی و در حمایت از ولایت بوده است. حضور عبدالحسین برونسی در ماجرای ۱۱ روز خانه‌نشینی، حضور علی هاشمی در ماجرای فتنه‌های سال ۸۸ و ماجرای ۱۷۵ شهید غواص. این شهدا خرداد ماه سال ۹۴ چند روز مانده به آغاز ماه مبارک رمضان و در شرایطی که مذاکره‌کنندگان کشور در حال مذاکرات برای تنظیم سند برجام بودند، بزرگ‌ترین تشییع شهدای تاریخ تهران را به خود دیدند و این تشییع پیامی شد برای مذاکره‌کنندگان، دولتمردان و دشمنان. حال باید دید این حضور دوباره شهدا می‌خواهد چه پیامی بدهد.

روی خط

در سپاه مواد غذایی و نوشت‌افزار ایرانی مصرف کنید

۰۹۱۰۰۰۰۳۷۳۰/ آنچه در مناظرات مغفول ماند و بر مظلومیت انقلاب اسلامی افزود، بحث حجاب، ازدواج جوانان، نرخ واقعی تورم و... بود.

۰۹۱۱۰۰۰۰۰۵۴/ از هر ۵۰ نفر یک نفر مشمول ارشدیت تحصیلی است، این اجحاف نیست؟!

۰۹۱۲۰۰۰۰۸۵۶/ لطفاً فکری به حال دفترچه بیمه نیروهای مسلح شود، هیچ جا ارزش نداره، یا باید بخش زیادی از پول رو بپردازیم، یا کاملاً آزاد حساب کنیم!

۰۹۱۳۰۰۰۷۲۲۸/ چرا ما باید پاسدار کشور باشیم، ولی هنوز سرور و رهبرمان امام خامنه‌ای رو از نزدیک ندیده باشیم؟!

۰۹۱۴۰۰۰۵۳۴۳/ چرا از ذخیره پس‌انداز تسری که از حقوق کسر شده، به بسیجیان در بانک انصار وام پرداخت نمی‌شود؟

۰۹۱۴۰۰۰۴۱۰۴/ با تشکر از افزایش حقوق شاغلین قبل از عید، بازنشستگان نیز روزی سپاهی بودند!

۰۹۱۴۰۰۰۵۰۹۷/ چرا با این همه تأکید امام خامنه‌ای مبنی بر نخریدن و استفاده نکردن از محصولات خارجی، در سپاه از برنج و گوشت وارداتی استفاده می‌شود؟ نوشت‌افزار ایرانی هم فقط در دوره‌های تربیت و تعالی استفاده می‌شود.

۰۹۱۴۰۰۰۸۶۰۹/ اینجانب مدت پنج سال است کارت پایان خدمت خود را برای تعویض به کارگزینی یگان مربوطه تحویل داده‌ام تا به حال موفق به دریافت آن نشده و اکنون بازنشسته شده‌ام!

۰۰۹۱۷۰۰۰۶۴۶۲/ چاره‌ای برای نوای ماهانه اندیشیده‌اند شود.

۰۹۱۸۰۰۰۸۱۵۰/ قرار بود ایثارگری برای نیروهایی که در مناطق عملیاتی خدمت می‌کنند عمل کند؟

۰۹۱۸۰۰۰۱۳۴/ چرا پاداش پایان خدمت و مرخصی‌های بازنشستگان پاسداران پس از گذشت یک سال هنوز پرداخت نشده است؛

۰۹۱۸۰۰۰۳۸۹۸/ چرا سپاه سابقه تحصیلی افسران دانش‌آموخته را مثل افسر محصل‌ها روی سنوات سابقه نمی‌آورد؟

۰۹۱۸۰۰۰۹۸۲۷/ چرا کارت یکسان‌سازی شارژ نمی‌شود؟

۰۹۱۸۰۰۰۱۶۱۳/ متأسفانه در برخی شهرستان‌ها تقسیم منازل سازمانی به صورت سلیقه‌ای بوده است.

۰۹۱۸۰۰۰۴۰۲۳/ علت قطع شدن حقوق سربازان جانباز در اردیبهشت ۹۶ چه بود؟

۰۹۱۸۰۰۰۷۱۳۵/ خواهشمندیم یارانه کارت‌های یکسان‌سازی را دوباره برقرار کنند.

۰۹۱۹۰۰۰۴۷۷۲/ آدرس مکاتبه‌ای شما کجاست؟

صبح صادق: شما می‌توانید با صندوق پستی نشریه به شماره ۱۸۵ ـ ۱۷۳۸۵ و سایر امکانات ارتباطی نشریه مانند رایانامه، کانال هفته‌نامه در پیام‌رسان سروش و دیگر راه‌های ارتباطی که در صفحه آخر نشریه به آن اشاره شده است با ما در ارتباط باشید.

۰۹۳۷۰۰۰۱۶۱۸/ چرا دو سال است که سود سهام ثامن پرداخت نمی‌شود؟

۰۹۳۸۰۰۰۹۷۷۴/ لطفاً به پروژه مسکن ولی‌عصر(عج) اهواز رسیدگی کنید! جهاد خانه‌سازی سپاه استان خوزستان از سال ۸۹ شروع به گرفتن پول کرده، ولی تاکنون یک واحد هم تحویل نداده است.

۰۹۹۰۰۰۰۵۹۱۴/ در قسمت امر به معروف و نهی از منکر نواحی بسیج هیچ جایگاهی وجود ندارد و برنامه‌هایش در قسمت‌های فرهنگی، صالحین و حوزه نمایندگی قابل اجراست.

۰۹۳۳۰۰۰۲۸۰۹/ درود خدا و رسول خدا(ص) بر رزمنده مجاهد و سردار ایثارگر محمدباقر قالیباف. به نظر من پیروز واقعی این انتخابات شما هستید./ سید فضل‌الله محمدی از تهران

ارتباط با سردار صفری مشاور فرمانده کل سپاه در امور ایثارگران- تلفن: ۳۵۲۳۲۴۲۲-۳۵۲۳۴۵۰۶

شماره پیامک ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

صبح صادق

دوشنبه اول خرداد ۱۳۹۶
۲۵ شعبان ۱۴۳۸
سال هجدهم شماره ۷۹۹
۱۲ صفحه

Mon. 22 MAY 2017 www.sobhesadeghweekly.ir

هفته‌نامه سیاسی، فرهنگی و اجتماعی صبح صادق
زیر نظر شورای نویسندگان معاونت سیاسی
نمایندگی ولی فقیه در سپاه

تلفن: ۱۱۰-۷۷۴۶۰۱۰۰(۰۲۱)
صندوق پستی: ۱۷۳۸۵/۱۸۵
سایت اختصاصی: ssweekly.ir
رایانامه: sobhesadegh@iran.ir
سامانه پیامک کوتاه: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳
نمابر: ۷۷۴۸۸۴۲۶
کانال پیام‌رسان سروش: @ssweekly
کانال تلگرام @SobheSadeghWeekly

صبحانه

ایمان داشته باشیم

توکل چه کلمه زیبایی است؛
اجازه دادن به خداوند که خودش تصمیم بگیرد.
تنها خداوند است که بهترین‌ها را برای بندگانش رقم می‌زند.
فقط بخواهیم و آرزو کنیم،
اما پیشاپیش شاد باشیم و ایمان داشته باشیم که
رؤیاهای‌مان همچون بارانی در حال فرو ریختن هستند.
پیشاپیش شاد باشیم و شکرگزار!
چرا که خداوند نه به قدر رؤیاهای‌مان بلکه به اندازه ایمان و اطمینان ما انسان‌هاست که می‌بخشد.

صادقانه

ارزش حکومت

عبدالله‌بن‌عباس می‌گوید، هنگامی که امام علی(ع) عازم جنگ با اهل بصره در جنگ جمل بود، در ذی‌قار بر او وارد شدم، در حالی که پارگی کفش خود را می‌دوخت. پس به من گفت: قیمت این کفش چند است؟

عرض کردم: ارزشی ندارد. فرمود: سوگند به خدا، این کفش نزد من از امارت و حکومت بر شما محبوب‌تر است، مگر آنکه حقی را ثابت گردانم، یا باطلی را براندازم.

نهج‌البلاغه، خطبه ۳۳

تلخند

یادداشت

مظلومیت خرمشهر در سینما

□ **حسین کارگر /** یکی از موضوعات ثابت برای تولید فیلم در کشورهای صاحب صنعت سینما وقایع مهم تاریخی، فتوحات جنگی و نظامی است. وقتی تاریخ سینمای غرب و به ویژه هالیوود را بررسی می‌کنیم با صدها فیلم درباره چنین موضوعاتی مواجه می‌شویم. از جنگ‌های جهانی گرفته تا حملات اخیر آمریکا به کشورهایی چون عراق و افغانستان و جریان به اصطلاح مبارزه با تروریسم.

اما این جریان درباره سینمای ایران چندان صادق نیست. بزرگ‌ترین پیروزی ملی در ایران، فتح خرمشهر است. باتوجه به اینکه ایران از معدود کشورهای صاحب صنعت سینما در جهان است، قاعدتاً باید به این موضوع توجه ویژه‌ای نشان داده می‌شد، اما مرور کارنامه سینمای ایران در زمینه پرداختن به موضوع خرمشهر نتیجه دیگری را نشان می‌دهد. به طوری که با مرور فیلم‌های ساخته شده در این عرصه، به تعدادی فیلم با موضوع خرمشهر برخورد می‌کنیم، اما موضوع تلخ و تکان‌دهنده این است که در این میان هنوز حتی یک فیلم هم درباره آزادسازی خرمشهر ساخته نشده است. اگر دو سه فیلم مستند و قسمت‌هایی از سریال‌های «در چشم باد»، «کیمیا» و... را مستثنی کنیم، سایر آثاری که درباره خرمشهر ساخته شده‌اند یا بخشی از روایت آنها به این موضوع اشاره دارد و یا حوادث سقوط و اشغال خرمشهر را دستمایه درام قرار داده‌اند. از فیلم خوب مرحوم رسول ملاقلی‌پور «بلمی به سوی ساحل» که به خاطر نگاه اسنادی‌اش به قضیه خیانت و وطن‌فروشی بنی‌صدر هنوز هم یک فیلم مهم محسوب می‌شود و نخستین فیلم سینمایی با موضوع خرمشهر است گرفته تا آثاری چون «سفر سرخ» و «عصر روز دهم». هر سه فیلم احمدرضا درویش، یعنی «کیمیا»، «سرزمین خورشید» و «دوئل» هم درباره اشغال خرمشهر هستند. «حریم مهرورزی» به کارگردانی ناصر غلامرضایی، «روز سوم» ساخته محمدحسین لطیفی و «کودک و فرشته» ساخته مسعود نقاش‌زاده نیز همین‌طور هستند.

هر چند که موضوع سقوط خرمشهر و مقاومت مردمی در این شهر حائز اهمیت است و هنوز هم ناگفته‌های بسیار زیادی درباره آن مکتوم مانده است، اما آزادسازی خرمشهر نه تنها در مقطع هشت سال پایداری که در تمام طول تاریخ پرفراز و نشیب ایران زمین یک تافته جدا بافته است، سوم خرداد از سال ۱۳۶۱ به بعد دیگر نه یک مناسبت تاریخی، بلکه خودش یک تاریخ شد. روزی که همه شکست‌ها و تسلیم‌های گذشته ایران را جبران کرد و نمادی شد برای ایستادگی یک ملت در برابر یک جبهه سلطه‌گر و ملت‌خوار جهانی.

همچنان که این موضوع، قابلیت‌های دراماتیک بسیاری دارد و می‌تواند منبع تغذیه مناسبی برای تقویت سینمای ما شود. فتح خرمشهر، شاید تنها موضوعی باشد که عشق، حماسه، شجاعت، کشمکش، تضاد و تخاصم، ماوراءالطبیعه، تعلیق، قهرمان، درام، تراژدی و در نهایت شادی و شکوه را با هم دارد. البته این دفاع مقدس و فتح خرمشهر نیست که به ما نیاز دارد، ما به این فرهنگ و این تاریخ، حفظ آن و بزرگداشتش نیازمندیم. این سینماست که امروز بیش از هر زمان دیگری، برای یافتن دوباره هویت و راه حقیقی خودش و ترسیم افقی روشن و امیدوارکننده، انسان‌ساز و بیدارکننده به توجه به چنین موضوعات و حقایقی نیاز دارد.

حرف تو حرف

این رو از کی داری؟!

فکر کنم بدونم آخرین باری که شیرینی تر خوردیم کی بود. احتمالاً دو سال پیش عروسی حبیب، پسر عموحسن، یا شاید شیرینی تری که خواستگار مریم آورده بود. برای دانیال خوراکی باارزشیه، طوری که وقتی کاری ازش می‌خوام و انجام نمی‌ده، وعده شیرینی تر رو می‌دم، اون وقت اون کار رو بهتر از خودم انجام می‌ده.

پیدا شدن شیرینی تر تو خونه ما حتماً باید دلیل ویژه‌ای داشته باشه. همه با تعجب شیرینی رو خوردیم. اصلاً بیشتر تعجب خوردیم تا شیرینی! پدر که خیلی سرحال بود رو کرد به من و گفت: «خبر رو شنیدی؟» گفتم: «نه چه خبری؟!» سری تکان داد و گفت: «دانشجوی مملکت رو ببین! من در مغازه از برنامه‌های ترامپ هم خبر دارم، اون وقت تو...» مادر که کمی از تعجب خارج شده بود، گفت: «خب حالا، چی شده مگه؟!» پدر جواب داد: «قراره وام‌هایی که تو این چهار سال ندادن رو بدن! به مغازه‌دارا هم می‌خوان حقوق بدن.» گفتم: «یعنی چی که می‌خوان به شما هم حقوق بدن، نمیشه که!» پدر گفت: «چرا نشه تازه یه نفر هم اومد تو مغازه که یه عکس دستش بود، بهم گفت غلام این حقوق رو از کی داری؟ بعد دیدم به عکس اشاره می‌کنه. داوود هم زنگ زد گفت که همون آدم با همون عکس، مغازه اونم رفته.» مادر که کنجکاو شده بود، گفت: «عکس کی؟! نکنه عکس زن بوده؟!» گفت: «زن کجا بود، زن!» تلفنش رو درآورد و عکسو نشون داد.

مادربزرگ گفت: «غلام این همونیه که برای شکست دادنش ثبت‌نام کرده بودی؟!» پدر خندید و گفت:«آره! این بشر انگار داره برنامه‌هایی که خودم داشتم رو اجرا می‌کنه.» مادر هم به تلفن امروزش به خاله اشاره کرد و گفت: «خاله زنگ زده و گفته وام مسکن هم زیاد شده، می‌گفت تلویزیون اونا هم یه عکس نشون داده و گفته افزایش وام رو از کی دارید؟!»

مریم از اینستاگرام عکسی رو نشون داد که روش نوشته شده بود: دامنه وام. از نظر مریم اینستاگرام واقعی‌ترین جای دنیاست! مادربزرگ گفت: «این یه ماه یه طرف، اون چهار سال هم یه طرف! خدا کنه برای ما قشر از پاافتاده و ناتوان و از خانواده طرد شده هم برنامه داشته باشه.» باز تعجب به خونه برگشت.

دانیال که از اول بحث ساکت نشسته بود، تعجب ما را از سمت مادربزرگ به خودش جلب کرد. او قلکی که یک سالی بود در آن پس‌انداز می‌کرد را وسط خونه به زمین زد!! گفتم: «دانیال مگه قرار نبود حالا حالاها دست به قلکت نزنی؟!» گفت: «من نمی‌تونم تا چهار سال دیگه صبر کنم که باز به بابا حقوق بدن، رو این پول بذارید و برام پلی‌استیشن بخرید.»

دانیال حق داشت الان وقت یادآوری وعده‌های پدر بود. من هم خواستم قضیه خرید لپ‌تاپ را یادآوری کنم، ولی چون می‌دونستم خبری نیست اشاره‌ای به اون نکردم. به پدر گفتم: «پدر آخه چرا باید به شما حقوق بدن؟! اگه هم بخوان بدن باید به کارگر بدن نه به مغازه‌دار!» نگاه زلزله‌واری به من کرد و گفت: «من نمی‌دونم تو اون دانشگاه چه کار می‌کنی، کارگرها تو سیاست نیستن! ولی صنف ما چی؟! همین خود من مگه ثبت‌نام نکرده بودم؟! حالا فهمیدی باید به کی حقوق بدن؟!» دیگر ادامه ندادم، چون ممکن بود ادامه این بحث به محروم شدنم از دانشگاه و اعزام به خدمت بکشد!

امروز، دانیال حتی با وعده شیرینی تر هم حاضر نشد به جای من به نون‌وایی بره. اون حالا رؤیای پلی‌استیشن رو تو سرش داره.

تو خیابان مردم از اتفاقای خوبی که قرار شده براشون بیفته، می‌گفتن. از وام، اضافه حقوق و از اینکه چطور تو این یک ماه سبک وعده، جاش رو به سبک عمل داده است. یکی می‌گفت: «حقا که این دولت مخترع بوده، همت و وعده‌هایی که داده هم تو این پرده آخر یک ماهه.» بیشتر از همه هم جمله «این رو از کی داری» به گوش می‌رسید! شده بود تیکه کلام همه. حتی رسول لواشی هم قبل از اینکه نون رو به مردم بده، می‌پرسید: «نون رو از کی دارید؟»

در این چند وقت گربه‌های محله یه جوری آدم رو نگاه می‌کنند که گویا همین سؤال رو دارند! حال اینکه ما باید چه چیزی از گربه داشته باشیم رو نمی‌دونم...

مهدی پیرهادی

کتیبه سبز

ناجی خوب ضعیفان

تا نیایی تو، در این خاک سروسامان نیست
خشکسالی همه جا هست، کنون باران نیست
چشم گریان ضعیفان، به رهت دوخته است
وای بر جامعه‌ای که سخن از میزان نیست
با عملکرد بد خویش، تو را آزردیم
از نگاه تو امیر دل من، پنهان نیست
هر که در مصدر کاری، بشود مسئولی
عهد می‌بندد و دلبسته آن پیمان نیست
بار خود بسته و یاران، متنعم شده‌اند
دل خون فقرا، همرهشان الآن نیست
خندقی بین فقیران و غنی ساخته‌اند
چون نجومی است، دگر پوشش آن آسان نیست
زائران حرم دوست، ببازند حیات
نگران نیست وزیری که در او، وجدان نیست
این همه کبر و تفرعن، بفروشند به ما
نیست آدم‌صفتی، زین حرکت حیران نیست
مطمئنیم، تو هستی نگران همگان
منجی خوب زمین، جز تو دگر درمان نیست
ناجی خوب ضعیفان زمان، پس فرجی!
چهره بگشای، برون آی، لبی خندان نیست
دل تو، گرچه «فرائی» شده خون، باش صبور
لحظه‌ای نیست که خونابه دل یاران نیست

عبدالمجید فرائی

نگاهی به فیلم «ویلایی‌ها»

جنگ، زن، زندگی

□ **آرش فهیم /** در تمام طول تاریخ، جنگ همواره مظهر خشونت و تباهی بوده است؛ اما برای نخستین بار در ایران انقلابی، جنگ بهانه‌ای برای مهربانی و مهرورزی و اعتلای فرهنگ و هویت یک کشور شد. یکی از عوامل این حال و هوا، حضور زنان در متن و حاشیه دفاع مقدس بود که حکایت‌هایی کم‌نظیر را در تاریخ ثبت کرده است. خوشبختانه طی سال‌های اخیر توجه به نقش و حضور زنان در دفاع مقدس افزایش یافته است. از جمله می‌توان به ده‌ها جلد کتاب و چندین برنامه تلویزیونی که با محور همسران یا مادران شهدا تولید شده است، اشاره کرد «ویلایی‌ها» نیز یک فیلم کاملاً زنانه در حوزه دفاع مقدس شناخته می‌شود. این فیلم که از جمله آثار تحسین شده در سی‌وپنجمین جشنواره فیلم فجر بود، مدتی است که روی پرده سینماهای کشور رفته است.

منیره قیدی، کارگردان فیلم «ویلایی‌ها» تلاش کرده تا در اولین فیلم خود از زاویه‌ای تازه به جنگ تحمیلی بپردازد. یک فیلم زنانه، درباره واقعه‌ای مردانه به نام جنگ که روایت آن براساس واقعیات شکل گرفته است؛ اردوگاهی در حاشیه مناطق جنگی که هیچ مردی در آن حضور ندارد و محل اسکان همسران رزمندگان و فرماندهان دفاع مقدس است، بهترین بستر برای نمایش جنگ از نگاه و با احساسات زنانه است. دیدن این تصاویر برای خانم‌هایی که در دوران جنگ، درگیر این مسئله بودند خاطره‌انگیز و برای زنان جوان، دربردارنده تجربه متفاوت زندگی است. به خصوص که شیوه نقش‌آفرینی زنان در جنگ هشت ساله، یک الگوی کم‌نظیر و متعالی از حضور زن در عرصه مبارزه اجتماعی و فرهنگی است؛ اما کمتر فیلمی به این لایه مغفول اما مهم از تاریخ معاصر ایران توجه کرده است. آخرین فیلمی که روی موضوع زنان و جنگ متمرکز شده بود «شیار ۱۴۳» بود. با این تفاوت که در این فیلم، ما به جای یک زن، زندگی گروهی از زنان مرتبط با جبهه را می‌بینیم و تفاوت دیگر این است که این زندگی، در منطقه‌ای نزدیک به خط مقدم اتفاق می‌افتد.

فیلم «ویلایی‌ها» دفاع مقدس را در آینه نگاه گروهی از زنان در سنین و حتی طیف‌های مختلف بازتاب داده است. زن، مصداق و مظهر زندگی و زایندگی است و جنگ، تجلی مرگ.

اما درهم‌آمیختن این دو ضد در این فیلم، استعاره‌ای از وجه انسانی و انسان‌ساز دفاع مقدس ماست.

نکته تأمل‌برانگیز اینکه با وجود حضور یک زن در مقام کارگردان و زنانه بودن فضای درام، اما مسیر روایت فیلم از افراط و اغراق در احساسات‌گرایی در امان مانده است. این در حالی است که فیلم استعداد زیادی در افتادن به سانتی‌مانتالیسم و به اصطلاح، «هندی‌بازی» داشت ولی کارگردان، حد نگه داشته و از امکاناتی که در اختیار او بوده به اندازه و در چارچوب مضمون فیلم استفاده کرده، شخصیت دفاع مقدسی فیلم را حفظ کرده است. حتی موسیقی فیلم نیز به اندازه و به موقع است که همراه با بازی خوب بازیگران، ساختاری منسجم و استوار را برای فیلم درست کرده‌اند.

هر چند که فیلم، از کمبود داستان رنج می‌برد و به جای تحول، چند حادثه، درام را ایجاد می‌کند. حوادثی مثل هجوم هواپیماها و بمباران، حضور پر تعلیق پیکی که هر بار خبر شهادت یا زخمی شدن شوهر یکی از زنان را می‌آورد و مادری که به تعزیت جوان دیگری، به جای فرزند خود می‌نشیند و... حضور پیکی که هر بار با آمدنش خبر شهادت همسر یا فرزند یکی از زنان اردوگاه را می‌رساند، بار اول، هول‌انگیز و تکان‌دهنده است و در فیلم، جایگاه خوبی پیدا کرده است؛ اما تکرار چند باره این اتفاق، کمی توی ذوق می‌زند و به نظر می‌رسد که برای پر کردن فضای فیلم صورت گرفته است.

این‌گونه فیلم‌ها، استعداد زیادی برای تبدیل شدن به بیانیه ضد جنگ را دارند. به ویژه سکانس پایانی فیلم می‌توانست همه زحمات را بر باد دهد و ارزش‌های محتوایی کار را از بین ببرد؛ اما اختتامیه هوشمندانه و توأم با امید و روشنایی فیلم که یادآور ادامه زندگی در شرایط بغرنج و دردناک است، فیلم را از سقوط در پرتگاهی دیگر نجات داده است.

در مجموع، «ویلایی‌ها» در جایگاه فیلم اول یک کارگردان، اثر قابل قبول و تأثیرگذاری است. اما ساخت فیلم درباره لایه‌های پنهان و ناگفته‌های ارتباط زنان با دفاع مقدس باید ادامه پیدا کند. فراموش نکنیم که در دوران انقلاب و دفاع مقدس، بیش از پنج هزار زن به شهادت رسیدند. داستان زندگی هر یک از این بانوان شهید می‌تواند موضوع یک فیلم سینمایی و حتی سریال تلویزیونی باشد.

راش اضافه

نهاد انقلابی از هنرمندان جوان حمایت می‌کند

مسعود نجابتی، مدیر عامل جدید انجمن هنرهای تجسمی انقلاب و دفاع مقدس گفت: «عمده هدف ما استفاده حداکثری از توان و ظرفیت موجود هنرمندان خصوصاً جوانان و نسل‌های جدید هنرهای تجسمی در تقویت و تبیین ارزش‌های انقلاب و فضای مقاومت در سطح کشور و کشورهای جبهه مقاومت است که در این راستا آموزش‌های تکمیلی و تقویت بنیه علمی و حمایت تشکل‌ها و گروه‌های هنری در تمامی نقاط کشور و مناطق محروم ضروری به نظر می‌رسد.»

عضو انجمن خوشنویسان ایران افزود: «درباره نمایش آثار در فضاهای شهری علاوه بر فضاهای تعریف شده مرسوم چون گالری و نمایشگاه، نگاهی نو خواهیم داشت و فضاهای جدیدی را تعریف خواهیم کرد.»

مدیر کانون هنر شیعی اضافه کرد: «امیدواریم در شورای سیاست‌گذاری انجمن که ترکیبی است از پیشکسوتان و فرماندهان جوان جریان‌های هنری و تأثیرگذار در سطح کشور، به طرح و برنامه جامعی برای شناسایی و جذب نیروهای توانمند و مستعد و رشد و ارتقای سطح کیفی و تولید آثار مورد نیاز مخاطب امروز و مناسب شرایط جهانی برسیم.»

انتقاد خواننده «یار دبستانی» از عملکرد دولت در زمینه موسیقی

جمشید جم، خواننده ترانه «یار دبستانی» از عملکرد دولت یازدهم در زمینه موسیقی انتقاد کرد.

به گزارش جوان، جم در ارزیابی عملکرد دولت در حوزه موسیقی گفت: «دولت یازدهم نقشه راهی در این زمینه نداده و اگر هم اقدامی بوده، بسیار کوتاه‌مدت بوده است.»

وی با اشاره به حمایت نکردن دولت از موسیقی حماسی عنوان کرد: «دولت برای خوانندگان انقلابی باسابقه سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی نکرد و اقدامات آن در حوزه موسیقی تا حد زیادی مختص به موسیقی پاپ شد و اگر اقدامی در زمینه موسیقی حماسی یا اصیل ایرانی صورت گرفت از نهادهایی غیر از وزارت ارشاد بود. در زمینه موسیقی، دولت باید طوری اقدام می‌کرد که موسیقی انقلابی می‌توانست اکنون که ۳۰ سال پس از انقلاب است، جایگاه ویژه‌ای پیدا کند.»

جم با اشاره به عملکرد ضعیف دولت در زمینه موسیقی خاطرنشان کرد: «موسیقی در کشور ما خلاصه شده در پاپ و کنسرت. عملکرد دولت هم در این زمینه خیلی ضعیف بود و کارایی خاصی نداشت و اگر کاری هم شده جایی غیر از دولت آن را انجام داده است.»

پخش مجدد سریال «مریم مقدس» از تلویزیون ونزوئلا

همزمان با پاسداشت روز جهانی مادر در ونزوئلا، سریال «مریم مقدس» به همت رایزنی فرهنگی کشورمان و با همکاری شبکه تلویزیونی ایرانی «هیسپن‌تی‌وی» از شبکه تلویزیونی «ویوه» ونزوئلا، پخش می‌شود. پخش این سریال تلویزیونی، از ۲۵ اردیبهشت شروع شده و به مدت دو هفته متوالی ادامه خواهد داشت. سریال «مریم مقدس» از سال گذشته تاکنون برای دومین بار است که از شبکه مذکور پخش می‌شود. سریال تلویزیونی مریم مقدس بر مبنای دیدگاه قرآنی با موضوع زندگانی حضرت مریم(س) و تولد حضرت عیسی(ع) به کارگردانی شهریار بحرانی در سال ۱۳۷۹ در ایران تهیه و تولید شده و توسط شبکه اسپانیولی زبان هیسپن‌تی‌وی در سال‌های اخیر به زبان اسپانیولی دوبله شده است.

اکران مردمی جشنواره عمار در کنار حرم امام حسین(ع)

در ادامه اکران‌های مردمی جشنواره عمار در عراق، تعدادی از فیلم‌های این جشنواره در کنار حرم امام حسین(ع) به نمایش درآمد. این اکران‌ها که توسط بخش رسانه مرکزی جنبش مقاومت اسلامی نجبا برای جمع زیادی از مردم شهر کربلا و زائرانی که از کشورهای عراق، ایران، لبنان، بحرین و... حضور داشتند، برگزار شد. آثار برگزیده جشنواره عمار از جمله آثار مرتبط با رشادت‌های نیروهای الحشدالشعبی عراق مانند «آهنگر»، «ایرانی‌های مرتد» و همچنین تعدادی از کلیپ‌ها و آثار کوتاه عمار اکران شدند. همچنین برخی از زائران نیز بعد از آشنایی با روند اکران‌های مردمی جشنواره عمار، تعدادی از فیلم‌های آن را برای اکران در کشورهای خود دریافت و به عنوان اکران‌کننده بین‌المللی جشنواره عمار ثبت‌نام کردند.

همسران شهدای مدافع حرم در سری جدید «نیمه پنهان ماه»

سری جدید برنامه «نیمه پنهان ماه» برای پخش از شبکه افق تولید شد. این برنامه شامل گفت‌وگو با همسران شهدا درباره سیره زندگی و اخلاق شهدای دفاع مقدس و مدافع حرم است. از جمله میهمانان این برنامه می‌توان به؛ خانم‌ها الهام حیدری همسر شهید حسن طهرانی‌مقدم، پروانه چراغ نوروزی همسر شهید حسین همدانی، زینب محمدپور همسر شهید ناصر عبدالی، صدیقه ممدوحی همسر شهید تقی ورکش، هاجر پور واجد همسر شهید حسین امینی‌امشی، نسرین بنی‌هاشمی همسر شهید مصطفی مرتجی، سعیده سجادی همسر شهید مرادعلی جهانشاه‌لو، خدیجه مرادعلی‌پور همسر شهید حسین دانشور، فتانه عزتی همسر شهید پرویز ذبیحی و سیمین محمدحسینی همسر شهید مجید فریدفر اشاره کرد.

«سلام بر ابرهیم» به چاپ هفتم رسید

گروه فرهنگی شهید ابراهیم هادی چاپ هفتم از دومین جلد کتاب «سلام بر ابراهیم» را در نمایشگاه کتاب تهران عرضه کرد. این کتاب که دومین جلد از کتاب «سلام بر ابراهیم» با محوریت شخصیت شهید ابراهیم هادی است و خاطرات مربوط به این شهید جاویدالاثر را در بر می‌گیرد، بهمن ماه سال گذشته چاپ شد و طی سه ماه گذشته به چاپ هفتم رسیده است. گروه فرهنگی شهید ابراهیم هادی با ۶۱ عنوان کتاب در نمایشگاه کتاب حاضر شد که از این تعداد، ۱۱ کتاب، چاپ اولی بودند. از دیگر کتاب محبوب و تجدید چاپی این ناشر، «شاهرخ» است که با محوریت زندگی و خاطرات شهید مفقودالاثر شاهرخ ضرغام، معروف به «حر انقلاب»، به چاپ پنجاه‌وچهارم رسیده است.

حسن ختام

زلال اندیشه‌ها

چرا راه دور می‌روی؟!
کافی است کمی تفکر کنی
آن وقت متوجه خواهی شد
آنچه فاصله انداخته است بین تو، من
و مولای‌مان
چیزی نیست جز مشتی اندیشه خشک
اندیشه‌های دست و پاگیر منتهی به
معاش در «عصر تسلط مادیت»
اندیشه مقام
اندیشه جمال
اندیشه‌های بیمار؛
اندیشه‌های نسیان‌زده
اندیشه‌های پر باد
و گاهی اندیشه‌های خاموش...
به حسن تدبیر باید تأدیب کرد
اندیشه‌ها را
اندیشه‌ها را باید شست
اندیشه‌ها را باید بیدار کرد
اندیشه‌ها را باید پرواز داد
برای برداشتن فاصله‌ها باید مداومت
کرد بر زلال اندیشه‌ها
آقا جان! مولای خوبان!
یاری‌مان کن به اندیشه‌های نورانی...